

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

2222 *Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària.*

La Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, ha modificat l'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, per definir el currículum com la regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge per a cadascun dels ensenyaments. El currículum està integrat pels objectius de cada ensenyament i etapa educativa; les competències, o les capacitats per activar i aplicar de manera integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, per aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos, els continguts, o els conjunts de coneixements, les habilitats, les destreses i les actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa i a l'adquisició de competències; la metodologia didàctica, que comprèn tant la descripció de les pràctiques docents com l'organització del treball dels docents; els estàndards i els resultats d'aprenentatge avaluables; i els criteris d'avaluació del grau d'adquisició de les competències i de l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa. Els continguts s'ordenen en assignatures, que es classifiquen en matèries, àmbits, àrees i mòduls en funció dels ensenyaments, les etapes educatives o els programes en què participi l'alumnat.

Segons el nou article 6 bis de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, correspon al Govern, entre d'altres, el disseny del currículum bàsic, en relació amb els objectius, les competències, els continguts, els estàndards i els resultats d'aprenentatge avaluables i els criteris d'avaluació, que garanteixi el caràcter oficial i la validesa en tot el territori nacional de les titulacions a què es refereix aquesta Llei orgànica.

Un dels pilars centrals de la reforma educativa efectuat per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, descansa sobre una configuració nova del currículum d'educació primària, educació secundària obligatòria i batxillerat. En el bloc d'assignatures troncales es garanteixen els coneixements i les competències que permetin adquirir una formació sòlida i continuar amb aprofitament les etapes posteriors en les assignatures que han ser comunes a tot l'alumnat, i que en tot cas s'han d'avaluar en les avaluacions finals d'etapa. El bloc d'assignatures específiques permet més autonomia a l'hora de fixar els horaris i els continguts de les assignatures, així com per conformar-ne l'oferta. El bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica suposa el nivell d'autonomia més gran, en el qual les administracions educatives i, si s'escau, els centres poden oferir assignatures de disseny propi, entre les quals hi ha les ampliacions de les matèries troncales o específiques. Aquesta distribució no obeeix a la importància o el caràcter instrumental o fonamental de les assignatures, sinó a la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes, d'acord amb la Constitució espanyola.

Aquesta nova configuració curricular suposa un increment important en l'autonomia de les administracions educatives i dels centres, que poden decidir les opcions i les vies en les quals s'especialitzen i fixar l'oferta d'assignatures dels blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració autonòmica, en el marc de la programació dels ensenyaments que estableixi cada Administració educativa. El sistema és més flexible perquè permet ajustar l'oferta formativa i els seus itineraris a la demanda de les famílies i a la proximitat de facultats o escoles universitàries i altres centres docents, i afavoreix l'especialització dels centres en funció dels itineraris oferts.

La nova organització de l'educació primària es desplega en els articles 16 a 21 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, després de la modificació efectuada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre. El currículum bàsic de les assignatures corresponents

a l'educació primària s'ha dissenyat d'acord amb el que indiquen els articles esmentats, en un intent de simplificar-ne la regulació, que s'ha centrat en els elements curriculars indispensables.

En línia amb la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, aquest Reial decret es basa en la potenciació de l'aprenentatge per competències, integrades en els elements curriculars per propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge. Es proposen enfocaments nous en l'aprenentatge i l'avaluació, que han de suposar un important canvi en les tasques que han de resoldre els alumnes i plantejaments metodològics innovadors. La competència suposa una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions, i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per aconseguir una acció eficaç. Es preveu, doncs, com a coneixement en la pràctica, un coneixement adquirit a través de la participació activa en pràctiques socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals.

Les competències, per tant, es conceptualitzen com un «saber fer» que s'aplica a una diversitat de contextos acadèmics, socials i professionals. Perquè la transferència a diferents contextos sigui possible és indispensable una comprensió del coneixement present en les competències, i la seva vinculació amb les habilitats pràctiques o destreses que les integren.

L'aprenentatge per competències afavoreix els propis processos d'aprenentatge i la motivació per aprendre, a causa de la forta interrelació entre els seus components: el concepte s'aprèn de manera conjunta al procediment d'aprendre el concepte esmentat.

S'adopta la denominació de les competències clau definides per la Unió Europea. Es considera que «les competències clau són les que totes les persones necessiten per a la seva realització i desenvolupament personal, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació». S'identifiquen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i es descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cadascuna d'aquestes.

El rol del docent és fonamental atès que ha de ser capaç de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibilitin la resolució de problemes, l'aplicació dels coneixements apresos i la promoció de l'activitat dels estudiants.

La revisió curricular té molt en compte les noves necessitats d'aprenentatge. L'aprenentatge basat en competències es caracteritza per la transversalitat, el dinamisme i el caràcter integral. El procés d'ensenyament-aprenentatge competencial s'ha d'abordar des de totes les àrees de coneixement, i per part de les diverses instàncies que formen la comunitat educativa, tant en els àmbits formals com en els no formals i informals; el seu dinamisme es reflecteix en el fet que les competències no s'adquireixen en un moment determinat i romanen inalterables, sinó que impliquen un procés de desenvolupament mitjançant el qual els individus van adquirint nivells més grans d'acompliment en l'ús d'aquestes.

Per aconseguir aquest procés de canvi curricular és necessari afavorir una visió interdisciplinària i, de manera especial, possibilitar més autonomia a la funció docent, de manera que permeti satisfer les exigències d'una personalització més gran de l'educació, tenint en compte el principi d'especialització del professorat.

El currículum bàsic de les diferents àrees s'ha organitzat partint dels objectius propis de l'etapa i de les competències que s'han de desenvolupar al llarg de l'educació bàsica, mitjançant l'establiment de blocs de continguts en les àrees troncales, i criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable en totes les àrees, que han de ser referents en la planificació de la concreció curricular i en la programació docent. En algunes àrees aquests elements s'han agrupat al voltant de blocs que permeten identificar els principals àmbits que comprèn l'àrea; aquesta agrupació no implica una organització tancada, per

contra, permet organitzar de maneres diferents els elements curriculars i adoptar la metodologia més adequada a les seves característiques i a les del grup d'alumnes.

El contingut d'aquesta norma s'ha de completar amb la integració de les competències en el currículum que ha de promoure el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, segons la disposició addicional trenta-cinquena de la Llei 2/2006, de 3 de maig, introduïda per la Llei 8/2013, de 9 de desembre, a través de la descripció adequada de les relacions entre les competències i els continguts i els criteris d'avaluació dels diferents ensenyaments, amb atenció prioritària al currículum de l'ensenyament bàsic.

Aquest Reial decret té el caràcter de norma bàsica i es dicta a l'empara de l'article 149.1.30a de la Constitució, que atribueix a l'Estat les competències per a la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació dels títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria. D'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, és possible la intervenció excepcional del reglament en la delimitació del que és bàsic, entre altres casos, quan la utilització del reglament sigui justificada pel caràcter marcadament tècnic de la matèria.

En la tramitació d'aquest Reial decret ha emès dictamen el Consell Escolar de l'Estat, s'ha sol·licitat l'informe al Consell Superior d'Ensenyament Artístics i al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, i s'han consultat les comunitats autònomes al si de la Conferència d'Educació, així com els organismes i les organitzacions més representatius i en general tota la comunitat educativa a través d'un tràmit d'informació pública.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Educació, Cultura i Esports, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 28 de febrer de 2014,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte establir el currículum bàsic de l'educació primària.

Article 2. *Definicions.*

1. Als efectes d'aquest Reial decret, s'entén per:

a) Currículum: regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge per a cadascun dels ensenyaments i les etapes educatives.

b) Objectius: referents relatius als assoliments que l'alumne ha d'atènyer en finalitzar el procés educatiu, com a resultat de les experiències d'ensenyament-aprenentatge intencionalment planificades amb aquesta finalitat.

c) Competències: capacitats per aplicar de manera integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

d) Continguts: conjunt de coneixements, habilitats, destreses i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa i a l'adquisició de competències. Els continguts s'ordenen en assignatures, que es classifiquen en matèries, àmbits, àrees i mòduls en funció dels ensenyaments, les etapes educatives o els programes en què participi l'alumnat.

e) Estàndards d'aprenentatge avaluable: especificacions dels criteris d'avaluació que permeten definir els resultats d'aprenentatge, i que concreten el que l'alumne ha de saber, comprendre i saber fer a cada assignatura; han de ser observables, mesurables i avaluable i han de permetre graduar el rendiment o l'assoliment atès. El seu disseny ha de contribuir i facilitar el disseny de proves estandarditzades i comparables.

f) Criteris d'avaluació: són el referent específic per avaluar l'aprenentatge de l'alumnat. Descriuen el que es vol valorar i que l'alumnat ha d'assolir, tant en coneixements com en competències; responen al que es pretén aconseguir en cada assignatura.

g) Metodologia didàctica: conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats.

2. Als efectes del present Reial decret, les competències del currículum són les següents:

- 1r Comunicació lingüística.
- 2n Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.
- 3r Competència digital.
- 4t Aprendre a aprendre.
- 5è Competències socials i cíviques.
- 6è Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
- 7è Consciència i expressions culturals.

Per a una adquisició eficaç de les competències i la seva integració efectiva en el currículum, s'han de dissenyar activitats d'aprenentatge integrades que permetin a l'alumnat avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

S'ha de potenciar el desenvolupament de les competències de comunicació lingüística, competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

Article 3. *Distribució de competències.*

1. En l'educació primària, les assignatures s'agrupen en tres blocs, d'assignatures troncats, d'assignatures específiques, i d'assignatures de lliure configuració autonòmica, sobre les quals el Govern, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, la resta d'administracions educatives i els centres docents han de dur a terme les seves funcions de la manera següent:

a) Correspon al Govern:

1r Determinar els continguts comuns, els estàndards d'aprenentatge avaluables i l'horari lectiu mínim del bloc d'assignatures troncats.

2n Determinar els estàndards d'aprenentatge avaluables relatius als continguts del bloc d'assignatures específiques.

3r Determinar els criteris d'avaluació de l'assoliment dels objectius dels ensenyaments i les etapes educatives i del grau d'adquisició de les competències corresponents, així com les característiques generals de les proves en relació amb l'avaluació final d'educació primària.

b) Dins de la regulació i els límits que estableix el Govern, a través del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, d'acord amb els apartats anteriors, les administracions educatives poden:

1r Complementar els continguts del bloc d'assignatures troncats.

2n Establir els continguts dels blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració autonòmica.

3r Fer recomanacions de metodologia didàctica per als centres docents de la seva competència.

4t Fixar l'horari lectiu màxim corresponent als continguts de les assignatures del bloc d'assignatures troncats.

5è Fixar l'horari corresponent als continguts de les assignatures dels blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració autonòmica.

6è En relació amb l'avaluació durant l'etapa, complementar els criteris d'avaluació relatius als blocs d'assignatures troncats i específiques, i establir els criteris d'avaluació del bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica.

7è Establir els estàndards d'aprenentatge avaluable relatiu als continguts del bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica.

c) Dins de la regulació i els límits que estableixen les administracions educatives d'acord amb els apartats anteriors, i en funció de la programació de l'oferta educativa que estableixi cada Administració educativa, els centres docents poden:

1r Complementar els continguts dels blocs d'assignatures troncal, específiques i de lliure configuració autonòmica i configurar-ne l'oferta formativa.

2n Dissenyar i implantar mètodes pedagògics i didàctics propis.

3r Determinar la càrrega horària corresponent a les diferents assignatures.

2. Les administracions educatives han de fomentar i potenciar l'autonomia dels centres, avaluar-ne els resultats i aplicar els plans d'actuació oportuns.

Els centres docents han de desenvolupar i complementar, si s'escau, el currículum de les diferents etapes i cicles en ús de la seva autonomia.

Article 4. *Assignatures troncal.*

Els continguts comuns, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable de les àrees troncal de l'educació primària es recullen a l'annex I.

Article 5. *Assignatures específiques.*

Els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable de les àrees específiques de l'educació primària es recullen a l'annex II.

Article 6. *Principis general.*

La finalitat de l'educació primària és facilitar als alumnes i les alumnes els aprenentatges de l'expressió i la comprensió oral, la lectura, l'escriptura, el càlcul, l'adquisició de nocions bàsiques de la cultura, i l'hàbit de convivència així com els d'estudi i treball, el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat, amb la finalitat de garantir una formació integral que contribueixi al ple desenvolupament de la personalitat dels alumnes i les alumnes i de preparar-los per cursar amb aprofitament l'educació secundària obligatòria.

L'acció educativa en aquesta etapa ha de procurar la integració de les diferents experiències i aprenentatges de l'alumnat i s'ha d'adaptar als seus ritmes de treball.

Article 7. *Objectius de l'educació primària.*

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar en els nens i les nenes les capacitats que els permetin:

a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.

b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.

c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permetin actuar amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb els quals es relacionen.

d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitat.

e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua castellana i, si n'hi ha, la llengua cooficial de la comunitat autònoma i desenvolupar hàbits de lectura.

f) Adquirir, almenys, en una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i sortir-se'n en situacions quotidianes.

g) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.

h) Conèixer els aspectes fonamentals de les ciències de la naturalesa, les ciències socials, la geografia, la història i la cultura.

i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació i desenvolupar un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren.

j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.

k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.

l) Conèixer i valorar els animals més propers a l'ésser humà i adoptar maneres de comportament que n'afavoreixin la cura.

m) Desenvolupar les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.

n) Fomentar l'educació viària i les actituds de respecte que incideixin en la prevenció dels accidents de trànsit.

Article 8. *Organització.*

1. L'etapa d'educació primària comprèn sis cursos acadèmics, que s'han de cursar ordinàriament entre els sis i els dotze anys d'edat, i s'organitza en àrees, que tenen un caràcter global i integrador.

2. Els alumnes i les alumnes han de cursar les àrees següents del bloc d'assignatures troncales en cadascun dels cursos:

- a) Ciències de la naturalesa.
- b) Ciències socials.
- c) Llengua castellana i literatura.
- d) Matemàtiques.
- e) Primera llengua estrangera.

3. Els alumnes i les alumnes han de cursar les àrees següents del bloc d'assignatures específiques en cadascun dels cursos:

- a) Educació física.
- b) Religió, o valors socials i cívics, a elecció dels pares, les mares o els tutors legals.
- c) En funció de la regulació i de la programació de l'oferta educativa que estableixi cada administració educativa i, si s'escau, de l'oferta dels centres docents, almenys una de les següents àrees del bloc d'assignatures específiques:

1r Educació artística.

2n Segona llengua estrangera.

3r Religió, només si els pares, les mares o els tutors legals no l'han escollit en l'elecció que indica l'apartat 3.b).

4t Valors socials i cívics, només si els pares, les mares o els tutors legals no l'han escollit en l'elecció indicada a l'apartat 3.b).

4. Els alumnes i les alumnes han de cursar l'àrea Llengua cooficial i literatura en el bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica en les comunitats autònomes que tinguin llengua cooficial, per bé que poden estar exempts de cursar o de ser avaluats

d'aquesta àrea en les condicions que estableixi la normativa autonòmica corresponent. L'àrea Llengua cooficial i literatura rep un tractament anàleg al de l'àrea Llengua castellana i literatura.

A més, els alumnes i les alumnes poden cursar una o diverses àrees més en el bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica, en funció de la regulació i de la programació de l'oferta educativa que estableixi cada Administració educativa i, si s'escau, de l'oferta dels centres docents, que poden ser àrees del bloc d'assignatures específiques no cursades, àrees d'aprofundiment o reforç de les àrees troncales, o altres àrees a determinar.

Entre les àrees a determinar, les administracions educatives i, si s'escau, els centres poden oferir, entre d'altres, assignatures relacionades amb l'aprenentatge del sistema Braille, la tiflotecnologia, l'autonomia personal i els llenguatges de signes.

5. L'horari lectiu mínim corresponent a les assignatures del bloc d'assignatures troncales, computat de manera global per a tota l'educació primària, no ha de ser inferior al 50% del total de l'horari lectiu fixat per cada Administració educativa com a general per a l'etapa esmentada. En aquest còmput no s'han de tenir en compte possibles ampliacions de l'horari que es puguin establir sobre l'horari general.

6. Amb la finalitat de facilitar la transició des de l'educació primària a l'educació secundària obligatòria, s'ha de prestar una atenció especial a la coordinació entre les dues etapes per salvar les diferències pedagògiques i organitzatives i els desajustos que es puguin produir en el progrés acadèmic de l'alumnat, per a la qual cosa s'ha de tenir en compte, entre altres mecanismes, l'informe indicatiu del nivell obtingut en l'avaluació final d'etapa.

Article 9. *Procés d'aprenentatge i atenció individualitzada.*

1. En aquesta etapa s'ha de posar especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de les dificultats d'aprenentatge i en la posada en pràctica de mecanismes de reforç tan aviat com es detectin aquestes dificultats.

2. A fi de fomentar l'hàbit de la lectura s'hi ha de dedicar un temps diari.

3. S'ha de prestar especial atenció durant l'etapa a l'atenció personalitzada dels alumnes i les alumnes, a la realització de diagnòstics precoços i a l'establiment de mecanismes de reforç per aconseguir l'èxit escolar.

4. L'acció tutorial ha d'orientar el procés educatiu individual i col·lectiu de l'alumnat. El professor tutor ha de coordinar la intervenció educativa del conjunt del professorat de l'alumnat que tutoritza d'acord amb el que estableixi l'Administració educativa corresponent, i ha de mantenir una relació permanent amb la família, a fi de facilitar l'exercici dels drets que reconeix l'article 4.1.d) i g) de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.

5. La intervenció educativa ha de preveure com a principi la diversitat de l'alumnat, i s'entén que d'aquesta manera es garanteix el desenvolupament de tots ells i alhora també una atenció personalitzada en funció de les necessitats de cada un.

6. Els mecanismes de reforç que s'han de posar en pràctica tan aviat com es detectin dificultats d'aprenentatge poden ser tant organitzatius com curriculars. Entre aquestes mesures es poden considerar el suport en el grup ordinari, els agrupaments flexibles o les adaptacions del currículum.

Article 10. *Elements transversals.*

1. Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les assignatures de cada etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional s'han de treballar a totes les assignatures.

2. Les administracions educatives han de fomentar la qualitat, l'equitat i la inclusió educativa de les persones amb discapacitat, la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació

per raó de discapacitat, mesures de flexibilització i alternatives metodològiques, adaptacions curriculars, accessibilitat universal, disseny per a tots, atenció a la diversitat i totes les mesures que siguin necessàries per aconseguir que l'alumnat amb discapacitat pugui accedir a una educació educativa de qualitat en igualtat d'oportunitats.

3. Les administracions educatives han de fomentar el desenvolupament dels valors que fomentin la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere, i dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social.

Les administracions educatives han de fomentar l'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, el pluralisme polític, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans i el rebuig a la violència terrorista, la pluralitat, el respecte a l'Estat de dret, el respecte i la consideració a les víctimes del terrorisme i la prevenció del terrorisme i de qualsevol tipus de violència.

La programació docent ha de comprendre en qualsevol cas la prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de l'Holocaust jueu com a fet històric.

S'han d'evitar els comportaments i els continguts sexistes i els estereotips que suposin discriminació.

Els currículums d'educació primària han d'incorporar elements curriculars relacionats amb el desenvolupament sostenible i el medi ambient, els riscos d'explotació i l'abús sexual, les situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com la protecció davant emergències i catàstrofes.

4. Els currículums d'educació primària han d'incorporar elements curriculars orientats al desenvolupament i la consolidació de l'esperit emprenedor. Les administracions educatives han de fomentar les mesures perquè l'alumnat participi en activitats que li permetin consolidar l'esperit emprenedor i la iniciativa empresarial a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític.

5. Les administracions educatives han d'adoptar mesures perquè l'activitat física i la dieta equilibrada formin part del comportament infantil. A aquests efectes, les administracions han de promoure la pràctica diària de l'esport i l'exercici físic per part dels alumnes i les alumnes durant la jornada escolar, en els termes i les condicions que, seguint les recomanacions dels organismes competents, garanteixin un desenvolupament adequat per afavorir una vida activa, saludable i autònoma. El disseny, la coordinació i la supervisió de les mesures que a aquests efectes s'adoptin en el centre educatiu han de ser assumits pel professorat amb qualificació o especialització adequada en aquests àmbits.

6. En l'àmbit de l'educació i la seguretat viària, les administracions educatives han d'incorporar elements curriculars i han de promoure accions per a la millora de la convivència i la prevenció dels accidents de trànsit, amb la finalitat que l'alumnat conegui els seus drets i deures com a usuari de les vies, en qualitat de vianant, viatger i conductor de bicicletes, respecti les normes i els senyals, i s'afavoreixi la convivència, la tolerància, la prudència, l'autocontrol, el diàleg i l'empatia amb actuacions adequades tendents a evitar els accidents de trànsit i les seves seqüeles.

Article 11. *Promoció.*

1. L'alumne o l'alumna ha d'accedir al curs o l'etapa següent sempre que es consideri que ha assolit els objectius de l'etapa o els que corresponguin al curs fet, i que ha assolit el grau d'adquisició de les competències corresponents. Si no és així, pot repetir una sola vegada durant l'etapa, amb un pla específic de reforç o recuperació i suport, que els centres docents han d'organitzar d'acord amb el que estableixin les administracions educatives.

La repetició es considera una mesura de caràcter excepcional i s'ha de prendre després d'haver esgotat la resta de mesures ordinàries de reforç i suport per solucionar les dificultats d'aprenentatge de l'alumne.

2. L'equip docent ha d'adoptar les decisions corresponents sobre la promoció de l'alumnat prenent especialment en consideració la informació i el criteri del professor tutor.

S'han d'atendre especialment els resultats de les avaluacions individualitzades de tercer curs d'educació primària i final d'educació primària.

Article 12. *Avaluacions.*

1. Els referents per a la comprovació del grau d'adquisició de les competències i l'assoliment dels objectius de l'etapa a les avaluacions contínua i final de les assignatures dels blocs d'assignatures troncal i específiques han de ser els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables que consten en els annexos I i II d'aquest Reial decret.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat ha de ser contínua i global i ha de tenir en compte el seu progrés en el conjunt de les àrees.

S'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions, inclosa l'avaluació de tercer curs i l'avaluació final d'etapa, s'adaptin a les necessitats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

En el context del procés d'avaluació contínua, quan el progrés d'un alumne o alumna no sigui l'adequat, s'han d'establir mesures de reforç educatiu. Aquestes mesures s'han d'adoptar en qualsevol moment del curs, tan aviat com es detectin les dificultats i han d'anar adreçades a garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per continuar el procés educatiu.

Els mestres han d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent, per a la qual cosa han d'establir indicadors d'assoliment en les programacions docents.

Les administracions educatives han de garantir el dret dels alumnes a una avaluació objectiva i que la seva dedicació, esforç i rendiment siguin valorats i reconeguts amb objectivitat, per a la qual cosa han d'establir els procediments oportuns.

2. A les comunitats autònomes que tinguin, al costat del castellà, una altra llengua oficial d'acord amb els seus estatuts, els alumnes i les alumnes poden estar exempts de fer l'avaluació de l'àrea Llengua cooficial i literatura segons la normativa autonòmica corresponent.

3. Els centres docents han de fer una avaluació individualitzada a tots els alumnes i les alumnes en acabar el tercer curs d'educació primària, segons disposin les administracions educatives, en la qual s'ha de comprovar el grau de domini de les destreses, capacitats i habilitats en expressió i comprensió oral i escrita, càlcul i resolució de problemes en relació amb el grau d'adquisició de la competència en comunicació lingüística i de la competència matemàtica.

Si aquesta avaluació és desfavorable, l'equip docent ha d'adoptar les mesures ordinàries o extraordinàries més adequades. Aquestes mesures s'han de fixar en plans de millora de resultats col·lectius o individuals que permetin solucionar les dificultats, en col·laboració amb les famílies i mitjançant recursos de suport educatiu.

4. En finalitzar el sisè curs d'educació primària s'ha de fer una avaluació final individualitzada a tots els alumnes i les alumnes, en la qual s'ha de comprovar el grau d'adquisició de la competència en comunicació lingüística, de la competència matemàtica i de les competències bàsiques en ciència i tecnologia, així com l'assoliment dels objectius de l'etapa. Aquesta avaluació s'ha de dur a terme d'acord amb les característiques generals de les proves que estableixi el Govern, prèvia consulta a les comunitats autònomes.

Per a l'avaluació s'han d'utilitzar com a referents els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables que consten en els annexos I i II d'aquest Reial decret.

El resultat de l'avaluació s'ha d'expressar en els nivells següents: insuficient (IN) per a les qualificacions negatives, suficient (SU), bé (BÉ), notable (NT), o excel·lent (EX) per a les qualificacions positives.

El nivell obtingut per cada alumne o alumna s'ha de fer constar en un informe, que s'ha de lliurar als pares, les mares o els tutors legals i que té caràcter informatiu i orientador per als centres en els quals els alumnes i les alumnes hagin cursat sisè curs d'educació primària i per a aquells en els quals cursin el següent curs escolar, així com per als equips docents, els pares, les mares o els tutors legals i els alumnes i les alumnes. El nivell obtingut és indicatiu d'una progressió i aprenentatge adequats, o de la conveniència de l'aplicació de programes adreçats a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu o d'altres mesures.

Les administracions educatives poden establir plans específics de millora en els centres públics els resultats dels quals siguin inferiors als valors que, amb aquest objectiu, hagin establert. En relació amb els centres concertats cal atènyer-se a la normativa reguladora del concert corresponent.

Article 13. *Aprenentatge de llengües estrangeres.*

1. Les administracions educatives poden establir que una part de les assignatures del currículum s'imparteixin en llengües estrangeres sense que això suposi una modificació dels aspectes bàsics del currículum que regula el present Reial decret. En aquest cas, han de procurar que al llarg de l'etapa l'alumnat adquireixi la terminologia pròpia de les assignatures en totes dues llengües.

2. Els centres que imparteixin una part de les assignatures del currículum en llengües estrangeres han d'aplicar, en tot cas, els criteris per a l'admissió de l'alumnat que estableix la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig. Entre aquests criteris no s'han d'incloure requisits lingüístics.

3. La llengua castellana o la llengua cooficial només s'han d'utilitzar com a suport en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera. S'han de prioritzar la comprensió i l'expressió oral.

S'han d'establir mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i l'avaluació de la llengua estrangera per a l'alumnat amb discapacitat, en especial per als alumnes que tenen dificultats en l'expressió oral. Aquestes adaptacions en cap cas s'han de tenir en compte per minorar les qualificacions obtingudes.

Article 14. *Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.*

1. És aplicable el que indica el capítol II del títol I de la Llei 2/2006, de 3 de maig, en els articles 71 a 79 bis, a l'alumnat que requereixi una atenció educativa diferent de l'ordinària, perquè presenta necessitats educatives especials, per dificultats específiques d'aprenentatge, trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH), per les seves altes capacitats intel·lectuals, perquè s'ha incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar, perquè pugui assolir el màxim desenvolupament possible de les seves capacitats personals i, en tot cas, els objectius establerts amb caràcter general per a tot l'alumnat.

Per tal que l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu al qual es refereix l'article 71 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, pugui assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats personals i els objectius i les competències de l'etapa, s'han d'establir les mesures curriculars i organitzatives oportunes que assegurin el seu progrés adequat.

S'estableixen les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions s'adaptin a les necessitats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

2. Correspon a les administracions educatives adoptar les mesures necessàries per identificar l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge i valorar al més aviat possible les seves necessitats.

L'escolarització de l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió i ha d'assegurar la seva no-discriminació i la igualtat efectiva en l'accés i la permanència en el sistema educatiu.

La identificació, la valoració i la intervenció de les necessitats educatives d'aquest alumnat s'ha d'efectuar al més aviat possible, en els termes que determinin les administracions educatives.

3. Les administracions educatives han d'establir les condicions d'accessibilitat i recursos de suport que afavoreixin l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials i han d'adaptar els instruments, i si s'escau, els temps i els suports que assegurin una avaluació correcta d'aquest alumnat.

Les administracions educatives, amb la finalitat de facilitar l'accessibilitat al currículum, han d'establir els procediments oportuns quan sigui necessari fer adaptacions significatives dels elements del currículum, a fi d'atendre l'alumnat amb necessitats educatives especials que les necessiti. Les adaptacions esmentades s'han de dur a terme buscant el màxim desenvolupament possible de les competències bàsiques; l'avaluació contínua i la promoció han de prendre com a referent els elements fixats en les adaptacions esmentades.

Sense perjudici de la permanència durant un curs més en l'etapa, que preveu l'article 20.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, l'escolarització d'aquest alumnat en l'etapa d'educació primària en centres ordinaris es pot prolongar un any més, sempre que això afavoreixi la seva integració socioeducativa.

4. Correspon a les administracions educatives adoptar les mesures necessàries per identificar l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i valorar al més aviat possible les seves necessitats.

Així mateix, els correspon adoptar plans d'actuació, així com programes d'enriquiment curricular adequats a les necessitats esmentades, que permetin a l'alumnat desenvolupar al màxim les seves capacitats.

L'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, identificat com a tal segons el procediment i en els termes que determinin les administracions educatives, s'ha de flexibilitzar en els termes que determini la normativa vigent; aquesta flexibilització pot incloure tant la impartició de continguts i l'adquisició de competències propis de cursos superiors com l'ampliació de continguts i competències del curs corrent, així com altres mesures.

S'ha de tenir en consideració el ritme i l'estil d'aprenentatge de l'alumnat que presenta altes capacitats intel·lectuals i de l'alumnat especialment motivat per l'aprenentatge.

5. L'escolarització de l'alumnat que s'incorpora tard al sistema educatiu als quals es refereix l'article 78 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, s'ha de fer atenent les seves circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic.

Els qui presentin un desfasament en el seu nivell de competència curricular de més de dos anys es poden escolaritzar en el curs inferior al qual els correspondria per edat. Per a aquest alumnat s'han d'adoptar les mesures de reforç necessàries que en facilitin la integració escolar i la recuperació del seu desfasament i li permetin continuar amb aprofitament els seus estudis. En el cas de superar aquest desfasament, s'han d'incorporar al curs corresponent a la seva edat.

Article 15. *Autonomia dels centres docents.*

1. Les administracions educatives han de fomentar l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres, han d'afavorir el treball en equip del professorat i han d'estimular l'activitat de recerca a partir de la seva pràctica docent.

2. Els centres docents han de desplegar i completar el currículum i les mesures d'atenció a la diversitat establertes per les administracions educatives, i les han d'adaptar a les característiques de l'alumnat i a la seva realitat educativa amb la finalitat d'atendre tot l'alumnat. Així mateix, han d'arbitrar mètodes que tinguin en compte els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin el treball en equip.

3. Els centres han de promoure, així mateix, compromisos amb les famílies i amb els mateixos alumnes i alumnes en els quals s'especifiquin les activitats que uns i altres es comprometen a dur a terme per facilitar el progrés educatiu.

Article 16. *Participació de pares, mares i tutors legals en el procés educatiu.*

De conformitat amb el que estableix l'article 4.2.e) de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, els pares, les mares o els tutors legals han de participar i donar suport a l'evolució del procés educatiu dels seus fills o tutelats, així com conèixer les decisions relatives a l'avaluació i la promoció, i col·laborar en les mesures de suport o reforç que adoptin els centres per facilitar el seu progrés educatiu, i han de tenir accés als documents oficials d'avaluació i als exàmens i documents de les avaluacions que es facin als seus fills o tutelats.

Disposició addicional primera. *Adaptació de referències.*

Les referències que fa la normativa vigent a les assignatures d'educació primària s'entenen fetes a les assignatures corresponents que recull aquest Reial decret.

Disposició addicional segona. *Ensenyaments de religió.*

1. Els ensenyaments de religió s'han d'incloure en l'educació primària d'acord amb el que estableix aquest Reial decret.

2. Les administracions educatives han de garantir que, a l'inici del curs, els pares, les mares o els tutors legals i, si s'escau, l'alumnat puguin manifestar la voluntat que aquests rebin ensenyaments de religió o no.

3. La determinació del currículum de l'ensenyament de religió catòlica i de les diferents confessions religioses amb les quals l'Estat espanyol ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa és competència, respectivament, de la jerarquia eclesiàstica i de les autoritats religioses corresponents.

4. L'avaluació de l'ensenyament de la religió s'ha de dur a terme d'acord amb el que indica l'article 12 d'aquest Reial decret.

Disposició addicional tercera. *Sistema de préstecs de llibres de text.*

El Ministeri d'Educació, Cultura i Esports ha de promoure el préstec gratuït de llibres de text i altres materials curriculars per a l'educació bàsica en els centres sostinguts amb fons públics, al si de la Conferència Sectorial d'Educació.

Disposició addicional quarta. *Documents oficials d'avaluació.*

1. Els documents oficials d'avaluació són l'expedient acadèmic, les actes d'avaluació, els documents d'avaluació final d'etapa i de tercer curs d'educació primària, l'informe indicatiu del nivell obtingut a l'avaluació final d'etapa, l'historial acadèmic i, si s'escau, l'informe personal per trasllat.

Les administracions educatives han d'establir els procediments oportuns per garantir l'autenticitat dels documents oficials d'avaluació, la integritat de les dades que s'hi recullen i la seva supervisió i custòdia.

Els documents oficials d'avaluació, els ha de visar el director del centre i han de portar les signatures autògrafes de les persones que correspongui en cada cas. Al seu costat hi han de constar el nom i els cognoms del signant, així com la referència al càrrec o a l'atribució docent.

L'historial acadèmic, i si s'escau l'informe personal per trasllat, es consideren documents bàsics per garantir la mobilitat de l'alumnat per tot el territori nacional.

Els documents oficials d'avaluació han de recollir sempre la norma de l'Administració educativa que estableix el currículum corresponent i, quan hagin de tenir efectes fora de l'àmbit d'una comunitat autònoma la llengua de la qual tingui estatutàriament atribuït

caràcter oficial, cal atènyer-se al que disposa l'article 36.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar a l'educació bàsica en els termes insuficient (IN) per a les qualificacions negatives, suficient (SU), bé (BÉ), notable (NT), o excel·lent (EX) per a les qualificacions positives.

Aquests termes han d'anar acompanyats d'una qualificació numèrica, sense utilitzar decimals, en una escala d'u a deu, amb les correspondències següents:

Insuficient: 1, 2, 3 o 4.

Suficient: 5.

Bé: 6.

Notable: 7 o 8.

Excel·lent: 9 o 10.

La nota mitjana de les qualificacions numèriques obtingudes en cadascuna de les àrees ha de ser la mitjana aritmètica de les qualificacions de totes aquestes, arrodonida a la centèsima més propera i en cas d'equidistància a la superior.

Les administracions educatives poden atorgar una menció honorífica o matrícula d'honor als alumnes i les alumnes que hagin obtingut un excel·lent en finalitzar educació primària en l'àrea per a la qual s'atorga, i que hagin demostrat un rendiment acadèmic excel·lent.

3. Les actes d'avaluació s'han d'estendre per a cadascun dels cursos i s'han de tancar al terme del període lectiu ordinari i en la convocatòria de les proves extraordinàries, si s'escau. Han de comprendre la relació nominal de l'alumnat que compon el grup juntament amb els resultats de l'avaluació de les matèries i les decisions sobre promoció i permanència.

Les actes d'avaluació, les ha de signar el tutor del grup en l'educació primària, i han de portar el vistiplau del director del centre.

4. L'historial acadèmic s'ha d'estendre en un imprès oficial, ha de portar el vistiplau del director i té valor acreditatiu dels estudis efectuats. Com a mínim ha de recollir les dades identificadores de l'estudiant, les assignatures cursades cadascun dels anys d'escolarització, els resultats de l'avaluació en cada convocatòria (ordinària o extraordinària), les decisions sobre promoció i permanència, la mitjana de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les àrees, el nivell obtingut en l'avaluació final d'educació primària, la informació relativa als canvis de centre, les mesures curriculars i organitzatives aplicades, i les dates en què s'han produït les diferents fites.

5. Quan l'alumne es traslladi a un altre centre per prosseguir els seus estudis, el centre d'origen ha de remetre al de destí, i a petició d'aquest, una còpia de l'historial acadèmic d'educació primària i l'informe personal per trasllat. El centre receptor ha d'obrir l'expedient acadèmic corresponent. La matriculació adquireix caràcter definitiu una vegada rebuda la còpia de l'historial acadèmic.

L'informe personal per trasllat ha de contenir els resultats de les avaluacions que s'hagin dut a terme, l'aplicació, si s'escau, de mesures curriculars i organitzatives, i totes les observacions que es considerin oportunes sobre el progrés general de l'alumne.

6. Després de finalitzar l'etapa, l'historial acadèmic d'educació primària s'ha de lliurar als pares, mares o tutors de l'alumne o alumna, i s'ha lliurar una còpia de l'historial acadèmic i de l'informe indicatiu del nivell obtingut en l'avaluació final d'etapa al centre d'educació secundària en el qual prossegueixi els seus estudis l'alumne o alumna, a petició del centre d'educació secundària esmentat.

7. Pel que fa a l'obtenció de les dades personals de l'alumnat, a la seva cessió d'uns centres a uns altres i a la seguretat i la confidencialitat d'aquests, cal atènyer-se al que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i, en tot cas, al que estableix la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.

8. La custòdia i l'arxivament dels expedients acadèmics correspon als centres escolars. La formalització i la custòdia de l'expedient acadèmic, els ha de supervisar la inspecció educativa.

Les administracions educatives han d'establir els procediments oportuns per garantir l'autenticitat de les dades reflectides en l'expedient acadèmic i la seva custòdia.

9. Els documents oficials d'avaluació i els procediments de validació que descriuen els apartats anteriors es poden substituir pels seus equivalents efectuats per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, sempre que en quedi garantida l'autenticitat, la integritat, la conservació, i es compleixin les garanties i els requisits que estableixen la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, i la normativa que les desplega.

L'expedient electrònic de l'alumne ha d'estar constituït, almenys, per les dades que contenen els documents oficials d'avaluació, i ha de complir el que estableix el Reial decret 4/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema nacional d'interoperabilitat en l'àmbit de l'Administració electrònica.

El Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, prèvia consulta a les comunitats autònomes, ha d'establir l'estructura i el format, almenys, de les dades que contenen els documents oficials d'avaluació de l'expedient electrònic de l'alumne descrits en la present disposició, d'acord amb el que preveuen l'article 111.bis i l'apartat 4 de la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, que juntament amb altres garanteixin la interoperabilitat entre els diferents sistemes d'informació utilitzats en el sistema educatiu espanyol.

Disposició addicional cinquena. *Avaluació final de l'assignatura Llengua cooficial i literatura.*

1. L'assignatura Llengua cooficial i literatura s'ha d'avaluar en l'avaluació final de l'etapa, i s'ha de tenir en compte per al càlcul de la nota obtinguda en aquesta avaluació final en la mateixa proporció que l'assignatura Llengua castellana i literatura.

2. Correspon a les administracions educatives competents concretar els criteris d'avaluació, els estàndards d'aprenentatge avaluable i el disseny de les proves que s'apliquin a aquesta assignatura, que s'han d'efectuar de manera simultània a la resta de les proves que componen les avaluacions finals.

3. Estan exempts de la realització d'aquestes proves els alumnes i les alumnes que estiguin exempts de cursar o de ser avaluats de l'assignatura Llengua cooficial i literatura, segons la normativa autonòmica corresponent.

Disposició addicional sisena. *Calendari escolar.*

1. El calendari escolar, que fixen anualment les administracions educatives, ha de comprendre un mínim de 175 dies lectius per als ensenyaments obligatoris.

2. En qualsevol cas, en el còmput del calendari escolar s'han d'incloure els dies dedicats a les avaluacions de tercer curs i final d'educació primària.

Disposició addicional setena. *Accions informatives i de sensibilització.*

1. Els ministeris d'Educació, Cultura i Esport i de l'Interior, en col·laboració amb les administracions educatives i amb la Fundació de Víctimes del Terrorisme, han de promoure la divulgació entre l'alumnat del testimoni de les víctimes i del seu relat dels fets.

2. Els ministeris d'Educació, Cultura i Esport i de Justícia, en col·laboració amb les administracions educatives i amb organitzacions i entitats interessades, han de promoure la divulgació entre l'alumnat d'informació sobre els riscos d'explotació i abús sexual, així com sobre els mitjans per protegir-se'n, en compliment del que disposa l'article 6 del

Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual.

3. Els ministeris d'Educació, Cultura i Esport i de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, en col·laboració amb les administracions educatives i amb organitzacions i entitats interessades, han de promoure entre l'alumnat activitats d'informació, campanyes de sensibilització, accions formatives i totes les que siguin necessàries per a la promoció de la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació, en especial entre dones i homes i persones amb algun tipus de discapacitat, així com per a la prevenció de la violència de gènere.

4. Aquestes actuacions informatives i de sensibilització s'han de dur a terme mitjançant l'organització en els centres docents, fora de l'horari escolar, de conferències, seminaris, tallers i qualsevol tipus d'activitats, adaptades a l'etapa evolutiva dels alumnes.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

A partir de la implantació total de les modificacions que indica la disposició final primera, queda derogat el Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària.

Disposició final primera. *Calendari d'implantació.*

Les modificacions introduïdes en el currículum, l'organització, els objectius, la promoció i les avaluacions d'educació primària s'han d'implantar per als cursos primer, tercer i cinquè en el curs escolar 2014-2015, i per als cursos segon, quart i sisè en el curs escolar 2015-2016.

Disposició final segona. *Títol competencial i caràcter bàsic.*

Aquest Reial decret té el caràcter de norma bàsica i es dicta a l'empara de l'article 149.1.30a de la Constitució, que atribueix a l'Estat les competències per a la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació dels títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

Disposició final tercera. *Desplegament.*

Es faculta la persona titular del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports per dictar totes les disposicions que requereixi l'aplicació del que disposa aquest Reial decret, sense perjudici de les competències que corresponen a les comunitats autònomes.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 28 de febrer de 2014.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Educació, Cultura i Esports,
JOSÉ IGNACIO WERT ORTEGA

ANNEX I

Assignatures troncal

a) *Ciències de la naturalesa.*

Les ciències de la naturalesa ens ajuden a conèixer el món en què vivim, a comprendre el nostre entorn i les aportacions dels avenços científics i tecnològics a la nostra vida diària. A través de les ciències de la naturalesa ens acostem al treball científic i a la seva contribució al desenvolupament, per la qual cosa és necessari proporcionar a tots els alumnes i les alumnes les bases d'una formació científica que els ajudi a desenvolupar les competències necessàries per tirar endavant en una realitat canviant cada vegada més científica i tecnològica.

El desenvolupament de la ciència i l'activitat científica és una de les claus essencials per entendre l'evolució de la humanitat. En l'actualitat, la ciència és un instrument indispensable per comprendre el món que ens envolta i els seus canvis, així com per desenvolupar actituds responsables sobre aspectes relacionats amb els éssers vius, els recursos i el medi ambient. Per tot això, els coneixements científics s'integren en el currículum bàsic de l'educació primària i han de formar part de l'educació de tots els alumnes i les alumnes.

A través de l'àrea de ciències de la naturalesa els alumnes i les alumnes s'inicien en el desenvolupament de les principals estratègies de la metodologia científica, com ara la capacitat de formular preguntes, identificar el problema, formular hipòtesis, planificar i dur a terme activitats, observar, recollir i organitzar la informació rellevant, sistematitzar i analitzar els resultats, treure conclusions i comunicar-les, treballant de manera cooperativa i fent ús de manera adequada dels materials i les eines.

L'àrea inclou conceptes, procediments i actituds que ajudin els alumnes i les alumnes a interpretar la realitat per poder abordar la solució als diferents problemes que s'hi plantegen, així com a explicar i predir fenòmens naturals i a afrontar la necessitat de desenvolupar actituds crítiques davant les conseqüències que resulten dels avenços científics. El treball en l'àrea de les ciències de la naturalesa pretén desenvolupar una actitud de presa de consciència, participació i presa de decisions argumentades davant els grans problemes als quals ens enfrontem en l'actualitat, i ens ajuda a valorar les conseqüències.

D'altra banda, els continguts de les ciències de la naturalesa estan connectats amb els proposats en altres àrees, per la qual cosa és necessari treballar les relacions existents entre aquestes.

El currículum bàsic s'ha formulat partint del desenvolupament cognitiu i emocional en què està immers l'alumnat d'aquesta etapa, de la concreció del seu pensament, de les seves possibilitats cognitives, del seu interès per aprendre i relacionar-se amb els seus iguals i amb l'entorn i del seu pas cap a un pensament abstracte cap al final de l'etapa.

En l'àrea de ciències de la naturalesa, els continguts s'han organitzat al voltant d'alguns conceptes fonamentals; iniciació a l'activitat científica, els éssers vius, l'ésser humà i la salut, la matèria i l'energia, la tecnologia, els objectes i les màquines, conceptes que faciliten l'establiment de relacions entre els diferents continguts seleccionats. El seu tractament ha de permetre que els alumnes i les alumnes avancin en l'adquisició de les idees del coneixement científic, en la seva organització i estructuració, com un tot articulat i coherent. Pel que fa als continguts procedimentals, els relacionats amb el «saber fer» teòric i pràctic, els alumnes i les alumnes s'han d'iniciar en el fet de conèixer i utilitzar algunes de les estratègies i tècniques habituals en l'activitat científica, com ara l'observació, la identificació i l'anàlisi de problemes, la recollida, l'organització i el tractament de dades, l'emissió d'hipòtesis, el disseny i el desenvolupament de l'experimentació, la recerca de solucions, i la utilització de fonts d'informació, incloent-hi

en la mesura del possible les que proporcionen els mitjans tecnològics i la comunicació dels resultats obtinguts.

Finalment, per al desenvolupament d'actituds i valors, els continguts seleccionats han de promoure la curiositat, l'interès i el respecte cap a si mateix i cap als altres, cap a la naturalesa, cap al treball propi de les ciències experimentals i el seu caràcter social, i l'adopció d'una actitud de col·laboració en el treball en grup.

Es presenta un bloc de continguts comuns, Iniciació a l'activitat científica, en el qual s'inclouen els procediments, les actituds i els valors relacionats amb la resta dels blocs que, atès el seu caràcter transversal, s'han d'acomplir d'una manera integrada.

Atès el caràcter de l'àrea, els continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals formulats, i tenint en compte els diferents estils d'aprenentatge, l'activitat de l'aula ha de girar al voltant de la realització d'activitats en què l'alumnat ha de tenir participació.

De la mateixa manera, atesa la seva importància creixent, s'ha d'iniciar els alumnes i les alumnes en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, per buscar informació i per tractar-la i presentar-la, així com per efectuar simulacions interactives i representar fenòmens de difícil realització experimental.

Els criteris i els estàndards d'avaluació que s'estableixen en el currículum bàsic suposen una formulació avaluable de les capacitats expressades en els objectius generals de l'educació primària, associades als continguts fonamentals d'aquesta àrea, i mostren les competències que l'alumnat ha d'adquirir.

Ciències de la naturalesa

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Iniciació a l'activitat científica. Aproximació experimental a algunes qüestions. Utilització de diferents fonts d'informació (directes, llibres). Lectura de textos propis de l'àrea. Utilització de les tecnologies de la informació i comunicació per buscar i seleccionar informació, simular processos i presentar conclusions. Hàbits de prevenció de malalties i accidents, a l'aula i al centre. Utilització de diversos materials, tenint en compte les normes de seguretat. Treball individual i en grup. Tècniques d'estudi i treball. Desenvolupament d'hàbits de treball. Esforç i responsabilitat. Planificació de projectes i presentació d'informes. Realització de projectes.</p>	<p>1. Obtenir informació rellevant sobre fets o fenòmens delimitats, fer prediccions sobre successos naturals, integrar dades d'observació directa i indirecta a partir de la consulta de fonts directes i indirectes i comunicar els resultats.</p> <p>2. Establir conjectures tant respecte de successos que ocorren d'una manera natural com sobre els que ocorren quan es provoquen, a través d'un experiment o una experiència.</p> <p>3. Comunicar de manera oral i escrita els resultats obtinguts després de la realització de diverses experiències, presentant-los amb suports gràfics.</p> <p>4. Treballar de manera cooperativa, apreciament la cura per la seguretat pròpia i dels companys, cuidant les eines i fent un ús adequat dels materials.</p> <p>5. Dur a terme projectes i presentar informes.</p>	<p>Bloc 1. Iniciació a l'activitat científica</p> <p>1.1. Busca, selecciona i organitza informació concreta i rellevant, l'analitza, obté conclusions, comunica la seva experiència, reflexiona sobre el procés seguit i ho comunica oralment i per escrit.</p> <p>1.2. Utilitza mitjans propis de l'observació.</p> <p>1.3. Consulta i utilitza documents escrits, imatges i gràfics.</p> <p>1.4. Desenvolupa estratègies adequades per accedir a la informació dels textos de caràcter científic.</p> <p>2.1. Manifesta autonomia en la planificació i l'execució d'accions i tasques i té iniciativa en la presa de decisions.</p> <p>3.1. Utilitza, de manera adequada, el vocabulari corresponent a cadascun dels blocs de continguts.</p> <p>3.2. Expressa oralment de manera clara i ordenada continguts relacionats amb l'àrea manifestant la comprensió de textos orals i/o escrits.</p> <p>4.1. Usa de manera autònoma el tractament de textos (ajust de pàgina, inserció d'il·lustracions o notes, etc.).</p> <p>4.2. Fa un ús adequat de les tecnologies de la informació i la comunicació com a recurs d'oci.</p> <p>4.3. Coneix i utilitza les mesures de protecció i seguretat personal que ha d'utilitzar en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>4.4. Presenta els treballs de manera ordenada, clara i neta, en suport paper i digital.</p> <p>4.5. Utilitza estratègies per fer treballs de manera individual i en equip, i mostra habilitats per a la resolució pacífica de conflictes.</p> <p>4.6. Coneix i respecta les normes d'ús i de seguretat dels instruments i dels materials de treball.</p> <p>5.1. Dua a terme experiències senzilles i petites recerques: planteja problemes, enuncia hipòtesis, selecciona el material necessari, fa, extreu conclusions, i comunica els resultats.</p> <p>5.2. Dua a terme un projecte, treballant de manera individual o en equip i presenta un informe, utilitzant suport paper i/o digital, recollint informació de diferents fonts (directes, llibres, Internet), amb diferents mitjans i comunicant de manera oral l'experiència duta a terme, basant-se en imatges i textos escrits.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>El cos humà i el seu funcionament. Anatomia i fisiologia. Aparells i sistemes.</p> <p>Les funcions vitals en l'ésser humà: Funció de relació (òrgans dels sentits, sistema nerviós, aparell locomotor).</p> <p>Funció de nutrició (aparells respiratori, digestiu, circulatori i excretor).</p> <p>Funció de reproducció (aparell reproductor).</p> <p>Salut i malaltia. Principals malalties que afecten els aparells i sistemes de l'organisme humà.</p> <p>Hàbits saludables per prevenir malalties. La conducta responsable. Efectes nocius del consum d'alcohol i drogues.</p> <p>Avenços de la ciència que milloren la vida.</p> <p>Coneixement d'actuacions bàsiques de primers auxilis.</p> <p>Coneixement de si mateix i els altres. La identitat i l'autonomia personal.</p> <p>La relació amb els altres. La presa de decisions: criteris i conseqüències. La resolució pacífica de conflictes.</p> <p>La igualtat entre homes i dones.</p>	<p>Bloc 2. L'ésser humà i la salut</p> <p>1. Identificar i localitzar els principals òrgans implicats en la realització de les funcions vitals del cos humà, i establir algunes relacions fonamentals entre aquestes i determinats hàbits de salut.</p> <p>2. Conèixer el funcionament del cos humà: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells, sistemes: la seva localització, forma, estructura, funcions, cura, etc.</p> <p>3. Relacionar determinades pràctiques de vida amb el funcionament adequat del cos, adoptar estils de vida saludables, i saber les repercussions per a la salut del seu estil de vida.</p>	<p>1.1. Identifica i localitza els principals òrgans implicats en la realització de les funcions vitals del cos humà: nutrició (aparells respiratori, digestiu, circulatori i excretor), reproducció (aparell reproductor), relació (òrgans dels sentits, sistema nerviós, aparell locomotor).</p> <p>2.1. Identifica i descriu les principals característiques de les funcions vitals de l'ésser humà.</p> <p>2.2. Identifica les principals característiques dels (aparells respiratori, digestiu, locomotor, circulatori i excretor) i explica les principals funcions.</p> <p>3.1. Reconeix estils de vida saludables i els seus efectes sobre la cura i el manteniment dels diferents òrgans i aparells.</p> <p>3.2. Identifica i valora hàbits saludables per prevenir malalties i manté una conducta responsable.</p> <p>3.3. Identifica i adopta hàbits d'higiene, cura i descans.</p> <p>3.4. Coneix i explica els principis de les dietes equilibrades, i identifica les pràctiques saludables per prevenir i detectar els riscos per a la salut.</p> <p>3.5. Reconeix els efectes nocius del consum d'alcohol i drogues.</p> <p>3.6. Observa, identifica i descriu alguns avenços de la ciència que milloren la salut (medicina, producció i conservació d'aliments, potabilització de l'aigua, etc.).</p> <p>3.7. Coneix i utilitza tècniques de primers auxilis, en situacions simulades i reals.</p> <p>3.8. Identifica emocions i sentiments propis, dels seus companys i dels adults i manifesta conductes empàtiques.</p> <p>3.9. Coneix i aplica estratègies per estudiar i treballar de manera eficaç.</p> <p>3.10. Reflexiona sobre el treball efectuat, treu conclusions sobre com treballa i aprèn i elabora estratègies per seguir aprenent.</p> <p>3.11. Planifica de manera autònoma i creativa activitats d'oci i temps lliure, individuals i en grup.</p> <p>3.12. Manifesta autonomia en la planificació i execució d'accions i tasques i desenvolupa iniciativa en la presa de decisions, identificant els criteris i les conseqüències de les decisions preses.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Éssers vius, éssers inerts. Diferenciació.</p> <p>Organització interna dels éssers vius. Estructura dels éssers vius: cèl·lules, teixits; òrgans; aparells i sistemes; principals característiques i funcions.</p> <p>Els éssers vius: característiques, classificació i tipus.</p> <p>Els animals vertebrats i invertebrats, característiques i classificació.</p> <p>Les plantes: l'estructura i fisiologia de les plantes. La fotosíntesi i la seva importància per a la vida a la Terra.</p> <p>Les relacions entre els éssers vius. Cadenes alimentàries. Poblacions, comunitats i ecosistemes.</p> <p>Característiques i components d'un ecosistema. Ecosistemes, prat, llac, bosc, litoral i ciutat i els éssers vius.</p> <p>La biosfera, diferents hàbitats dels éssers vius.</p> <p>Respecte de les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments d'observació i dels materials de treball.</p> <p>Interès per l'observació i l'estudi rigorós de tots els éssers vius.</p> <p>Hàbits de respecte i cura cap als éssers vius.</p> <p>Normes de prevenció de riscos.</p> <p>Ús de mitjans tecnològics per a l'estudi dels éssers vius.</p>	<p>Bloc 3. Els éssers vius</p> <p>1. Conèixer l'estructura dels éssers vius: cèl·lules, teixits, tipus, òrgans, aparells i sistemes; identificar les principals característiques i funcions.</p> <p>2. Conèixer diferents nivells de classificació dels éssers vius, i atendre les seves característiques i tipus.</p> <p>3. Conèixer les característiques i els components d'un ecosistema.</p> <p>4. Usar mitjans tecnològics, respectar les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments d'observació i dels materials de treball, mostrar interès per l'observació i l'estudi rigorós de tots els éssers vius, i hàbits de respecte i cura cap als éssers vius.</p>	<p>1.1. Identifica i explica les diferències entre éssers vius i éssers inerts.</p> <p>1.2. Identifica i descriu l'estructura dels éssers vius: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes, i identifica les principals característiques i funcions de cadascun d'aquests.</p> <p>2.1. Observa i identifica les característiques i classifica els éssers vius: Regne animal.</p> <p>Regne de les plantes.</p> <p>Regne dels fongs.</p> <p>Altres regnes.</p> <p>2.2. Observa directament i indirectament, identifica característiques, reconeix i classifica animals invertebrats.</p> <p>2.3. Observa directament i indirectament, identifica característiques, reconeix i classifica els animals vertebrats.</p> <p>2.4. Observa directament i indirectament, identifica característiques i classifica plantes.</p> <p>2.5. Utilitza guies en la identificació d'animals i plantes.</p> <p>2.6. Explica la importància de la fotosíntesi per a la vida a la Terra.</p> <p>3.1. Identifica i explica les relacions entre els éssers vius. Cadenes alimentàries. Poblacions, comunitats i ecosistemes.</p> <p>3.2. Identifica i explica algunes de les causes de l'extinció d'espècies.</p> <p>3.3. Observa i identifica les principals característiques i components d'un ecosistema.</p> <p>3.4. Reconeix i explica alguns ecosistemes: prat, llac, bosc, litoral i ciutat, i els éssers vius que hi habiten.</p> <p>3.5. Observa i identifica diferents hàbitats dels éssers vius.</p> <p>4.1. Mostra conductes de respecte i cura cap als éssers vius.</p> <p>4.2. Usa la lupa i altres mitjans tecnològics en els diferents treballs que duu a terme.</p> <p>4.3. Manifesta una certa precisió i rigor en l'observació i en l'elaboració dels treballs.</p> <p>4.4. Observa i registra algun procés associat a la vida dels éssers vius, utilitza els instruments i els mitjans audiovisuals i tecnològics apropiats, i comunica de manera oral i escrita els resultats.</p> <p>4.5. Respecta les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments d'observació i dels materials de treball.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Estudi i classificació d'alguns materials per les seves propietats. Utilitat d'alguns avenços, productes i materials per al progrés de la societat. Diferents procediments per a la mesura de la massa i el volum d'un cos. Explicació de fenòmens físics observables en termes de diferències de densitat. La flotabilitat en un mitjà líquid. Predicció de canvis en el moviment o en la forma dels cossos per efecte de les forces. Concepte d'energia. Diferents formes d'energia. Fonts d'energia i matèries primeres: el seu origen. Energies renovables i no renovables. La llum com a font d'energia. Electricitat: el corrent elèctric. Circuits elèctrics. Magnetisme: el magnetisme terrestre. L'imatge: la brúixola. Planificació i realització d'experiències diverses per estudiar les propietats de materials d'ús comú i el seu comportament davant la llum, el so, la calor, la humitat i l'electricitat. Observació d'alguns fenòmens de naturalesa elèctrica i els seus efectes (llum i calor). Atracció i repulsió de càrregues elèctriques. Separació de components d'una mescla mitjançant destil·lació, filtració, evaporació o dissolució. Reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació. Utilitat d'alguns avenços, productes i materials per a la societat. Fonts d'energies renovables i no renovables. El desenvolupament energètic, sostenible i equitatiu.</p>	<p>1. Estudiar i classificar materials per les seves propietats. 2. Conèixer els procediments per a la mesura de la massa, el volum, la densitat d'un cos. 3. Conèixer lleis bàsiques que regeixen fenòmens, com la reflexió de la llum, la transmissió del corrent elèctric, o el canvi d'estat, les reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació. 4. Planificar i efectuar recerques senzilles per estudiar el comportament dels cossos davant la llum, l'electricitat, el magnetisme, la calor o el so. 5. Efectuar experiències senzilles i petites recerques sobre diferents fenòmens físics i químics de la matèria.</p>	<p>Bloc 4. Matèria i energia</p> <p>1.1. Observa, identifica, descriu i classifica alguns materials per les seves propietats (duresa, solubilitat, estat d'agregació, conductivitat tèrmica). 2.1. Utilitza diferents procediments per a la mesura de la massa i el volum d'un cos. 2.2. Identifica i explica fenòmens físics observables en termes de diferències de densitat. 2.3. Identifica i explica les principals característiques de la flotabilitat en un medi líquid. 3.1. Coneix les lleis bàsiques que regeixen fenòmens, com la reflexió de la llum, la transmissió del corrent elèctric. 3.2. Coneix les lleis bàsiques que regeixen el canvi d'estat, les reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació. 4.1. Planifica i efectua experiències senzilles i prediu canvis en el moviment, en la forma o en l'estat dels cossos per efecte de les forces o de les aportacions d'energia, i comunica el procés seguit i el resultat obtingut. 4.2. Identifica i explica algunes de les principals característiques de les diferents formes d'energia: mecànica, lumínica, sonora, elèctrica, tèrmica, química. 4.3. Identifica i explica algunes de les característiques principals de les energies renovables i no renovables, identifica les diferents fonts d'energia i matèries primeres i l'origen d'on provenen. 4.4. Identifica i explica els beneficis i riscos relacionats amb la utilització de l'energia: esgotament, pluja àcida, radioactivitat, i exposa possibles actuacions per a un desenvolupament sostenible. 4.5. Efectua experiències senzilles per separar els components d'una mescla mitjançant: destil·lació, filtració, evaporació o dissolució, i comunica de manera oral i escrita el procés seguit i el resultat obtingut. 5.1. Identifica i exposa les principals característiques de les reaccions químiques: combustió, oxidació i fermentació. 5.2. Separa els components d'una mescla mitjançant destil·lació, filtració, evaporació o dissolució. 5.3. Observa de manera sistemàtica, aprecia i explica els efectes de la calor en l'augment de temperatura i dilatació d'alguns materials. 5.4. Identifica, experimenta i exemplifica argumentant alguns canvis d'estat i la seva reversibilitat. 5.5. Investiga a través de la realització d'experiències senzilles sobre diferents fenòmens físics i químics de la matèria: planteja problemes, enuncia hipòtesis, selecciona el material necessari, extreu conclusions, comunica resultats, manifesta competència en cadascuna de les fases, així com en el coneixement de les lleis bàsiques que regeixen els fenòmens estudiats. 5.6. Investiga a través de la realització d'experiències senzilles per acostar-se al coneixement de les lleis bàsiques que regeixen fenòmens, com la reflexió de la llum, la transmissió del corrent elèctric, el canvi d'estat, les reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació. 5.7. Respecta les normes d'ús, seguretat i de conservació dels instruments i dels materials de treball a l'aula i al centre.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Màquines i aparells. Tipus de màquines a la vida quotidiana i la seva utilitat.</p> <p>Anàlisi d'operadors i utilització en la construcció d'un aparell.</p> <p>Construcció d'estructures senzilles que compleixin una funció o condició per resoldre un problema a partir de peces modulades.</p> <p>L'electricitat en el desenvolupament de les màquines.</p> <p>Elements dels circuits elèctrics.</p> <p>Efectes de l'electricitat.</p> <p>Conductors i aïllants.</p> <p>La relació entre electricitat i magnetisme.</p> <p>La ciència: present i futur de la societat.</p> <p>Beneficis i riscos de les tecnologies i els productes.</p> <p>Descobriments i invents importants.</p> <p>Tractament de textos. Recerca guiada d'informació a la xarxa.</p> <p>Control del temps i ús responsable de les tecnologies de la informació i la comunicació.</p>	<p>Bloc 5. La tecnologia, objectes i màquines</p> <p>1. Conèixer els principis bàsics que regeixen màquines i aparells.</p> <p>2. Planificar la construcció d'objectes i aparells amb una finalitat prèvia, utilitzar fonts energètiques, operadors i materials apropiats, dur a terme el treball individual i en equip, i proporcionar informació sobre quines estratègies s'han utilitzat.</p> <p>3. Conèixer les lleis bàsiques que regeixen els fenòmens, com la reflexió de la llum, la transmissió del corrent elèctric.</p> <p>4. Efectuar experiències senzilles i petites recerques sobre diferents fenòmens físics de la matèria: plantejar problemes, enunciar hipòtesis, seleccionar el material necessari, muntar, efectuar, extreure conclusions, comunicar resultats, aplicar coneixements bàsics de les lleis bàsiques que regeixen aquests fenòmens, com la reflexió de la llum, la transmissió del corrent elèctric.</p>	<p>1. Identifica diferents tipus de màquines, i les classifica segons el nombre de peces, la manera d'accionar-les, i l'acció que efectuen.</p> <p>1.2. Observa, identifica i descriu alguns dels components de les màquines.</p> <p>1.3. Observa i identifica alguna de les aplicacions de les màquines i els aparells, i la seva utilitat per facilitar les activitats humanes.</p> <p>2.1. Construeix alguna estructura senzilla que compleixi una funció o condició per resoldre un problema a partir de peces modulades (escala, pont, tobogan, etc.).</p> <p>3.1. Observa i identifica els elements d'un circuit elèctric i en construeix un.</p> <p>3.2. Observa, identifica i explica alguns efectes de l'electricitat.</p> <p>3.3. Exposar exemples de materials conductors i aïllants, i argumenta la seva exposició.</p> <p>3.4. Observa i identifica les característiques principals i els imants i relaciona l'electricitat i el magnetisme.</p> <p>3.5. Coneix i explica alguns dels grans descobriments i invents de la humanitat.</p> <p>4.1. Elabora un informe com a tècnica per al registre d'un pla de treball, i comunica de manera oral i escrita les conclusions.</p> <p>4.2. Valora i descriu la influència del desenvolupament tecnològic en les condicions de vida i a la feina.</p> <p>4.3. Coneix i explica alguns dels avenços de la ciència a: la llar i la vida quotidiana, la medicina, la cultura i l'oci, l'art, la música, el cinema i l'esport i les tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>4.4. Efectua recerques guiades d'informació a la xarxa.</p> <p>4.5. Coneix i aplica estratègies d'accés i treball a Internet.</p> <p>4.6. Utilitza alguns recursos al seu abast proporcionats per les tecnologies de la informació per comunicar-se i col·laborar.</p>

b) Ciències socials.

En les ciències socials s'integren diverses disciplines que estudien les persones com a éssers socials i la seva realitat en els seus aspectes geogràfics, sociològics, econòmics i històrics. L'objecte de les ciències socials en aquesta etapa és aprendre a viure en societat, coneixent els mecanismes fonamentals de la democràcia i respectant les regles de la vida col·lectiva.

El currículum bàsic de l'àrea de ciències socials d'educació primària conté els elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge d'aquesta àrea, que ha de tenir un caràcter global i integrador.

Els continguts s'han agrupat en blocs que permeten una identificació dels àmbits principals que componen les ciències socials.

En primer lloc, el bloc 1 estableix les característiques del currículum bàsic comú a tota l'àrea i les tècniques de treball amb les quals afrontar l'àrea.

En el bloc 2, El món en què vivim, es porta a terme l'estudi de la geografia tant en l'entorn, que acosta l'alumne a la seva realitat, com en mitjans més llunyans perquè tingui una visió més global.

En aquest bloc s'utilitzen diferents tipus de textos, quadres i gràfics, esquemes, representacions cartogràfiques, fotografies i imatges sintètiques per identificar i localitzar objectes i fets geogràfics i explicar-ne la distribució a diferents escales, en especial en el territori espanyol. S'utilitzen, així mateix, fonts geogràfiques d'informació: textos escrits, sèries estadístiques, gràfics i imatges, per elaborar croquis i gràfics apropiats. S'identifiquen els elements del paisatge (relleu, clima, hidrografia...) i es descriuen i caracteritzen els medis naturals principals i la seva localització. Finalment, s'analitzen la influència humana en el medi i les seves conseqüències ambientals.

El bloc 2 inclou, així, continguts que van des de l'univers, la representació de la Terra i l'orientació a l'espai, fins a l'aigua i el consum responsable, el clima i el canvi climàtic, el paisatge i la intervenció humana en el medi.

A través dels continguts del bloc 3, Viure en societat, és possible iniciar un procés de comprensió sobre les maneres de reconèixer les característiques dels diferents grups socials, respectar-ne i valorar-ne les diferències, quins són els seus integrants, com es distribueixen en l'espai físic, de quina manera es distribueix el treball entre els seus membres, com es produeixen i reparteixen els béns de consum, la vida econòmica dels ciutadans, la capacitat emprenedora dels membres de la societat i l'estudi de l'empresa, que comprèn la funció dinamitzadora de l'activitat empresarial en la societat, l'organització social, política i territorial i el coneixement de les institucions europees, la població, els sectors de producció, i l'educació financera elemental.

En el bloc 4, Els rastres del temps, es treballa la comprensió de conceptes com ara el temps històric i la seva mesura, la capacitat d'ordenar temporalment alguns fets històrics i altres fets rellevants utilitzant per fer-ho les nocions bàsiques de successió, durada i simultaneïtat. S'estudien les grans etapes històriques de la humanitat per adquirir la idea d'edat de la història i datar les cinc edats de la història, associades als fets que en marquen els inicis i els finals, per a la qual cosa és necessari conèixer les condicions històriques, els esdeveniments i les figures en diferents períodes de temps.

És important per als alumnes adquirir les referències històriques que els permetin elaborar una interpretació personal del món, a través d'uns coneixements bàsics d'història d'Espanya i de la comunitat autònoma, amb respecte i valoració dels aspectes comuns i els de caràcter divers.

En aquest bloc s'utilitzen mapes i qualsevol altra representació gràfica adequada per a la identificació i l'anàlisi de processos històrics, per donar a conèixer els procediments bàsics per al comentari de les fonts esmentades.

És important que l'alumnat desenvolupi la curiositat per conèixer les formes de vida humana en el passat i que valori la importància que tenen les restes per al coneixement i l'estudi de la història i com a patrimoni cultural que s'ha de cuidar i llegar.

En aquest bloc també es desenvolupa la capacitat per valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic, i assumir les responsabilitats que suposa la seva conservació i millora.

La seqüenciació dels continguts està relacionada amb l'evolució de l'alumne, ja que aquest construeix el seu propi aprenentatge i el seu concepte de temps històric en relació amb el seu desenvolupament, tant cognitiu com maduratiu, per poder identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments rellevants i distingir, dins de l'evolució històrica, les nocions de canvi i permanència, i així interpretar la història com a mitjà que facilita la comprensió del present que estudia la causalitat i les conseqüències dels fets històrics.

L'àrea fomenta el desenvolupament d'hàbits de treball individual i d'equip, a més de l'esforç com a element essencial del procés d'aprenentatge i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor.

És així mateix imprescindible per a l'alumnat adquirir i utilitzar amb precisió i rigor el vocabulari específic de l'àrea, i seleccionar informació, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i de la història, per explicar les causes i les conseqüències dels problemes i per comprendre el passat històric i l'espai geogràfic.

Les tecnologies de la informació i la comunicació s'han d'utilitzar com a recursos per a l'aprenentatge de les matèries curriculars, per obtenir informació i com a instrument per aprendre, conèixer i utilitzar les paraules claus i els conceptes necessaris per ser capaç de llegir, escriure i parlar sobre ciències socials.

Ensenyar i aprendre ciències socials és mostrar ple respecte dels drets humans, inclosa la igualtat com a base de la democràcia i la comprensió de les diferències que hi ha entre els sistemes de valors de les diferents religions o grups ètnics i valorar els drets humans bàsics. Aquesta actitud també inclou manifestar el sentit de la responsabilitat i mostrar comprensió i respecte dels valors compartits que són necessaris per garantir la cohesió de la comunitat, com ara el respecte dels principis democràtics.

La finalitat última de l'àrea és aconseguir la transmissió i la posada en pràctica de valors que afavoreixin la llibertat personal, la responsabilitat, la ciutadania democràtica, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, el respecte i la justícia, així com que ajudin a superar qualsevol tipus de discriminació. Es preveu també com a fi, a la consecució del qual s'orienta el sistema educatiu espanyol, la preparació per a l'exercici de la ciutadania i per a la participació activa en la vida econòmica, social i cultural, amb actitud crítica i responsable i amb capacitat d'adaptació a les situacions canviants de la societat del coneixement.

Ciències socials

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Iniciació al coneixement científic i la seva aplicació a les ciències socials. Recollida d'informació del tema a tractar, utilitzant diferents fonts (directes i indirectes). Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per buscar i seleccionar informació i presentar conclusions. Desenvolupament d'estratègies per organitzar, memoritzar i recuperar la informació obtinguda mitjançant diferents mètodes i fonts. Utilització i lectura de diferents llenguatges textuals i gràfics. Tècniques de treball intel·lectual. Estratègies per desenvolupar la responsabilitat, la capacitat d'esforç i la constància en l'estudi. Foment de tècniques d'animació a la lectura de textos de divulgació de les ciències socials (de caràcter social, geogràfic i històric).</p> <p>Utilització d'estratègies per potenciar la cohesió del grup i el treball cooperatiu. Ús i utilització correctes de diversos materials amb què es treballa. Planificació i gestió de projectes amb la finalitat d'assolir objectius. Iniciativa emprenedora. Estratègies per a la resolució de conflictes, utilització de les normes de convivència i valoració de la convivència pacífica i tolerant.</p>	<p>Obtenir informació concreta i rellevant sobre fets o fenòmens prèviament delimitats, utilitzant diferents fonts (directes i indirectes). Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir informació, aprendre i expressar continguts sobre ciències socials. Desenvolupar la responsabilitat, la capacitat d'esforç i la constància en l'estudi. Fer treballs i presentacions des del punt de vista individual i grupal que suposin la recerca, la selecció i l'organització de textos de caràcter social, geogràfic o històric, mostrant habilitat per treballar tant individualment com de manera col·laboradora dins d'un equip. Valorar el treball en grup, i mostrar actituds de cooperació i participació responsable, acceptar les diferències amb respecte i tolerància cap a les idees i les aportacions alienes en els diàlegs i debats. Respectar la varietat dels diferents grups humans i valorar la importància d'una convivència pacífica i tolerant entre tots aquests sobre la base dels valors democràtics i els drets humans universalment compartits. Participar d'una manera eficaç i constructiva en la vida social i crear estratègies per resoldre conflictes. Valorar la cooperació i el diàleg com a manera d'evitar i resoldre conflictes, fomentant els valors democràtics. Desenvolupar la creativitat i l'esperit emprenedor, augmentant les capacitats per aprofitar la informació, les idees i presentar conclusions innovadores. Desenvolupar actituds de cooperació i de treball en equip, així com l'hàbit d'assumir nous rols en una societat en canvi continu.</p>	<p>Bloc 1. Continguts comuns</p> <p>1.1. Cerca, selecciona i organitza informació concreta i rellevant, l'analitza, obté conclusions, reflexiona sobre el procés seguit i ho comunica oralment i/o per escrit.</p> <p>2.1. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació (Internet, blogs, xarxes socials...) per elaborar treballs amb la terminologia adequada als temes tractats.</p> <p>2.2. Analitza informacions relacionades amb l'àrea i maneja imatges, taules, gràfics, esquemes, resums i les tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>3.1. Duu a terme les tasques encomanades i presenta els treballs de manera ordenada, clara i neta.</p> <p>3.2. Utilitza amb rigor i precisió el vocabulari adquirit per elaborar treballs amb la terminologia adequada als temes tractats.</p> <p>3.3. Exposa oralment, de manera clara i ordenada, continguts relacionats amb l'àrea, que manifestin la comprensió de textos orals i/o escrits.</p> <p>4.1. Fa treballs i presentacions des del punt de vista individual i grupal que suposen la recerca, la selecció i l'organització de textos de caràcter geogràfic, social i històric.</p> <p>5.1. Utilitza estratègies per fer treballs de manera individual i en equip, i mostra habilitats per a la resolució pacífica de conflictes.</p> <p>5.2. Participa en activitats de grup adoptant un comportament responsable, constructiu i solidari i respecta els principis bàsics del funcionament democràtic.</p> <p>6.1. Valora la importància d'una convivència pacífica i tolerant entre els diferents grups humans sobre la base dels valors democràtics i els drets humans universalment compartits.</p> <p>7.1. Participa d'una manera eficaç i constructiva en la vida social i crea estratègies per resoldre conflictes i entorns (escola, família, barri, etc.).</p> <p>8.1. Valora la cooperació i el diàleg com a manera d'evitar i resoldre conflictes i fomenta els valors democràtics.</p> <p>9.1. Mostra actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès, creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor que el fan actiu davant les circumstàncies que l'envolten.</p> <p>9.2. Manifesta autonomia en la planificació i l'execució d'accions i tasques i té iniciativa en la presa de decisions.</p> <p>10.1. Desenvolupa actituds de cooperació i de treball en equip, valora les idees alienes i reacciona amb intenció, obertura i flexibilitat davant d'aquestes.</p> <p>10.2. Planifica treballs en grup, coordina equips, pren decisions i accepta responsabilitats.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge evaluables
<p>El món en què vivim</p>	<p>Block 2. El món en què vivim</p>	<p>1.1. Descriu com és i de quina manera es va originar l'univers i n'explica els principals components identificant galàxia, estrella, planeta, satèl·lit, asteroide i cometa. 2.1. Descriu les característiques, els components i els moviments del sistema solar, identifica el Sol al centre del sistema solar i localitza els planetes segons la seva proximitat. 3.1. Defineix i representa el moviment de translació terrestre, l'eix de gir i els pols geogràfics i associa les estacions de l'any al seu efecte combinat. 3.2. Explica el dia i la nit com a conseqüència de la rotació terrestre i com a unitats per mesurar el temps. 3.3. Defineix la translació de la Lluna i identifica i anomena les fases lunars. 4.1. Identifica i anomena i descriu les capes de la Terra. 5.1. Explica les diferents representacions de la Terra, plànols, mapes, planisferis i globus terraqüis. 6.1. Identifica i classifica els diferents tipus de mapes, incloent-hi els planisferis, defineix que és l'escala en un mapa i utilitza i interpreta els signes convencionals més usats que hi poden aparèixer. 7.1. Localitza diferents punts de la Terra utilitzant els paral·lels i meridians i les coordenades geogràfiques. 8.1. Identifica i anomena fenòmens atmosfèrics i descriu les causes que produeixen la formació dels núvols i les precipitacions. 8.2. Explica la importància de cuidar l'atmosfera i les conseqüències de no fer-ho. 9.1. Explica quina és la diferència entre temps atmosfèric i clima. 9.2. Identifica els diferents aparells de mesura que s'utilitzen per a la recollida de dades atmosfèriques, i les classifica segons la informació que proporcionen. 9.3. Descriu una estació meteorològica, explica la seva funció i confecciona i interpreta gràfics senzills de temperatures i precipitacions. 9.4. Interpreta mapes meteorològics senzills i en distingeix els elements principals. 10.1. Defineix clima, n'anomena els elements i identifica els factors que el determinen. 11.1. Explica què és una zona climàtica, anomena les tres zones climàtiques del planeta i i en descriu les característiques principals. 11.2. Descriu i assenyala en un mapa els tipus de climes d'Espanya i les zones que afecta cada un, interpreta i analitza climogrames de diferents territoris d'Espanya i els relaciona amb el clima al qual pertany. 12.1. Defineix hidrosfera, i identifica i anomena masses i cursos d'aigua i explica com es formen les aigües subterrànies, com afloren i com s'hi accedeix. 12.2. Descriu ordenadament les fases en què es produeix el cicle de l'aigua. 12.3. Diferencia conques i vessants hidrogràfiques. 12.4. Identifica i anomena els trams d'un riu i les característiques de cadascun d'aquests. 13.1. Observa, identifica, i explica la composició de les roques i anomena alguns dels seus tipus. 13.2. Identifica i explica les diferències entre roques i minerals, en descriu els usos i les utilitats, i classifica alguns minerals segons les seves propietats. 14.1. Defineix paisatge, n'identifica els elements i explica les característiques dels principals paisatges d'Espanya i Europa, valorant-ne la diversitat. 15.1. Localitza en un mapa les principals unitats del relleu d'Espanya i els seus vessants hidrogràfics. 15.2. Situa en un mapa els mars, els oceans i els rius grans d'Espanya. 16.1. Localitza en un mapa el relleu d'Europa, les seves vessants hidrogràfiques i els seus climes. 16.2. Reconeix els principals trets del relleu, els rius i el clima d'Europa. 17.1. Explica l'ús sostenible dels recursos naturals i proposa i adopta una sèrie de mesures i actuacions que condueixen a la millora de les condicions ambientals del nostre planeta. 18.1. Explica les causes i les conseqüències del canvi climàtic i les actuacions responsables per frenar-lo.</p>
<p>Explicar com és i de quina manera es va originar l'univers i els seus principals components. Descriure les característiques principals del sistema solar i identificar diferents tipus d'astres i les seves característiques. Localitzar el planeta Terra i la Lluna en el sistema solar i explicar-ne les característiques, els moviments i les conseqüències. Identificar les capes de la Terra segons la seva estructura ja sigui interna o externa. Explicar les diferents maneres de representar la superfície terrestre. Descriure correctament plànols i mapes i interpretar la seva escala i els signes convencionals. Identificar i manejar els conceptes de paral·lels, meridians i coordenades geogràfiques. Identificar l'atmosfera com a escenari dels fenòmens meteorològics, i explicar la importància de la seva cura. Explicar la diferència entre clima i temps atmosfèric i interpretar mapes del temps. Identificar els elements que influeixen en el clima, explicar com hi actuen i adquirir una idea bàsica de clima i dels factors que el determinen. Reconèixer les zones climàtiques mundials i els tipus de climes d'Espanya identificant algunes de les seves característiques bàsiques. Explicar la hidrosfera, identificar i anomenar masses i cursos d'aigua, diferenciar aigües superficials i aigües subterrànies, conques i vessants hidrogràfiques, i descriure el cicle de l'aigua. Adquirir el concepte de litosfera, conèixer alguns tipus de roques i la seva composició i identificar diferents minerals i algunes de les seves propietats. Explicar què és un paisatge i identificar els principals elements que el componen. Descriure les característiques del relleu d'Espanya i la seva xarxa hidrogràfica, i localitzar-los en un mapa. Identificar les principals unitats del relleu d'Europa, els seus climes i la seva xarxa hidrogràfica, i localitzar-los en un mapa. Explicar la influència del comportament humà en el medi natural, identificar l'ús sostenible dels recursos naturals proposant una sèrie de mesures necessàries per al desenvolupament sostenible de la humanitat, i especificar-ne els efectes positius. Explicar les conseqüències que tenen les nostres accions sobre el clima i el canvi climàtic.</p>	<p>1. Explicar com és i de quina manera es va originar l'univers i els seus principals components. 2. Descriure les característiques principals del sistema solar i identificar diferents tipus d'astres i les seves característiques. 3. Localitzar el planeta Terra i la Lluna en el sistema solar i explicar-ne les característiques, els moviments i les conseqüències. 4. Identificar les capes de la Terra segons la seva estructura ja sigui interna o externa. 5. Explicar les diferents maneres de representar la superfície terrestre. 6. Descriure correctament plànols i mapes i interpretar la seva escala i els signes convencionals. 7. Identificar i manejar els conceptes de paral·lels, meridians i coordenades geogràfiques. 8. Identificar l'atmosfera com a escenari dels fenòmens meteorològics, i explicar la importància de la seva cura. 9. Explicar la diferència entre clima i temps atmosfèric i interpretar mapes del temps. 10. Identificar els elements que influeixen en el clima, explicar com hi actuen i adquirir una idea bàsica de clima i dels factors que el determinen. 11. Reconèixer les zones climàtiques mundials i els tipus de climes d'Espanya identificant algunes de les seves característiques bàsiques. 12. Explicar la hidrosfera, identificar i anomenar masses i cursos d'aigua, diferenciar aigües superficials i aigües subterrànies, conques i vessants hidrogràfiques, i descriure el cicle de l'aigua. 13. Adquirir el concepte de litosfera, conèixer alguns tipus de roques i la seva composició i identificar diferents minerals i algunes de les seves propietats. 14. Explicar què és un paisatge i identificar els principals elements que el componen. 15. Descriure les característiques del relleu d'Espanya i la seva xarxa hidrogràfica, i localitzar-los en un mapa. 16. Identificar les principals unitats del relleu d'Europa, els seus climes i la seva xarxa hidrogràfica, i localitzar-los en un mapa. 17. Explicar la influència del comportament humà en el medi natural, identificar l'ús sostenible dels recursos naturals proposant una sèrie de mesures necessàries per al desenvolupament sostenible de la humanitat, i especificar-ne els efectes positius. 18. Explicar les conseqüències que tenen les nostres accions sobre el clima i el canvi climàtic.</p>	

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>L'organització social, política i territorial de l'Estat espanyol.</p> <p>Drets i deures dels ciutadans. La Constitució 1978.</p> <p>Forma de govern. La monarquia parlamentària.</p> <p>Entitats territorials i òrgans de govern. Manifestacions culturals i lingüístiques d'Espanya.</p> <p>La Unió Europea.</p> <p>La població. Factors que modifiquen la població d'un territori.</p> <p>Població absoluta. Densitat de població. Variables demogràfiques.</p> <p>Distribució espacial, creixement natural i creixement real de la població. Representació gràfica.</p> <p>Població d'Espanya: distribució i evolució. Els moviments migratoris.</p> <p>Població d'Europa: distribució i evolució. Les activitats productives.</p> <p>Recursos naturals, matèries primeres. Productes elaborats. Artesania i indústria. Les formes de producció. El sector serveis.</p> <p>Les activitats econòmiques i els sectors de producció d'Espanya i Europa.</p> <p>La producció de béns i serveis. El consum i la publicitat.</p> <p>Educació financera. El diner. L'estalvi. Ocupabilitat i esperit emprenedor.</p> <p>L'empresa. Activitat i funcions.</p> <p>Educació vària. Adquisició de coneixements que contribueixin a consolidar conductes i hàbits viaris correctes.</p>	<p>Bloc 3. Viure en societat</p> <p>1. Explicar la importància que té la Constitució per al funcionament de l'Estat espanyol, així com els drets, els deures i les llibertats que s'hi recullen.</p> <p>2. Identificar les institucions polítiques que es deriven de la Constitució.</p> <p>3. Descriure l'organització territorial de l'Estat espanyol.</p> <p>4. Valorar la diversitat cultural, social, política i lingüística de l'Estat espanyol, i respectar les diferències.</p> <p>5. Identificar l'estructura i els fins de la Unió Europea, i explicar alguns avantatges derivats del fet de formar part de la Unió Europea.</p> <p>6. Comprendre els principals conceptes demogràfics i la seva relació amb els factors geogràfics, socials, econòmics o culturals.</p> <p>7. Distingir els principals trets de la població espanyola i europea, explicar-ne l'evolució i la distribució demogràfica, i representar-la gràficament.</p> <p>8. Descriure els moviments migratoris de la població a Espanya.</p> <p>9. Explicar les diferències entre matèries primeres i els productes elaborats, i identificar les activitats que es duen a terme per obtenir-los.</p> <p>10. Identificar les activitats que pertanyen a cadascun dels sectors econòmics, descriure'n les característiques, i reconèixer les principals activitats econòmiques d'Espanya i Europa.</p> <p>11. Descriure el funcionament de la publicitat i les seves tècniques, distingir publicitat educativa i publicitat consumista.</p> <p>12. Prendre consciència del valor del diner i els seus usos mitjançant un consum responsable i el sentit de l'estalvi.</p> <p>13. Comprendre els beneficis que ofereix l'esperit emprenedor.</p> <p>14. Explicar les característiques essencials d'una empresa, especificar les diferents activitats i formes d'organització que poden complir i distingir entre els diferents tipus d'empreses.</p> <p>15. Conèixer i respectar les normes de circulació i fomentar la seguretat viària en tots els seus aspectes.</p>	<p>1.1. Identifica, respecta i valora els principis democràtics més importants que estableix la Constitució i explica la importància que té la Constitució per al funcionament de l'Estat espanyol.</p> <p>2.1. Identifica les principals institucions de l'Estat espanyol i en descriu les funcions i l'organització.</p> <p>2.2. Identifica i comprèn la divisió de poders de l'Estat i quines són les atribucions que recull la Constitució per a cadascun d'aquests.</p> <p>3.1. Explica l'organització territorial d'Espanya, anomena les estructures bàsiques de govern i localitza en mapes polítics les diferents comunitats que formen Espanya, així com les seves províncies.</p> <p>4.1. Valora, partint de la realitat de l'Estat espanyol, la diversitat cultural, social, política i lingüística en un mateix territori com a font d'enriquiment cultural.</p> <p>5.1. Explica què és la Unió Europea i quins són els seus objectius polítics i econòmics i localitza en un mapa els països membres i les seves capitals.</p> <p>5.2. Identifica les principals institucions i els òrgans de govern a la Unió Europea, en reconeix els símbols i explica en què consisteix el mercat únic i la zona euro.</p> <p>6.1. Defineix demografia, comprèn els principals conceptes demogràfics i els calcula a partir de les dades de població.</p> <p>6.2. Defineix població d'un territori i identifica els principals factors que hi incideixen i els defineix correctament.</p> <p>6.3. Interpreta una piràmide de població i altres gràfics usats en l'estudi de la població.</p> <p>7.1. Descriu els principals trets de la població espanyola i europea.</p> <p>7.2. Explica el procés de l'evolució de la població a Espanya i a Europa i descriu la incidència que hi han tingut factors com ara l'esperança de vida o la natalitat.</p> <p>7.3. Descriu els factors que condicionen la distribució de la població espanyola i europea.</p> <p>7.4. Situa en un mapa els nuclis de població més grans a Espanya i les zones més densament poblades.</p> <p>7.5. Descriu la densitat de població d'Espanya comparant-la mitjançant gràfics amb la mitjana de la Unió Europea.</p> <p>8.1. Explica l'exode rural, l'emigració a Europa i l'arribada d'emigrants al nostre país.</p> <p>8.2. Identifica i descriu els principals problemes actuals de la població: superpoblació, envelliment, immigració, etc.</p> <p>9.1. Identifica i defineix matèries primeres i producte elaborat i els associa amb les activitats en les quals s'obtenen.</p> <p>9.2. Descriu ordenadament el procés d'obtenció d'un producte fins a la seva venda, i identifica els sectors als quals pertanyen.</p> <p>10.1. Identifica els tres sectors d'activitats econòmiques i classifica diferents activitats en el grup al qual pertanyen.</p> <p>10.2. Explica les activitats rellevants dels sectors primari, secundari i terciari a Espanya i Europa i les seves localitzacions en els territoris corresponents.</p> <p>11.1. Valora amb esperit crític la funció de la publicitat i reconeix i explica les tècniques publicitàries més habituals, analitzant exemples concrets.</p> <p>12.1. Diferencia entre diferents tipus de despesa i adapta el seu pressupost a cadascun d'aquests.</p> <p>12.2. Planifica els seus estalvis per a despeses futures elaborant un petit pressupost personal.</p> <p>12.3. Investiga sobre diferents estratègies de compra, comparant preus i recopiant informació.</p> <p>13.1. Desenvolupa la creativitat i valora la capacitat emprenedora dels membres d'una societat.</p> <p>14.1. Identifica diferents tipus d'empresa segons la seva mida i el sector econòmic al qual pertanyen les activitats que duen a terme.</p> <p>14.2. Descriu diverses formes d'organització empresarial.</p> <p>14.3. Defineix termes relacionats amb el món de l'empresa, il·lustrant les definicions amb exemples.</p> <p>15.1. Explica normes bàsiques de circulació i les conseqüències derivades del desconeixement o l'incompliment d'aquestes.</p> <p>15.2. Coneix el significat d'alguns senyals de trànsit, reconeix la importància de respectar-los i els utilitza tant com a viariant i com a usuari de mitjans de transport (cordar-se el cinturó, no molestar el conductor...).</p>

Continguts	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>El temps històric i la seva mesura. Les fonts històriques i la seva classificació. Les edats de la història: durada i datació dels fets històrics significatius que les delimiten. Les línies del temps. La península Ibèrica a la prehistòria. Els regnes peninsulars a l'edat mitjana. La monarquia hispànica a l'edat moderna. Espanya a l'edat contemporània (I): el segle XIX. Espanya a l'edat contemporània (II): els segles XX i XXI. El nostre patrimoni històric i cultural.</p>	<p>Bloc 4. Els rastres del temps</p> <p>1.1. Defineix el concepte de prehistòria, identifica la idea d'edat de la història i data les edats de la història associades als fets que en marquen els inicis i els finals, i anomena algunes fonts de la història representatives de cadascuna d'aquestes.</p> <p>1.2. Explica i valora la importància de l'escriptura, l'agricultura i la ramaderia, com a descobriments que van canviar profundament les societats humanes.</p> <p>2.1. Reconeix el segle com a unitat de mesura del temps històric i localitza fets situant-los com a successius aC o dC.</p> <p>2.2. Usa diferents tècniques per localitzar en el temps i en l'espai fets del passat, i percep la durada, la simultaneïtat i les relacions entre els esdeveniments.</p> <p>3.1. Situa en una línia del temps les etapes històriques més importants de les diferents edats de la història a Espanya.</p> <p>3.2. Identifica i localitza en el temps i en l'espai els fets fonamentals de la història d'Espanya i descriu les principals característiques de cadascuna d'aquests.</p> <p>3.3. Explica aspectes relacionats amb la forma de vida i organització social d'Espanya de les diferents èpoques històriques estudiades.</p> <p>3.4. Descriu en ordre cronològic els principals moviments artístics i culturals de les diferents etapes de la història d'Espanya i en cita els representants més significatius.</p> <p>3.5. Explica la diferència dels dos períodes en els quals es divideix la prehistòria i descriu les característiques bàsiques de les formes de vida en aquestes dues èpoques.</p> <p>3.6. Data l'edat antiga i descriu les característiques bàsiques de la vida en aquell temps, en especial les referides a la romanització.</p> <p>3.7. Identifica els trets distintius de les cultures que van viure en els regnes peninsulars durant l'edat mitjana i descriu l'evolució política i els diferents models socials.</p> <p>3.8. Explica les característiques de l'edat moderna i certs esdeveniments que han determinat canvis fonamentals en el rumb de la història en aquest període de temps. (Monarquia dels Àustries: XVI-XVII. Els Borbons segle XVIII).</p> <p>3.9. Explica els principals esdeveniments que es van produir durant el segle XIX i XX i que determinen la nostra història contemporània.</p> <p>3.10. Descriu els trets característics de la societat espanyola actual, i en valora el caràcter democràtic i plural, així com la pertinença a la Unió Europea.</p> <p>4.1. Identifica, valora i respecta el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumeix les responsabilitats que suposa la seva conservació i millora.</p> <p>4.2. Respecta les restes històriques i les valora com un patrimoni que hem de llegar i reconeix el valor que el patrimoni arqueològic monumental ens aporta per al coneixement del passat.</p> <p>5.1. Respecta i assumeix el comportament que s'ha de complir quan visita un museu o un edifici antic.</p> <p>5.2. Aprecia l'herència cultural a escala local, nacional i europea com a riquesa compartida que és necessari conèixer, preservar i cuidar.</p>
<p>1. Explicar les característiques de cada temps històric i certs esdeveniments que han determinat canvis fonamentals en el rumb de la història.</p> <p>2. Utilitzar les nocions bàsiques de successió, durada i simultaneïtat per ordenar temporalment alguns fets històrics i altres fets rellevants.</p> <p>3. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics més rellevants de la història d'Espanya per adquirir una perspectiva global de la seva evolució.</p> <p>4. Desenvolupar la curiositat per conèixer les formes de vida humana en el passat, i valorar la importància que tenen les restes per al coneixement i l'estudi de la història i com a patrimoni cultural que s'ha de cuidar i llegar.</p> <p>5. Valorar la importància dels museus, llocs i monuments històrics com a espais on s'ensenya i s'apren mostrant una actitud de respecte al seu entorn i la seva cultura, apreciand l'herència cultural.</p>	<p>1.1. Defineix el concepte de prehistòria, identifica la idea d'edat de la història i data les edats de la història associades als fets que en marquen els inicis i els finals, i anomena algunes fonts de la història representatives de cadascuna d'aquestes.</p> <p>1.2. Explica i valora la importància de l'escriptura, l'agricultura i la ramaderia, com a descobriments que van canviar profundament les societats humanes.</p> <p>2.1. Reconeix el segle com a unitat de mesura del temps històric i localitza fets situant-los com a successius aC o dC.</p> <p>2.2. Usa diferents tècniques per localitzar en el temps i en l'espai fets del passat, i percep la durada, la simultaneïtat i les relacions entre els esdeveniments.</p> <p>3.1. Situa en una línia del temps les etapes històriques més importants de les diferents edats de la història a Espanya.</p> <p>3.2. Identifica i localitza en el temps i en l'espai els fets fonamentals de la història d'Espanya i descriu les principals característiques de cadascuna d'aquests.</p> <p>3.3. Explica aspectes relacionats amb la forma de vida i organització social d'Espanya de les diferents èpoques històriques estudiades.</p> <p>3.4. Descriu en ordre cronològic els principals moviments artístics i culturals de les diferents etapes de la història d'Espanya i en cita els representants més significatius.</p> <p>3.5. Explica la diferència dels dos períodes en els quals es divideix la prehistòria i descriu les característiques bàsiques de les formes de vida en aquestes dues èpoques.</p> <p>3.6. Data l'edat antiga i descriu les característiques bàsiques de la vida en aquell temps, en especial les referides a la romanització.</p> <p>3.7. Identifica els trets distintius de les cultures que van viure en els regnes peninsulars durant l'edat mitjana i descriu l'evolució política i els diferents models socials.</p> <p>3.8. Explica les característiques de l'edat moderna i certs esdeveniments que han determinat canvis fonamentals en el rumb de la història en aquest període de temps. (Monarquia dels Àustries: XVI-XVII. Els Borbons segle XVIII).</p> <p>3.9. Explica els principals esdeveniments que es van produir durant el segle XIX i XX i que determinen la nostra història contemporània.</p> <p>3.10. Descriu els trets característics de la societat espanyola actual, i en valora el caràcter democràtic i plural, així com la pertinença a la Unió Europea.</p> <p>4.1. Identifica, valora i respecta el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumeix les responsabilitats que suposa la seva conservació i millora.</p> <p>4.2. Respecta les restes històriques i les valora com un patrimoni que hem de llegar i reconeix el valor que el patrimoni arqueològic monumental ens aporta per al coneixement del passat.</p> <p>5.1. Respecta i assumeix el comportament que s'ha de complir quan visita un museu o un edifici antic.</p> <p>5.2. Aprecia l'herència cultural a escala local, nacional i europea com a riquesa compartida que és necessari conèixer, preservar i cuidar.</p>

c) *Llengua castellana i literatura.*

L'ensenyament de l'àrea de llengua castellana i literatura al llarg de l'etapa de l'educació primària té com a objectiu el desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat, entesa en tots els seus vessants: pragmàtic, lingüístic, sociolingüístic i literari. També ha d'aportar les eines i els coneixements necessaris per sortir-se'n satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida familiar, social i professional. Aquests coneixements són els que articulen els processos de comprensió i expressió oral, d'una banda, i de comprensió i expressió escrita, de l'altra. L'estructuració del pensament de l'ésser humà s'efectua a través del llenguatge, d'aquí que aquesta capacitat de comprendre i d'expressar-se sigui el millor instrument d'aprenentatge i el més eficaç.

La finalitat de la reflexió lingüística és el coneixement progressiu de la pròpia llengua, que es produeix quan l'alumne percep l'ús de diferents formes lingüístiques per a diverses funcions, i quan analitza les seves pròpies produccions i les dels que l'envolten per comprendre-les, avaluar-les i, si s'escau, corregir-les. La reflexió literària a través de la lectura, la comprensió i la interpretació de textos significatius afavoreix el coneixement de les possibilitats expressives de la llengua, desenvolupa la capacitat crítica i creativa de l'alumnat, li dóna accés al coneixement d'altres èpoques i cultures i l'enfronta a situacions que enriqueixen la seva experiència del món i afavoreixen el coneixement d'un mateix.

Els elements curriculars de llengua castellana i literatura es vinculen de manera creixent en les diferents etapes i suposen una progressió respecte als sabers i les habilitats adquirits des de l'inici de la vida escolar. L'enfocament comunicatiu centrat en l'ús funcional de la llengua s'articula en els currículums de les diferents etapes al voltant d'un eix, que és l'ús social de la llengua en diferents àmbits: privats i públics, familiars i escolars.

L'àrea de llengua castellana i literatura en l'educació primària té com a finalitat el desenvolupament de les destreses bàsiques en l'ús de la llengua: escoltar, parlar, llegir i escriure, de manera integrada. L'adquisició d'aquestes destreses comunicatives només es pot aconseguir a través de la lectura de diferents classes de textos, de la seva comprensió i de la reflexió sobre aquests, tenint present que aquesta no s'ha d'organitzar al voltant de sabers disciplinars estancs i descontextualitzats que prolonguen la separació entre la reflexió lingüística i l'ús de la llengua, o entre la reflexió literària i el plaer de llegir, sinó que s'han d'ajustar a la realitat canviant d'un individu que viu immers en una societat digital i que és capaç de buscar informació de manera immediata a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.

L'organització en blocs de contingut no pretén jerarquitzar els aprenentatges dins de l'aula, sinó que respon a les destreses bàsiques que ha de manejar un alumne per ampliar progressivament la seva capacitat de comprensió i expressió oral i escrita, així com la seva educació literària.

La forma de parlar i d'escoltar d'una persona determina la percepció que els altres tenen d'ella. És, per tant, imprescindible dotar l'alumnat d'estratègies que afavoreixin un aprenentatge correcte d'aquesta dimensió oral de la competència comunicativa i que li assegurin un maneig efectiu de les situacions de comunicació en els àmbits personal, social, acadèmic i professional al llarg de la seva vida. Amb el bloc 1, Comunicació oral: escoltar i parlar, es busca que l'alumnat vagi adquirint les habilitats necessàries per comunicar amb precisió les seves pròpies idees, efectuar discursos cada vegada més elaborats d'acord amb una situació comunicativa, escoltar de forma activa i interpretar de manera correcta les idees dels altres. Les propostes metodològiques d'aquest bloc van adreçades a millorar la gestió de les relacions socials a través del diàleg i a perfeccionar la planificació, l'exposició i l'argumentació dels propis discursos orals. S'ha integrat l'autoavaluació en aquest procés d'ensenyament i aprenentatge, així com l'avaluació de les pràctiques orals dels altres, amb l'objectiu de fer explícites les carències i el progrés de l'alumnat i que aquest, al seu torn, sigui capaç de reconèixer les seves dificultats per

millorar-les; la integració de les tecnologies a l'aula ha d'afavorir el plantejament integral d'aquestes estratègies, que van des de l'anàlisi de discursos i debats audiovisuals fins a l'avaluació de discursos propis i aliens gravats i projectats. Les pràctiques orals, com ara exposicions o debats, han de formar part de l'activitat quotidiana de l'aula en totes les àrees del currículum.

La lectura i l'escriptura són els instruments a través dels quals es posen en marxa els processos cognitius que elaboren el coneixement del món, dels altres i d'un mateix i, per tant, exerceixen un paper fonamental com a eines d'adquisició de nous aprenentatges al llarg de la vida. Amb els blocs 2 i 3, Comunicació escrita: llegir i escriure, es persegueix que l'alumnat sigui capaç d'entendre textos de diferent grau de complexitat i de gèneres diversos, i que reconstrueixi les idees explícites i implícites en el text amb la finalitat d'elaborar el seu propi pensament crític i creatiu. Comprendre un text implica posar en marxa una sèrie d'estratègies de lectura que s'han de practicar a l'aula i s'han de projectar en totes les esferes de la vida i en tot tipus de lectura: llegir per obtenir informació, llegir per aprendre la pròpia llengua i llegir per plaer. Així mateix, l'ensenyament dels processos d'escriptura pretén aconseguir que l'alumne prengui consciència d'aquesta com un procediment estructurat en tres parts: planificació de l'escrit, redacció a partir d'esborranys d'escriptura i revisió d'esborranys abans de redactar el text definitiu. L'avaluació s'aplica no només al producte final, elaborat de manera individual o en grup, sinó sobretot al procés: s'avalua i s'enseny a avaluar tot el desenvolupament del text escrit a partir de les produccions dels mateixos alumnes. La revisió en grup s'ha d'admetre com a pràctica habitual en aquests casos per afavorir l'aprenentatge autònom. De la mateixa manera, per progressar en el domini de les tècniques d'escriptura, és necessari adquirir els mecanismes que permetin a l'alumne diferenciar i utilitzar els diferents gèneres discursius apropiats a cada context (familiar, personal, acadèmic, social) en totes les àrees del currículum.

Tots els éssers humans posseïm una capacitat innata per comunicar-nos a través d'elements verbals o extraverbals que ens permeten interactuar amb el món que ens envolta, amb formes cada vegada més complexes. El bloc 4, Coneixement de la llengua, respon a la necessitat de reflexió sobre els mecanismes lingüístics que regulen la comunicació, i s'allunya de la pretensió d'utilitzar els coneixements lingüístics com un fi en si mateixos per tornar-los la seva funcionalitat original: servir de base per a l'ús correcte de la llengua. El coneixement de la llengua dins de l'aula d'educació primària es planteja com l'aprenentatge progressiu de les habilitats lingüístiques, així com la construcció de competències en els usos discursius del llenguatge a partir del coneixement i la reflexió necessaris per apropiat-se de les regles gramaticals i ortogràfiques, imprescindibles, per parlar, llegir i escriure correctament en totes les esferes de la vida. Els continguts s'estructuren al voltant de quatre eixos fonamentals: el primer és l'observació reflexiva de la paraula, el seu ús i els seus valors significatius i expressius dins d'un discurs, d'un text i d'una oració; el segon se centra en les relacions gramaticals que s'estableixen entre les paraules i els grups de paraules dins del text; el tercer aprofundeix en les relacions textuais que fonamenten el discurs; i el quart se centra en les varietats lingüístiques de la llengua. La reflexió metalingüística està integrada en l'activitat verbal i en tots els nivells (discursiu, textual i oracional), i intervé en els processos d'aprenentatge de la llengua oral i la llengua escrita a través de les diferents fases de producció (planificació, textualització i revisió), cosa que ha d'aportar a l'alumnat els mecanismes necessaris per al coneixement actiu i autònom de la seva pròpia llengua al llarg de la vida.

El bloc 5, Educació literària, assumeix l'objectiu de fer dels alumnes i les alumnes lectors cultes i competents, implicats en un procés de formació lectora que continuï al llarg de tota la vida. Per a això és necessari alternar la lectura, la comprensió i la interpretació d'obres literàries properes als seus gustos personals i a la seva maduresa cognitiva amb la de textos literaris i obres completes que aportin el coneixement bàsic sobre algunes obres representatives de la nostra literatura.

La informació i la interpretació de textos o obres no és unidireccional de professor a alumne, sinó que és aquest últim el que ha d'anar adquirint, amb el guia del docent, els recursos personals propis d'un lector actiu, capaç de veure en l'obra literària una finestra oberta a la realitat i a la fantasia i un mirall en el qual prendre consciència de si mateix i del món que l'envolta. De la mateixa manera, aquesta presa de consciència del món i d'un mateix es veu afavorida per l'activitat lúdica i creativa de l'alumnat en la producció de textos personals d'intenció literària.

En resum, l'eix del currículum bàsic d'aquesta àrea o matèria persegueix l'objectiu últim de crear ciutadans conscients i interessats en el desenvolupament i la millora de la seva competència comunicativa, capaços d'interactuar satisfactòriament en tots els àmbits que formen i han de formar part de la seva vida. Això exigeix una reflexió sobre els mecanismes d'usos orals i escrits de la seva pròpia llengua, i la capacitat d'interpretar i valorar el món i de formar les seves pròpies opinions a través de la lectura crítica de les obres literàries més importants de tots els temps.

Llengua castellana i literatura

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Situacions de comunicació espontànies o dirigides, utilitzant un discurs ordenat i coherent.</p> <p>Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.</p> <p>Estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu: participació, exposició clara, organització del discurs, escolta, respecte al torn de paraula, paper de moderador, entonació adequada, respecte pels sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.</p> <p>Expressió i producció de textos orals segons la seva tipologia: narratius, descriptius, argumentatius, expositius, instructius, informatius i persuasius.</p> <p>Creació de textos literaris en prosa o en vers, valorant el sentit estètic i la creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons i teatre.</p> <p>Comprensió de textos orals segons la seva tipologia: narratius, descriptius, informatius, instructius i argumentatius, etc.</p> <p>Sentit global del text. Idees principals i secundàries. Ampliació del vocabulari. Bancs de paraules.</p> <p>Valoració dels continguts transmesos pel text. Deducció de les paraules pel context. Reconeixement d'idees no explícites. Resum oral.</p> <p>Audició i reproducció de textos breus, senzills i que estimulin l'interès del nen.</p> <p>Dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de produccions pròpies.</p> <p>Estratègies per utilitzar el llenguatge oral com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar, recollir dades, preguntar. Participació en enquestes i entrevistes. Comentari oral i judici personal.</p>	<p>Bloc 1. Comunicació oral: parlar i escoltar</p> <p>1. Participar en situacions de comunicació dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.</p> <p>2. Integrar i reconèixer la informació verbal i no verbal dels discursos orals.</p> <p>3. Expressar-se de manera oral per satisfer necessitats de comunicació en diferents situacions amb vocabulari precís i estructura coherent.</p> <p>4. Comprendre missatges orals i analitzar-los amb sentit crític.</p> <p>5. Ampliar el vocabulari per aconseguir una expressió precisa utilitzant el diccionari com a recurs bàsic.</p> <p>6. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries i identificant idees o valors no explícits.</p> <p>7. Memoritzar i reproduir textos breus i senzills propers als seus gustos i interessos, utilitzant amb correcció i creativitat les diferents estratègies de comunicació oral que han estudiat.</p> <p>8. Comprendre textos orals segons la seva tipologia: narratius, descriptius, informatius, instructius i argumentatius, etc.</p> <p>9. Produir textos orals breus i senzills dels gèneres més habituals i directament relacionats amb les activitats de l'aula, imitant models: narratius, descriptius, argumentatius, expositius, instructius, informatius i persuasius.</p> <p>10. Utilitzar de manera efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre i ser capaç d'escoltar activament, recollir dades pertinents als objectius de comunicació, preguntar i repreguntar, participar en enquestes i entrevistes i expressar oralement amb claredat el judici personal propi, d'acord amb la seva edat.</p> <p>11. Valorar els mitjans de comunicació social com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones.</p>	<p>1.1. Utilitza la llengua oral amb diferents finalitats (acadèmica, social i lúdica) i com a forma de comunicació d'expressió personal (sentiments, emocions...) en diferents àmbits.</p> <p>1.2. Transmet les idees amb claredat, coherència i correcció.</p> <p>1.3. Escolta atentament les intervencions dels companys i segueix les estratègies i les normes per a l'intercanvi comunicatiu mostrant respecte i consideració per les idees, els sentiments i les emocions dels altres.</p> <p>1.4. Aplica les normes socio comunicatives: escolta activa, espera de torns, participació respectuosa, adequació a la intervenció de l'interlocutor i certes normes de cortesia.</p> <p>2.1. Utilitza conscientment recursos lingüístics i no lingüístics per comunicar-se en les interaccions orals.</p> <p>3.1. S'expressa amb una pronunciació i una dicció correctes: articulació, ritme, entonació i volum.</p> <p>3.2. Expressa les seves pròpies idees comprensiblement, substituint elements bàsics del model donat.</p> <p>3.3. Participa activament en la conversa contestant preguntes i fent comentaris relacionats amb el tema de la conversa.</p> <p>3.4. Participa activament i de manera constructiva en les tasques d'aula.</p> <p>4.1. Mostra una actitud d'escolta activa.</p> <p>4.2. Comprèn la informació general en textos orals d'ús habitual.</p> <p>4.3. Interpreta el sentit d'elements bàsics del text necessaris per a la comprensió global (lèxic, locucions).</p> <p>5.1. Utilitza un vocabulari escaltat a la seva edat en les seves expressions adequades per a les diferents funcions del llenguatge.</p> <p>5.2. Utilitza el diccionari de manera habitual en el seu treball escolar.</p> <p>5.3. Diferencia pel context el significat de correspondències idèntiques fonema-grafia (paraules homònimes, homònimes, parònimes, polisèmiques).</p> <p>6.1. Identifica el tema del text.</p> <p>6.2. És capaç d'obtenir les principals idees d'un text.</p> <p>6.3. Resumeix un text distingint les idees principals i les secundàries.</p> <p>7.1. Reprodueix de memòria breus textos literaris o no literaris pròxims als seus gustos i interessos, utilitzant amb correcció i creativitat les diferents estratègies de comunicació oral que han estudiat.</p> <p>8.1. Actua en resposta a les ordres o les instruccions donades per portar a terme activitats diverses.</p> <p>8.2. Respon de manera correcta a preguntes concernes a la comprensió literal, interpretativa i crítica del text; i infereix el sentit d'elements no explícits en els textos orals.</p> <p>8.3. Utilitza la informació recollida per portar a terme diverses activitats en situacions d'aprenentatge individual o col·lectiu.</p> <p>9.1. Reprodueix comprensiblement textos orals senzills i breus imitant models.</p> <p>9.2. Recorda algunes idees bàsiques d'un text escoltat i les expressa oralement en resposta a preguntes directes.</p> <p>9.3. Organitza i planifica el discurs adequant-se a la situació de comunicació i a les diferents necessitats comunicatives (narrar, descriure, informar-se, dialogar) utilitzant els recursos lingüístics pertinents.</p> <p>10.1. Utilitza de manera efectiva el llenguatge oral per comunicar-se i aprendre, escolta activament, i recull dades pertinents als objectius de la comunicació.</p> <p>11.1. Resumeix entrevistes, notícies, debats infantils... procedents de la ràdio, televisió o Internet.</p> <p>11.2. Transforma en notícies fets quotidians pròxims a la seva realitat ajustant-se a l'estructura i el llenguatge propis del gènere i imitant models.</p> <p>11.3. Fa entrevistes dirigides.</p> <p>11.4. Prepara reportatges sobre temes d'interessos pròxims, seguint models.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Recursos gràfics en la comunicació escrita. Consolidació del sistema de lectoescriptura. Comprensió de textos llegits en veu alta i en silenci. Audició de diferents tipus de textos. Comprensió de textos segons la seva tipologia. Lectura de diferents tipus de text: descriptius, argumentatius, expositius, instructius, literaris.</p> <p>Estratègies per a la comprensió lectora de textos: títol. Il·lustracions. Paraules clau. Capítols. Relectura. Anticipació d'hipòtesis i comprovació. Síntesi. Estructura del text. Tipus de textos. Context. Diccionari. Sentit global del text. Idees principals i secundàries. Resum.</p> <p>Gust per la lectura. Hàbit lector. Lectura de diferents textos com a font d'informació, de delit i de diversió.</p> <p>Identificació i valoració crítica dels missatges i valors transmesos pel text. Ús de la biblioteca per a la recerca d'informació i utilització d'aquesta com a font d'aprenentatge.</p> <p>Crítica dels missatges i valors transmesos per un text senzill.</p> <p>Selecció de llibres segons el gust personal. Pla lector.</p>	<p>Bloc 2. Comunicació escrita: llegir</p> <p>1. Llegir en veu alta diferents tipus de textos adaptats a l'edat i utilitzant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.</p> <p>2. Llegir en silenci diferents tipus de textos i valorar el progrés en la velocitat i la comprensió.</p> <p>3. Resumir un text llegit reflectint l'estructura i destacant les idees principals i secundàries.</p> <p>4. Utilitzar estratègies per a la comprensió de textos d'índole diversa.</p> <p>5. Llegir per iniciativa pròpia diferents tipus de textos.</p> <p>6. Utilitzar textos científics en diferents suports per recollir informació, ampliar coneixements i aplicar-los a treballs personals.</p> <p>7. Concentrar-se a entendre i interpretar el significat dels textos llegits.</p> <p>8. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per a la recerca i el tractament de la informació.</p> <p>9. Portar a terme el pla lector que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia lectora i fomenti el gust per la lectura.</p>	<p>1.1. Llegeix en veu alta diferents tipus de textos apropiats a la seva edat amb velocitat, fluïdesa i entonació adequada.</p> <p>1.2. Descodifica amb precisió i rapidesa qualsevol tipus de paraules.</p> <p>2.1. Entén el missatge, de manera global, i identifica les idees principals i les secundàries dels textos llegits a partir de la lectura d'un text en veu alta.</p> <p>2.2. Mostra comprensió, amb cert grau de detall, de diferents tipus de textos no literaris (expositius, narratius, descriptius i argumentatius) i de textos de la vida quotidiana.</p> <p>3.1. Llegeix en silenci amb la velocitat adequada textos de diferent complexitat.</p> <p>3.2. Fa lectures en silenci i resumeix breument els textos llegits.</p> <p>4.1. Capta el propòsit d'aquests. Identifica les parts de l'estructura organitzativa dels textos i n'analitza la progressió temàtica.</p> <p>4.2. Elabora resums de textos llegits. Identifica els elements característics dels diferents tipus de textos.</p> <p>4.3. Reconeix alguns mecanismes de cohesió en diferents tipus de text.</p> <p>4.4. Produïx esquemes a partir de textos expositius.</p> <p>5.1. Interpreta el valor del títol i les il·lustracions.</p> <p>5.2. Marca les paraules clau d'un text que ajuden a la comprensió global.</p> <p>5.3. Activa coneixements previs i s'ajuda d'aquests per comprendre un text.</p> <p>5.4. Efectua inferències i formula hipòtesis.</p> <p>5.5. Comprèn la informació que contenen els gràfics, i estableix relacions amb la informació que apareix en el text relacionada amb aquests.</p> <p>5.6. Interpreta esquemes de clau, números, mapes conceptuals senzills.</p> <p>6.1. Té programat un temps setmanal per llegir diferents textos.</p> <p>6.2. Llegeix voluntàriament textos proposats pel mestre o la mestra.</p> <p>7.1. És capaç de consultar diferents fonts bibliogràfiques i textos de suport informàtic per obtenir dades i informació per portar a terme treballs individuals o en grup.</p> <p>8.1. Dedueix el significat de paraules i expressions amb ajuda del context.</p> <p>8.2. Comprèn textos periodístics i publicitaris. Identifica la seva intenció comunicativa. Diferència entre informació, opinió i publicitat.</p> <p>8.3. Infereix, interpreta i formula hipòtesis sobre el contingut. Sap relacionar els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris.</p> <p>8.4. Estableix relacions entre les il·lustracions i els continguts del text, planteja hipòtesis, efectua prediccions i identifica en la lectura el tipus de text i la intenció.</p> <p>8.5. Interpreta el llenguatge figurat, metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules en textos publicitaris.</p> <p>9.1. Sap utilitzar els mitjans informàtics per obtenir informació.</p> <p>9.2. És capaç d'interpretar la informació i fer-ne un resum.</p> <p>10.1. Utilitza la biblioteca per localitzar un llibre determinat amb seguretat i autonomia, aplicant les normes de funcionament d'una biblioteca.</p> <p>10.2. Exposa els arguments de lectures fetes i ret compte d'algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions.</p> <p>10.3. Selecciona lectures amb criteri personal, expressa el gust per la lectura de diversos gèneres literaris com a font d'entreteniment, i manifesta la seva opinió sobre els textos llegits.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Producció de textos per comunicar coneixements, experiències i necessitats: narracions, descripcions, textos expositius, argumentatius i enquestes.</p> <p>Cohesió del text: enllaços, substitucions lèxiques, manteniment del temps verbal, puntuació.</p> <p>Creació de textos utilitzant el llenguatge verbal i no verbal amb intenció informativa: cartells publicitaris. Anuncis. Comics.</p> <p>Normes i estratègies per a la producció de textos: planificació (funció, destinatari, estructura...).</p> <p>Revisió i millora del text.</p> <p>Aplicació de les normes ortogràfiques i signes de puntuació (punt, coma, punt i coma, guió, dos punts, ratlla, signes d'entonació, parèntesis, cometes).</p> <p>Accentuació</p> <p>Cal·ligrafia. Ordre i presentació.</p> <p>Dictats.</p> <p>Pla d'escriptura.</p>	<p>1. Produir textos amb diferents intencions comunicatives amb coherència, respectant la seva estructura i aplicant les regles ortogràfiques, cuidant la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació.</p> <p>2. Aplicar totes les fases del procés d'escriptura en la producció de textos escrits d'indole diferent: planificació, textualització, revisió i reescriptura, utilitzant esquemes i mapes conceptuals, aplicant estratègies de tractament de la informació, redactant els textos amb claredat, precisió i correcció, revisant-los per millorar-los i avaluant, amb l'ajuda de guies, les produccions pròpies i alienes.</p> <p>3. Utilitzar el diccionari com a recurs per resoldre dubtes sobre la llengua, l'ús o l'ortografia de les paraules.</p> <p>4. Elaborar projectes individuals o col·lectius sobre diferents temes de l'àrea.</p> <p>5. Cercar una millora progressiva en l'ús de la llengua, explorant cursos que desenvolupin la sensibilitat, la creativitat i l'estètica.</p> <p>6. Afavorir a través del llenguatge la formació d'un pensament crític que impedeixi discriminacions i prejudicis.</p> <p>7. Portar a terme el pla d'escriptura que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia escriptora i fomenti la creativitat.</p> <p>8. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per presentar les seves produccions.</p>	<p>Bloc 3. Comunicació escrita: escriure</p> <p>1.1. Escriu, en diferents suports, textos propis de l'àmbit de la vida quotidiana: diaris, cartes, correus electrònics, etc., imitant textos model.</p> <p>1.2. Escriu textos usant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant enunciats en seqüències lineals cohesionades i respectant les normes gramaticals i ortogràfiques.</p> <p>1.3. Escriu diferents tipus de textos adequant el llenguatge a les característiques del gènere, seguint models, encaminats a desenvolupar la seva capacitat creativa en l'escriptura.</p> <p>2.1. Resumeix el contingut de textos propis de l'àmbit de la vida personal i de l'àmbit escolar, recollint les idees fonamentals, evitant parafrasejar el text i utilitzant una expressió personal.</p> <p>2.2. Aplica correctament els signes de puntuació, les regles d'accentuació i ortogràfiques.</p> <p>2.3. Reprodueix textos dictats amb correcció.</p> <p>2.4. Utilitza estratègies de recerca i selecció de la informació: prendre notes, elaborar esquemes, guions, mapes conceptuals.</p> <p>3.1. Utilitza habitualment el diccionari en el procés d'escriptura.</p> <p>4.1. Elabora gràfiques a partir de dades seleccionades i organitzades procedents de diferents textos (llibres de consulta, diaris, revistes, etc.)</p> <p>4.2. Presenta un informe de manera ordenada i clara, utilitzant suport paper i digital, sobre problemes o situacions senzilles, recollint informació de diferents fonts (directes, llibres, Internet), seguint un pla de treball i expressant conclusions.</p> <p>4.3. Elabora un informe seguint un guió establert que suposi la recerca, la selecció i l'organització de la informació de textos de caràcter científic, geogràfic o històric.</p> <p>5.1. Posa interès i s'esforça a escriure correctament de manera personal.</p> <p>6.1. Expressa, per escrit, opinions, reflexions i valoracions argumentades.</p> <p>7.1. Planifica i redacta textos seguint uns passos: planificació, redacció, revisió i millora. Determina amb antelació com ha de ser el text, la seva extensió, el tractament autor-lector, la presentació, etc.</p> <p>Adapta l'expressió a la intenció, tenint en compte l'interlocutor i l'assumpte de què es tracta.</p> <p>Presenta amb neteja, claredat, precisió i ordre els escrits.</p> <p>Reescriu el text.</p> <p>7.2. Valora la seva pròpia producció escrita, així com la producció escrita dels seus companys.</p> <p>8.1. Usa amb eficàcia les noves tecnologies per escriure, presentar els textos i buscar informació.</p> <p>8.2. Utilitza Internet i les TIC: reproductor de vídeo, reproductor de DVD, ordinador, reproductor de CD-audio, càmera de fotos digital i gravadora d'àudio com a recursos per a la realització de tasques diverses: escriure i modificar un text, crear taules i gràfiques, etc.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Bloc 4. Coneixement de la llengua</p>	<p>1. Aplicar els coneixements bàsics sobre l'estructura de la llengua, la gramàtica (categories gramaticals) i el vocabulari (formació i significat de les paraules i camps semàntics), així com les regles d'ortografia per afavorir una comunicació més eficaç.</p> <p>2. Desenvolupar les destreses i les competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua.</p> <p>3. Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través dels textos.</p> <p>4. Desenvolupar estratègies per millorar la comprensió oral i escrita a través del coneixement de la llengua.</p> <p>5. Utilitzar programes educatius digitals per dur a terme tasques i avançar en l'aprenentatge.</p> <p>6. Conèixer la varietat lingüística d'Espanya i de l'espanyol com a font d'enriquiment cultural. Mostrar respecte tant cap a les llengües i els dialectes que es parlen a Espanya, com cap a l'espanyol d'Amèrica.</p>	<p>1.1. Coneix i reconeix totes les categories gramaticals per la seva funció en la llengua: presentar el nom, substituir el nom, expressar característiques del nom, expressar accions o estats, enllaçar o relacionar paraules o oracions, etc.</p> <p>1.2. Coniuga i usa amb correcció tots els temps simples i compostos en les formes personals i no personals del mode indicatiu i subjuntiu de tots els verbs.</p> <p>1.3. Diferencia famílies de paraules.</p> <p>2.1. Coneix, reconeix i usa sinònims i antònims, paraules polisèmiques i homònimes, arcaïsmes, estrangerismes i neologismes, frases fetes, sigles i abreviatures.</p> <p>2.2. Reconeix paraules compostes, prefixos i sufixos i és capaç de crear paraules derivades.</p> <p>2.3. Identifica i classifica els diferents tipus de paraules en un text.</p> <p>2.4. Reconeix els connectors bàsics necessaris que donen cohesió al text (anàfores, dixis, el·lipsis, sinònims, connectors).</p> <p>2.5. Identifica les oracions com a unitats de significat complet. Reconeix l'oració simple, diferència subjecte i predicat.</p> <p>3.1. Coneix l'estructura del diccionari i l'usa per buscar el significat de qualsevol paraula (derivats, plurals, formes verbals, sinònims, etc.).</p> <p>3.2. Selecciona l'accepció correcta segons el context d'entre les diverses que li ofereix el diccionari.</p> <p>3.3. Coneix les normes ortogràfiques i les aplica en les seves produccions escrites.</p> <p>4.1. Assenyalat les característiques que defineixen les diferents classes de paraules: classificació i ús per construir el discurs en els diferents tipus de produccions.</p> <p>4.2. Utilitza correctament les normes de la concordança de gènere i de nombre en l'expressió oral i escrita.</p> <p>4.3. Aplica correctament les normes d'accentuació i classifica les paraules d'un text.</p> <p>4.4. Usa amb correcció els signes de puntuació.</p> <p>4.5. Aplica les regles d'ús de l'accent.</p> <p>4.6. Utilitza una sintaxi adequada en les produccions escrites pròpies.</p> <p>5.1. Utilitza diferents programes educatius digitals com a suport i reforç de l'aprenentatge.</p> <p>6.1. Coneix i valora la varietat lingüística d'Espanya i l'espanyol d'Amèrica.</p> <p>6.2. Reconeix i identifica algunes de les característiques rellevants (històriques, socioculturals, geogràfiques i lingüístiques) de les llengües oficials a Espanya.</p>
<p>La paraula.</p> <p>Reconeixement de les diferents classes de paraules i explicació reflexiva del seu ús en situacions concretes de comunicació (nom, verb, adjectiu, preposició, adverb, conjunció, pronom, articles, interjeccions).</p> <p>Característiques i ús de cada classe de paraula.</p> <p>Classes de noms: comuns, propis, individuals, col·lectius, concrets i abstractes.</p> <p>Conjugació dels verbs regulars i irregulars més freqüents.</p> <p>La síl·laba. Diftongs i hiats.</p> <p>Vocabulari: sinònims i antònims homònims i paraules polisèmiques. Augmentatiu i diminutius. Arcaïsmes, neologismes i estrangerismes. Frases fetes. Formació de substantius, adjectius i verbs. Recursos derivatius: prefixos i sufixos en la formació de noms, adjectius i verbs. Sigles i abreviatures.</p> <p>Ús eficaç del diccionari per a ampliació de vocabulari i com a consulta ortogràfica i gramatical.</p> <p>Ortografia: utilització de les regles bàsiques d'ortografia. Regles d'accentuació. Signes de puntuació.</p> <p>Les relacions gramaticals.</p> <p>Reconeixement i explicació reflexiva de les relacions que s'estableixen entre el substantiu i la resta dels components del grup nominal.</p> <p>Reconeixement i observació reflexiva dels constituents oracionals: l'oració simple, subjecte i predicat.</p> <p>Reconeixement i ús d'alguns connectors textuais (d'ordre, contrast i explicació) i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals (substitucions pronominals) com lèxics (el·lipsis i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims).</p> <p>Les varietats de la llengua.</p> <p>Coneixement general de realitat plurilingüe d'Espanya i la seva valoració com a font d'enriquiment personal i com una mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural.</p>	<p>1.1. Aplicar els coneixements bàsics sobre l'estructura de la llengua, la gramàtica (categories gramaticals) i el vocabulari (formació i significat de les paraules i camps semàntics), així com les regles d'ortografia per afavorir una comunicació més eficaç.</p> <p>2. Desenvolupar les destreses i les competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua.</p> <p>3. Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través dels textos.</p> <p>4. Desenvolupar estratègies per millorar la comprensió oral i escrita a través del coneixement de la llengua.</p> <p>5. Utilitzar programes educatius digitals per dur a terme tasques i avançar en l'aprenentatge.</p> <p>6. Conèixer la varietat lingüística d'Espanya i de l'espanyol com a font d'enriquiment cultural. Mostrar respecte tant cap a les llengües i els dialectes que es parlen a Espanya, com cap a l'espanyol d'Amèrica.</p>	<p>1.1. Coneix i reconeix totes les categories gramaticals per la seva funció en la llengua: presentar el nom, substituir el nom, expressar característiques del nom, expressar accions o estats, enllaçar o relacionar paraules o oracions, etc.</p> <p>1.2. Coniuga i usa amb correcció tots els temps simples i compostos en les formes personals i no personals del mode indicatiu i subjuntiu de tots els verbs.</p> <p>1.3. Diferencia famílies de paraules.</p> <p>2.1. Coneix, reconeix i usa sinònims i antònims, paraules polisèmiques i homònimes, arcaïsmes, estrangerismes i neologismes, frases fetes, sigles i abreviatures.</p> <p>2.2. Reconeix paraules compostes, prefixos i sufixos i és capaç de crear paraules derivades.</p> <p>2.3. Identifica i classifica els diferents tipus de paraules en un text.</p> <p>2.4. Reconeix els connectors bàsics necessaris que donen cohesió al text (anàfores, dixis, el·lipsis, sinònims, connectors).</p> <p>2.5. Identifica les oracions com a unitats de significat complet. Reconeix l'oració simple, diferència subjecte i predicat.</p> <p>3.1. Coneix l'estructura del diccionari i l'usa per buscar el significat de qualsevol paraula (derivats, plurals, formes verbals, sinònims, etc.).</p> <p>3.2. Selecciona l'accepció correcta segons el context d'entre les diverses que li ofereix el diccionari.</p> <p>3.3. Coneix les normes ortogràfiques i les aplica en les seves produccions escrites.</p> <p>4.1. Assenyalat les característiques que defineixen les diferents classes de paraules: classificació i ús per construir el discurs en els diferents tipus de produccions.</p> <p>4.2. Utilitza correctament les normes de la concordança de gènere i de nombre en l'expressió oral i escrita.</p> <p>4.3. Aplica correctament les normes d'accentuació i classifica les paraules d'un text.</p> <p>4.4. Usa amb correcció els signes de puntuació.</p> <p>4.5. Aplica les regles d'ús de l'accent.</p> <p>4.6. Utilitza una sintaxi adequada en les produccions escrites pròpies.</p> <p>5.1. Utilitza diferents programes educatius digitals com a suport i reforç de l'aprenentatge.</p> <p>6.1. Coneix i valora la varietat lingüística d'Espanya i l'espanyol d'Amèrica.</p> <p>6.2. Reconeix i identifica algunes de les característiques rellevants (històriques, socioculturals, geogràfiques i lingüístiques) de les llengües oficials a Espanya.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
	<p>Bloc 5. Educació literària</p>	
<p>Coneixement dels contes tradicionals: contes meravellosos, contes de fórmules, d'animals... Distinció entre conte i llegenda. Coneixement de llegendes espanyoles i d'altres països. Lectura guiada de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i literatura actual. Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals. Comprensió, memorització i recitació de poemes amb el ritme, l'entonació i la dicció adequats. Creació de textos literaris en prosa o en vers, valorant el sentit estètic i la creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons i teatre. Identificació de recursos literaris. Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris. Valoració dels textos literaris com a vehicle de comunicació i com a font de coneixement d'altres mons, temps i cultures i com a gaudi personal.</p>	<p>1. Apreciar el valor dels textos literaris i utilitzar la lectura com a font de gaudi i informació i considerar-la un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal de màxima importància. 2. Integrar la lectura expressiva i la comprensió i la interpretació de textos literaris narratius, lírics i dramàtics en la pràctica escolar, reconèixer i interpretar alguns recursos del llenguatge literari (metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules) i diferenciar les principals convencions formals dels gèneres. 3. Conèixer i valorar els recursos literaris de la tradició oral: poemes, cançons, contes, refranys, endevinalles. 4. Produir a partir de models donats textos literaris en prosa o en vers, amb sentit estètic i creativitat: contes, poemes, endevinalles, cançons i fragments teatrals. 5. Participar amb interès en dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de produccions pròpies o dels companys, utilitzant adequadament els recursos bàsics dels intercanvis orals i de la tècnica teatral.</p>	<p>1.1.1. Reconeix i valora les característiques fonamentals de textos literaris narratius, poètics i dramàtics. 1.2.1. Fa lectures guiades de textos narratius de tradició oral, literatura infantil, adaptacions d'obres clàssiques i literatura actual. 2.2. Interpreta el llenguatge figurat, metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules en textos literaris. 3.1. Distingeix alguns recursos retòrics i mètrics propis dels poemes. 3.2. Utilitza comparacions, metàfores, augmentatius, diminutius i sinònims en textos literaris. 4.1. Crea textos literaris (contes, poemes, cançons i petites obres teatrals) a partir de pautes o models donats utilitzant recursos lèxics, sintàctics, fònics i rítmics en aquestes produccions. 5.1. Efectua dramatitzacions individualment i en grup de textos literaris apropiats o adequats a la seva edat i de textos de producció pròpia. 5.2. Memoritza i reproduceix textos orals breus i senzills, contes, poemes, cançons, refranys endevinalles, embarbussaments.</p>

d) *Matemàtiques.*

Les matemàtiques permeten conèixer i estructurar la realitat, analitzar-la i obtenir informació per valorar-la i prendre decisions són necessàries en la vida quotidiana, per aprendre a aprendre, i també pel que el seu aprenentatge aporta a la formació intel·lectual general, i la seva contribució al desenvolupament cognitiu. L'ús de les eines matemàtiques permet abordar una gran varietat de situacions.

Les matemàtiques són un conjunt de sabers associats als nombres i a les formes, i constitueixen una manera d'analitzar diverses situacions, s'identifiquen amb la deducció, la inducció, l'estimació, l'aproximació, la probabilitat, la precisió, el rigor, la seguretat, etc., ens ajuden a enfrontar-nos a situacions obertes, sense solució única i tancada; són un conjunt d'idees i formes que ens permeten analitzar els fenòmens i les situacions que es presenten a la realitat, per obtenir informacions i conclusions que no estaven explícites i actuar, preguntar-nos, obtenir models i identificar relacions i estructures, de manera que comporten no només utilitzar quantitats i formes geomètriques sinó, i sobretot, trobar patrons, regularitats i lleis matemàtiques.

A l'educació primària es busca assolir una alfabetització numèrica eficaç, entesa com la capacitat per enfrontar-se amb èxit a situacions en les quals intervinguin els nombres i les seves relacions, que permeti obtenir informació efectiva, directament o a través de la comparació, l'estimació i el càlcul mental o escrit. Per aconseguir una alfabetització numèrica vertadera no és suficient dominar els algorismes de càlcul escrit, és necessari actuar amb seguretat davant els nombres i les quantitats, utilitzar-los sempre que sigui necessari i identificar les relacions bàsiques que es donen entre aquests.

El treball en aquesta àrea a l'educació primària es basa en l'experiència, els continguts d'aprenentatge parteixen del que és pròxim, i s'han d'abordar en contextos d'identificació i resolució de problemes. Les matemàtiques s'aprenen utilitzant-les en contextos funcionals relacionats amb situacions de la vida diària, per anar adquirint progressivament coneixements més complexos a partir de les experiències i els coneixements previs.

Els processos de resolució de problemes constitueixen un dels eixos principals de l'activitat matemàtica i han de ser font i suport principal de l'aprenentatge al llarg de l'etapa, atès que constitueixen la pedra angular de l'educació matemàtica. En la resolució d'un problema es requereixen i s'utilitzen moltes de les capacitats bàsiques: llegir, reflexionar, planificar el procés de resolució, establir estratègies i procediments i revisar-los, modificar el pla si és necessari, comprovar la solució si s'ha trobat, fins a la comunicació dels resultats.

El currículum bàsic s'ha formulat partint del desenvolupament cognitiu i emocional en el qual està l'alumnat d'aquesta etapa, de la concreció del seu pensament, de les seves possibilitats cognitives, del seu interès per aprendre i relacionar-se amb els seus iguals i amb l'entorn, i del seu pas cap a un pensament abstracte cap al final de l'etapa.

Els objectius generals de l'àrea van encaminats a desenvolupar les competències matemàtiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.

Per facilitar la concreció curricular, els continguts s'han organitzat en cinc grans blocs: Processos, mètodes i actituds en matemàtiques. Nombres. Mesura. Geometria. Estadística i probabilitat. Però aquesta agrupació no determina mètodes concrets, només és una manera d'organitzar els continguts que s'han d'abordar d'una manera enllaçada atenent la configuració cíclica de l'ensenyament de l'àrea, construint uns continguts sobre els altres, com una estructura de relacions observables de manera que se'n faciliti la comprensió i l'aplicació en contextos cada vegada més enriquidors i complexos. Aquesta agrupació no implica una organització tancada, al

contrari, ha de permetre organitzar de diferents maneres els continguts adoptant la metodologia més adequada a les seves característiques i a les del grup d'alumnes.

El bloc 1 s'ha formulat amb la intenció que sigui la columna vertebral de la resta dels blocs i d'aquesta manera formi part de les tasques diàries a l'aula per treballar la resta dels continguts i aconseguir que tot l'alumnat, quan acabi l'educació primària, sigui capaç de descriure i analitzar situacions de canvi, trobar patrons, regularitats i lleis matemàtiques en contextos numèrics, geomètrics i funcionals, valorant-ne la utilitat per fer prediccions. S'ha de treballar en l'aprofundiment en els problemes resolts, plantejant petites variacions en les dades, altres preguntes, etc., i expressar verbalment de manera raonada el procés seguit en la resolució d'un problema, i utilitzar processos de raonament i estratègies de resolució de problemes, efectuant els càlculs necessaris i comprovant les solucions obtingudes.

Finalment, s'han establert els estàndards d'aprenentatge avaluables que han de permetre definir els resultats dels aprenentatges, i que concreten mitjançant accions el que l'alumnat ha de saber i saber fer a l'àrea de matemàtiques.

Matemàtiques

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge evaluables
<p>Planificació del procés de resolució de problemes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi i comprensió de l'enunciat. - Estratègies i procediments posats en pràctica: fer un dibuix, una taula, un esquema de la situació, assaig i error raonat, operacions matemàtiques adequades, etc. - Resultats obtinguts. - Plantejament de petites recerques en contextos numèrics, geomètrics i funcionals. - Acostament al mètode de treball científic mitjançant l'estudi d'algunes de les seves característiques i la seva pràctica en situacions senzilles. - Confiança en les capacitats pròpies per desenvolupar actituds adequades i afrontar les dificultats pròpies del treball científic. - Utilització de mitjans tecnològics en el procés d'aprenentatge per obtenir informació, efectuar càlculs numèrics, resoldre problemes i presentar resultats. - Integració de les tecnologies de la informació i la comunicació en el procés d'aprenentatge. 	<p align="center">Bloc 1. Processos, mètodes i actituds en matemàtiques</p> <ol style="list-style-type: none"> Expressar verbalment de manera raonada el procés seguit en la resolució d'un problema. Utilitzar processos de raonament i estratègies de resolució de problemes, efectuant els càlculs necessaris i comprovant les solucions obtingudes. Descriure i analitzar situacions de canvi, per trobar patrons, regularitats i lleis matemàtiques, en contextos numèrics, geomètrics i funcionals, valorant-ne la utilitat per fer prediccions. Aprofundir en problemes resolts, plantejant petites variacions en les dades, altres preguntes, etc. Efectuar i presentar informes senzills sobre el desenvolupament, el resultat i les conclusions obtingudes en el procés d'investigació. Identificar i resoldre problemes de la vida quotidiana, adequats al seu nivell, establint connexions entre la realitat i les matemàtiques i valorant la utilitat dels coneixements matemàtics adequats per a la resolució de problemes. Conèixer algunes característiques del mètode de treball científic en contextos de situacions problemàtiques a resoldre. Planificar i controlar les fases de mètode de treball científic en situacions adequades al nivell. Desenvolupar i cultivar les actituds personals inherents a la tasca matemàtica. Superar bloquejos i inseguretats davant la resolució de situacions desconegudes. Reflexionar sobre les decisions preses, i aprendre per a situacions similars futures. Utilitzar els mitjans tecnològics de manera habitual en el procés d'aprenentatge, buscant, analitzant i seleccionant informació rellevant a Internet o en altres fonts, elaborar documents propis, i fer-ne exposicions i argumentacions. Seleccionar i utilitzar les eines tecnològiques i estratègies per al càlcul, per conèixer els principis matemàtics i resoldre problemes. 	<p align="center">Estandards d'aprenentatge evaluables</p> <ol style="list-style-type: none"> Comunica verbalment de manera raonada el procés seguit en la resolució d'un problema de matemàtiques o en contextos de la realitat. Analitza i comprèn l'enunciat dels problemes (dades, relacions entre les dades, context del problema). Utilitza estratègies heurístiques i processos de raonament en la resolució de problemes. Reflexiona sobre el procés de resolució de problemes: revisa les operacions utilitzades, les unitats dels resultats, comprova l'interpreta les solucions en el context de la situació, busca altres maneres de resolució, etc. Efectua estimacions i elabora conjectures sobre els resultats dels problemes a resoldre, en contrasta la validesa i en valora la utilitat i l'eficàcia. Identifica i interpreta dades i missatges de textos numèrics senzills de la vida quotidiana (factures, fulls publicitaris, rebaxes...). Identifica patrons, regularitats i lleis matemàtiques en situacions de canvi, en contextos numèrics, geomètrics i funcionals. Efectua prediccions sobre els resultats esperats, utilitzant els patrons i les lleis trobats, analitzant-ne la idoneïtat i els errors que es produeixen. Aprofundeix en problemes una vegada resolts, analitzant la coherència de la solució i buscant altres maneres de resoldre'ls. Es planteja nous problemes, a partir d'un de resolt: variant les dades, proposant noves preguntes, connectant-ho amb la realitat, buscant altres contextos, etc. Elabora informes sobre el procés d'investigació efectuat, exposant-ne les fases, valorant els resultats i les conclusions obtingudes. Practica el mètode científic, i és ordenat, organitzat i sistemàtic. Planifica el procés de treball amb preguntes adequades: què vull esbrinar?, què tinc?, què cerco?, com ho puc fer?, no m'he equivocat en fer-ho?, la solució és adequada? Efectua estimacions sobre els resultats esperats i en contrasta la validesa, i valora els pros i els contras del seu ús. Elabora conjectures i busca arguments que les validin o les refutin, en situacions a resoldre, en contextos numèrics, geomètrics o funcionals. Desenvolupa i mostra actituds adequades per al treball en matemàtiques: esforç, perseverança, flexibilitat i acceptació de la crítica raonada. Es planteja la resolució de reptes i problemes amb la precisió, l'atenció i l'interès adequats al nivell educatiu i a la dificultat de la situació. Distingeix entre problemes i exercicis i aplica les estratègies adequades per a cada cas. S'inicia en el plantejament de preguntes i en la recerca de respostes adequades, tant en l'estudi dels conceptes com en la resolució de problemes. Desenvolupa i aplica estratègies de raonament (classificació, reconeixement de les relacions, ús de contraexemples) per crear i investigar conjectures i construir i defensar arguments. Pren decisions en els processos de resolució de problemes valorant-ne les conseqüències i la conveniència per la seva senzillesa i utilitat. Reflexiona sobre els problemes resolts i els processos desenvolupats, valora les idees claus, i aprèn per a situacions futures similars, etc. Utilitza eines tecnològiques per a la realització de càlculs numèrics, per aprendre i per resoldre problemes, conjectures i construir i defensar arguments. S'inicia en la reflexió sobre els problemes resolts i els processos desenvolupats, valora les idees claus, i aprèn per a situacions futures similars, etc. S'inicia en la utilització d'eines tecnològiques per a la realització de càlculs numèrics, per aprendre i per resoldre problemes. S'inicia en la utilització de la calculadora per a la realització de càlculs numèrics, per aprendre i per resoldre problemes. Porta a terme un projecte, elabora i presenta un informe creant documents digitals propis (text, presentació, imatge, vídeo, so...), buscant, analitzant i seleccionant la informació rellevant, utilitzant l'eina tecnològica adequada i compartint-ho amb els seus companys.

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
Bloc 2. Nombres		
<p>Nombres enters, decimals i fraccions: La numeració romana.</p> <p>Ordre numèric. Utilització dels nombres ordinals. Comparació de nombres.</p> <p>Nom i grafia dels nombres de més de sis xifres.</p> <p>Equivalències entre els elements del sistema de numeració decimal: unitats, desenes, centenes, etc.</p> <p>El sistema de numeració decimal: valor posicional de les xifres.</p> <p>El nombre decimal: dècimes, centèsimes i mil·lèsimes.</p> <p>Concepte de fracció com a relació entre les parts i el tot.</p> <p>Fraccions pròpies i impròpies. Nombre mixt. Representació gràfica.</p> <p>Fraccions equivalents, reducció de dues o més fraccions a comú denominador.</p> <p>Els nombres decimals: valor de posició.</p> <p>Arrodoniment de nombres decimals a la dècima, centèsima o mil·lèsima més pròxima.</p> <p>Relació entre fracció i nombre decimal, aplicació a l'ordenació de fraccions.</p> <p>Divisibilitat: múltiples, divisors, nombres primers i nombres compostos. Criteris de divisibilitat.</p> <p>Nombres positius i negatius.</p> <p>Estimació de resultats.</p> <p>Comprovació de resultats mitjançant estratègies aritmètiques.</p> <p>Arrodoniment de nombres naturals a les desenes, centenes i milers.</p> <p>Ordenació de conjunts de nombres de diferent tipus.</p>	<p>1. Llegir, escriure i ordenar, utilitzant raonaments apropiats, diferents tipus de nombres (romans, naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes).</p> <p>2. Interpretar diferents tipus de nombres segons el seu valor, en situacions de la vida quotidiana.</p> <p>3. Efectuar operacions i càlculs numèrics mitjançant diferents procediments, inclos el càlcul mental, fent referència implícita a les propietats de les operacions, en situacions de resolució de problemes.</p> <p>4. Utilitzar les propietats de les operacions, les estratègies personals i els diferents procediments que s'usen segons la naturalesa del càlcul que s'ha d'efectuar (algorismes escrits, càlcul mental, tempteig, estimació, calculadora).</p> <p>5. Utilitzar els nombres enters, decimals, fraccionaris i els percentatges senzills per interpretar i intercanviar informació en contextos de la vida quotidiana.</p> <p>6. Operar amb els nombres tenint en compte la jerarquia de les operacions, aplicant-ne les propietats, les estratègies personals i els diferents procediments que s'utilitzen segons la naturalesa del càlcul que s'ha d'efectuar (algorismes escrits, càlcul mental, tempteig, estimació, calculadora), usant el més adequat.</p> <p>7. Iniciar-se en l'ús dels de percentatges i la proporcionalitat directa per interpretar i intercanviar informació i resoldre problemes en contextos de la vida quotidiana.</p> <p>8. Conèixer, utilitzar i automatitzar algorismes estàndard de suma, resta, multiplicació i divisió amb diferents tipus de nombres, en comprovació de resultats en contextos de resolució de problemes i en situacions de la vida quotidiana.</p> <p>9. Identificar, resoldre problemes de la vida quotidiana, adequats al seu nivell, establir connexions entre la realitat i les matemàtiques, valorar la utilitat dels coneixements matemàtics adequats i reflexionar sobre el procés aplicat per a la resolució de problemes.</p>	<p>1.1. Identifica les xifres romanes i aplica el coneixement a la comprensió de dades.</p> <p>1.2. Llegeix, escriu i ordena en textos numèrics i de la vida quotidiana nombres (naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes), utilitzant raonaments apropiats i interpretant el valor de posició de cadascuna de les seves xifres.</p> <p>2.1. Utilitza els nombres ordinals en contextos reals.</p> <p>2.2. Interpreta en textos numèrics i de la vida quotidiana, nombres (naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes), utilitzant raonaments apropiats i interpretant el valor de posició de cadascuna de les seves xifres.</p> <p>2.3. Descompon, compon i arrodoneix nombres naturals i decimals, interpretant el valor de posició de cadascuna de les seves xifres.</p> <p>2.4. Ordena nombres enters, decimals i fraccions bàsiques per comparació, representació en la recta numèrica i transformació d'uns en altres.</p> <p>2.5. Utilitza els nombres negatius en contextos reals.</p> <p>3.1. Redueix dues o més fraccions a comú denominador i calcula fraccions equivalents.</p> <p>3.2. Arrodoneix nombres decimals a la dècima, centèsima o mil·lèsima més pròxima.</p> <p>3.3. Ordena fraccions aplicant la relació entre fracció i nombre decimal.</p> <p>4.1. Coneix i aplica els criteris de divisibilitat per 2, 3, 5, 9 i 10.</p> <p>5.1. Opera amb els nombres coneixent la jerarquia de les operacions.</p> <p>5.2. Utilitza diferents tipus de nombres en contextos reals, establint equivalències entre aquests, identificant-los i utilitzant-los com a operadors en la interpretació i la resolució de problemes.</p> <p>5.3. Estima i comprova resultats mitjançant diferents estratègies.</p> <p>6.1. Efectua operacions amb nombres naturals: suma, resta, multiplicació i divisió.</p> <p>6.2. Identifica i usa els termes propis de la multiplicació i de la divisió.</p> <p>6.3. Resol problemes utilitzant la multiplicació per efectuar recomptes, en disposicions rectangulars en què intervé la llei del producte.</p> <p>6.4. Calcula quadrats, cubs i potències de base 10.</p> <p>6.5. Aplica les propietats de les operacions i les relacions entre aquestes.</p> <p>6.6. Fa sumes i restes de fraccions amb el mateix denominador. Calcula el producte d'una fracció per un nombre.</p> <p>6.7. Fa operacions amb nombres decimals.</p> <p>6.8. Aplica la jerarquia de les operacions i els usos del parèntesi.</p> <p>6.9. Calcula percentatges d'una quantitat.</p> <p>7.1. Utilitza els percentatges per expressar parts.</p> <p>7.2. Estableix la correspondència entre fraccions senzilles, decimals i percentatges.</p> <p>7.3. Calcula augments i disminucions percentuals.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Operacions amb nombres naturals: addició, sostracció, multiplicació i divisió.</p> <p>La multiplicació com a suma de sumands iguals i viceversa. Les taules de multiplicar.</p> <p>Potència com a producte de factors iguals. Quadrats i cubs. Potències de base 10.</p> <p>Identificació i ús dels termes propis de la divisió.</p> <p>Propietats de les operacions i relacions entre aquestes utilitzant nombres naturals.</p> <p>Operacions amb fraccions.</p> <p>Operacions amb nombres decimals.</p> <p>Percentatges i proporcionalitat.</p> <p>Percentatges:</p> <p>Expressió de parts utilitzant percentatges.</p> <p>Correspondència entre fraccions senzilles, decimals i percentatges.</p> <p>Augments i disminucions percentuals.</p> <p>Proporcionalitat directa.</p> <p>La regla de tres en situacions de proporcionalitat directa: llei del doble, triple, meitat.</p> <p>Resolució de problemes de la vida quotidiana.</p> <p>Càlcul:</p> <p>Utilització dels algoritmes estàndard de suma, resta, multiplicació i divisió.</p> <p>Automatització dels algoritmes.</p> <p>Descomposició, de manera additiva i de manera additivomultiplicadora.</p> <p>Descomposició de nombres naturals atenent el valor posicional de les seves xifres.</p> <p>Construcció de sèries ascendents i descendents.</p> <p>Construcció i memorització de les taules de multiplicar.</p> <p>Obtenció dels primers múltiples d'un nombre donat.</p> <p>Obtenció de tots els divisors de qualsevol nombre més petit que 100.</p> <p>Descomposició de nombres decimals atenent el valor posicional de les seves xifres.</p> <p>Càlcul de tants per cent en situacions reals.</p> <p>Elaboració i ús d'estratègies de càlcul mental.</p> <p>Utilització de la calculadora.</p>		<p>7.4. Usa la regla de tres en situacions de proporcionalitat directa: llei del doble, triple, meitat, per resoldre problemes de la vida diària.</p> <p>7.5. Resol problemes de la vida quotidiana utilitzant percentatges i regla de tres en situacions de proporcionalitat directa, explica oralment i per escrit el significat de les dades, la situació plantejada, el procés seguit i les solucions obtingudes.</p> <p>8.1. Utilitza i automatitza algoritmes estàndard de suma, resta, multiplicació i divisió amb diferents tipus de nombres, en comprovació de resultats en contextos de resolució de problemes i en situacions quotidianes.</p> <p>8.2. Descompon de forma additiva i de forma additivomultiplicadora nombres més petits que un milió, atenent el valor posicional de les seves xifres.</p> <p>8.3. Construeix sèries numèriques, ascendents i descendents, de cadències 2, 10, 100 a partir de qualsevol nombre i de cadències 5, 25 i 50 a partir de múltiples de 5, 25 i 50.</p> <p>8.4. Descompon nombres naturals atenent el valor posicional de les seves xifres.</p> <p>8.5. Construeix i memoritza les taules de multiplicar, i les utilitza per fer càlcul mental.</p> <p>8.6. Identifica múltiples i divisors, i utilitza les taules de multiplicar.</p> <p>8.7. Calcula els primers múltiples d'un nombre donat.</p> <p>8.8. Calcula tots els divisors de qualsevol nombre més petit que 100.</p> <p>8.9. Calcula el mcm i el mcd.</p> <p>8.10. Descompon nombres decimals atenent el valor posicional de les seves xifres.</p> <p>8.11. Calcula tants per cent en situacions reals.</p> <p>8.12. Elabora i usa estratègies de càlcul mental.</p> <p>8.13. Estima i arrodoneix el resultat d'un càlcul i valora la resposta.</p> <p>8.14. Usa la calculadora aplicant les regles del seu funcionament, per investigar i resoldre problemes.</p> <p>9.1. Resol problemes que impliquin domini dels continguts treballats, utilitzant estratègies heurístiques, de raonament (classificació, reconeixement de les relacions, ús de contraexemples), creant conjectures, construint, argumentant, i prenent decisions, i en valora les conseqüències i la conveniència de la seva utilització.</p> <p>9.2. Reflexiona sobre el procés aplicat a la resolució de problemes: revisa les operacions utilitzades, les unitats dels resultats, comprova i interpreta les solucions en el context, i busca altres maneres de resoldre'.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Unitats del sistema mètric decimal. Longitud, capacitat, massa, superfície i volum.</p> <p>Equivalències entre les mesures de capacitat i volum.</p> <p>Expressió en forma simple d'un mesurament de longitud, capacitat o massa, en forma complexa i viceversa.</p> <p>Comparació i ordenació de mesures d'una mateixa magnitud.</p> <p>Desenvolupament d'estratègies per mesurar figures de manera exacta i aproximada.</p> <p>Elecció de la unitat més adequada per a l'expressió d'una mesura.</p> <p>Realització de mesuraments.</p> <p>Comparació de superfícies de figures planes per superposició.</p> <p>Sumar i restar mesures de longitud, capacitat, massa, superfície i volum.</p> <p>Estimació de longituds, capacitats, masses, superfícies i volums d'objectes i espais coneguts, tria de la unitat i dels instruments més adequats per mesurar i expressar una mesura.</p> <p>Explicació oral i escrita del procés seguit i de l'estratègia utilitzada en qualsevol dels procediments utilitzats.</p> <p>Mesura de temps:</p> <p>Unitats de mesura del temps i les seves relacions.</p> <p>Equivalències i transformacions entre hores, minuts i segons.</p> <p>Lectura en rellotges analògics i digitals.</p> <p>Càlculs amb mesures temporals.</p> <p>Mesura d'angles:</p> <p>El sistema sexagesimal.</p> <p>L'angle com a unitat de mesura d'un angle. Mesura d'angles.</p> <p>Sistemes monetaris:</p> <p>El sistema monetari de la Unió Europea. Unitat principal: l'euro. Valor de les diferents monedes i bitllets.</p> <p>Múltiples i submúltiples de l'euro.</p> <p>Equivalències entre monedes i bitllets.</p> <p>Resolució de problemes de mesura.</p>	<p>1. Seleccionar instruments i unitats de mesura usuals, fent prèviament estimacions i expressant amb precisió mesures de longitud, superfície, pes/massa, capacitat i temps, en contextos reals.</p> <p>2. Escollir els instruments de mesura més pertinents en cada cas, i estimar la mesura de magnituds de longitud, capacitat, massa i temps fent previsions raonables.</p> <p>3. Operar amb diferents mesures.</p> <p>4. Utilitzar les unitats de mesura més usuals, convertir unes unitats en altres de la mateixa magnitud, expressar els resultats en les unitats de mesura més adequades, explicar oralment i per escrit el procés seguit i aplicar-lo a la resolució de problemes.</p> <p>5. Conèixer les unitats de mesura del temps i les seves relacions, i utilitzar-les per resoldre problemes de la vida diària.</p> <p>6. Conèixer el sistema sexagesimal per efectuar càlculs amb mesures angulars.</p> <p>7. Conèixer el valor i les equivalències entre les diferents monedes i bitllets del sistema monetari de la Unió Europea.</p> <p>8. Identificar, resoldre problemes de la vida quotidiana, adequats al seu nivell, establint connexions entre la realitat i les matemàtiques i valorant la utilitat dels coneixements matemàtics adequats i reflexionant sobre el procés aplicat per a la resolució de problemes.</p>	<p>Bloc 3. Mesura</p> <p>1.1. Identifica les unitats del sistema mètric decimal. Longitud, capacitat, massa, superfície i volum.</p> <p>2.1. Estima longituds, capacitats, masses, superfícies i volums d'objectes i espais coneguts; escull la unitat i els instruments més adequats per mesurar i expressar una mesura, explica de manera oral el procés seguit i l'estratègia utilitzada.</p> <p>2.2. Mesura amb instruments, utilitzant estratègies i unitats convencionals i no convencionals, escollint la unitat més adequada per a l'expressió d'una mesura.</p> <p>3.1. Suma i resta mesures de longitud, capacitat, massa, superfície i volum de manera simple i dóna el resultat en la unitat determinada per endavant.</p> <p>3.2. Expressa en forma simple el mesurament de longitud, capacitat o massa donada en forma complexa i viceversa.</p> <p>3.3. Compara i ordena mesures d'una mateixa magnitud.</p> <p>3.4. Compara superfícies de figures planes per superposició, descomposició i mesurament.</p> <p>4.1. Coneix i utilitza les equivalències entre les mesures de capacitat i volum.</p> <p>4.2. Explica de manera oral i per escrit els processos seguits i les estratègies utilitzades en tots els procediments efectuats.</p> <p>4.3. Resol problemes utilitzant les unitats de mesura més usuals, converteix unes unitats en altres de la mateixa magnitud, expressa els resultats en les unitats de mesura més adequades, i explica oralment i per escrit el procés seguit.</p> <p>5.1. Coneix i utilitza les unitats de mesura del temps i les seves relacions. Segon, minut, hora, dia, setmana i any.</p> <p>5.2. Efectua equivalències i transformacions entre hores, minuts i segons.</p> <p>5.3. Llegeix en rellotges analògics i digitals.</p> <p>5.4. Resol problemes de la vida diària utilitzant les mesures temporals i les seves relacions.</p> <p>6.1. Identifica l'angle com a mesura d'un gir o obertura.</p> <p>6.2. Mesura angles usant instruments convencionals.</p> <p>6.3. Resol problemes efectuant càlculs amb mesures angulars.</p> <p>7.1. Coneix la funció, el valor i les equivalències entre les diferents monedes i bitllets del sistema monetari de la Unió Europea i les utilitza per resoldre problemes tant en situacions reals com figurades.</p> <p>7.2. Calcula múltiples i submúltiples de l'euro.</p> <p>8.1. Resol problemes de mesura, utilitzant estratègies heurístiques, de raonament (classificació, reconeixement de les relacions, ús de contraexemples), creant conjectures, construint, argumentant, i prenent decisions, valorant-ne les conseqüències i la conveniència de la seva utilització.</p> <p>8.2. Reflexiona sobre el procés seguit en la resolució de problemes: revisa les operacions utilitzades, els unitats dels resultats, comprova i interpreta les solucions en el context, i busca altres maneres de resoldre'l.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>La situació en el pla i en l'espai.</p> <p>Posicions relatives de rectes i circumferències.</p> <p>Angles en diferents posicions: consecutius, adjacents, oposats pel vèrtex...</p> <p>Sistema de coordenades cartesianes.</p> <p>Descripció de posicions i moviments.</p> <p>La representació elemental de l'espai, escales i gràfiques senzilles.</p> <p>Formes planes i espacials: figures planes: elements, relacions i classificació.</p> <p>Classificació de triangles en consideració als seus costats i angles.</p> <p>Classificació de quadrilàters en consideració al paral·lelisme dels seus costats.</p> <p>Classificació dels paral·lelepedes.</p> <p>Concavitat i convexitat de figures planes.</p> <p>Identificació i denominació de polígons atenent el nombre de costats.</p> <p>Perímetre i àrea.</p> <p>La circumferència i el cercle. Elements bàsics: centre, ràdio, diàmetre, corda, arc, tangent i sector circular.</p> <p>Cossos geomètrics: elements, relacions i classificació.</p> <p>Políedres. Elements bàsics: vèrtexs, cares i arestes. Tipus de políedres.</p> <p>Cossos rodons: con, cilindre i esfera. Regularitats i simetries: Reconeixement de regularitats.</p>	<p>Bloc 4. Geometria</p> <p>1. Utilitzar les nocions geomètriques de paral·lelisme, perpendicularitat, simetria, geometria, perímetre i superfície per descriure i comprendre situacions de la vida quotidiana.</p> <p>2. Conèixer les figures planes; quadrat, rectangle, romboide, triangle, trapezi i rombe.</p> <p>3. Comprendre el mètode de calcular l'àrea d'un paral·lelogram, triangle, trapezi i rombe. Calcular l'àrea de figures planes.</p> <p>4. Utilitzar les propietats de les figures planes per resoldre problemes.</p> <p>5. Conèixer les característiques i aplicar-les per classificar: políedres, prismes, piràmides, cossos rodons: con, cilindre i esfera i els seus elements bàsics.</p> <p>6. Interpretar representacions espacials efectuades a partir de sistemes de referència i d'objectes o situacions familiars.</p> <p>7. Identificar, resoldre problemes de la vida quotidiana, adequats al seu nivell, establint connexions entre la realitat i les matemàtiques i valorant la utilitat dels coneixements matemàtics adequats i reflexionant sobre el procés aplicat per a la resolució de problemes.</p>	<p>1.1. Identifica i representa posicions relatives de rectes i circumferències.</p> <p>1.2. Identifica i representa angles en diferents posicions: consecutius, adjacents, oposats pel vèrtex...</p> <p>1.3. Descriu posicions i moviments per mitjà de coordenades, distàncies, angles, gir...</p> <p>1.4. Realitza escales i gràfiques senzilles, per fer representacions elementals en l'espai.</p> <p>1.5. Identifica en situacions molt senzilles la simetria de tipus axial i especular.</p> <p>1.6. Traça una figura plana simètrica d'una altra respecte d'un eix.</p> <p>1.7. Fa ampliacions i reduccions.</p> <p>2.1. Classifica triangles en consideració als seus costats i angles, identificant les relacions entre els seus costats i entre angles.</p> <p>2.2. Utilitza instruments de dibuix i eines tecnològiques per a la construcció i exploració de formes geomètriques.</p> <p>3.1. Calcula l'àrea i el perímetre de: rectangle, quadrat, triangle.</p> <p>3.2. Aplica els conceptes de perímetre i superfície de figures per a la realització de càlculs sobre plans i espais reals i per interpretar situacions de la vida diària.</p> <p>4.1. Classifica quadrilàters en consieració al paral·lelisme dels seus costats.</p> <p>4.2. Identifica i diferencia els elements bàsics de circumferència i cercle: centre, ràdio, diàmetre, corda, arc, tangent i sector circular.</p> <p>4.3. Calcula perímetre i àrea de la circumferència i el cercle.</p> <p>4.4. Utilitza la composició i la descomposició per formar figures planes i cossos geomètrics a partir d'unes altres.</p> <p>5.1. Identifica i anomena polígons en consideració al nombre de costats.</p> <p>5.2. Reconeix i identifica políedres, prismes, piràmides i els seus elements bàsics: vèrtexs, cares i arestes.</p> <p>5.3. Reconeix i identifica cossos rodons: con, cilindre i esfera i els seus elements bàsics.</p> <p>6.1. Comprèn i descriu situacions de la vida quotidiana, i interpreta i elabora representacions espacials (plans, croquis d'itineraris, maquetes...), utilitzant les nocions geomètriques bàsiques (situació, moviment, paral·lelisme, perpendicularitat, escala, simetria, perímetre, superfície).</p> <p>6.2. Interpreta i descriu situacions, missatges i fets de la vida diària utilitzant el vocabulari geomètric adequat: indica una adreça, explica un recorregut, s'orienta en l'espai.</p> <p>7.1. Resol problemes geomètrics que impliquin domini dels continguts treballats, utilitzant estratègies heurístiques, de raonament (classificació, reconeixement de les relacions, ús de contraexemples), creant conjectures, construint, argumentant, i prenent decisions, valorant-ne les conseqüències i la conveniència de la seva utilització.</p> <p>7.2. Reflexiona sobre el procés de resolució de problemes: revisa les operacions utilitzades, les unitats dels resultats, comprova i interpreta les solucions en el context, i proposa altres maneres de resoldre'l.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>Gràfics i paràmetres estadístics. Recollida i classificació de dades qualitatives i quantitatives. Construcció de taules de freqüències absolutes i relatives. Iniciació intuïtiva a les mesures de centralització: la mitjana aritmètica, la moda i el rang. Realització i interpretació de gràfics senzills: diagrames de barres, poligonals i sectorials. Anàlisi crítica de les informacions que es presenten mitjançant gràfics estadístics. Caràcter aleatori d'algunes experiències. Iniciació intuïtiva al càlcul de la probabilitat d'un succés.</p>	<p>1. Recollir i registrar una informació quantificable, utilitzant alguns recursos senzills de representació gràfica: taules de dades, blocs de barres, diagrames lineals, i comunicar la informació. 2. Efectuar, llegir i interpretar representacions gràfiques d'un conjunt de dades relatives a l'entorn immediat. 3. Fer estimacions basades en l'experiència sobre el resultat (possible, impossible, segur, més o menys probable) de situacions senzilles en les quals intervingui l'atzar i comprovar el resultat esmentat. 4. Observar i constatar que hi ha successos impossibles, successos que amb gairebé tota seguretat es produeixen, o que es repeteixen, i que aquesta repetició és més o menys probable. 5. Identificar, resoldre problemes de la vida quotidiana, adequats al seu nivell, establint connexions entre la realitat i les matemàtiques i valorant la utilitat dels coneixements matemàtics adequats i reflexionant sobre el procés aplicat per a la resolució de problemes.</p>	<p>Bloc 5. Estadística i probabilitat</p> <p>1.1. Identifica dades qualitatives i quantitatives en situacions familiars. 2.1. Recull i classifica dades qualitatives i quantitatives, de situacions del seu entorn, i les utilitza per construir taules de freqüències absolutes i relatives. 2.2. Aplica de manera intuïtiva a situacions familiars les mesures de centralització: la mitjana aritmètica, la moda i el rang. 2.3. Fa i interpreta gràfics molt senzills: diagrames de barres, poligonals i sectorials, amb dades obtingudes de situacions molt pròximes. 3.1. Fa una anàlisi crítica argumentada sobre les informacions que es presenten mitjançant gràfics estadístics. 4.1. Identifica situacions de caràcter aleatori. 4.2. Fa conjectures i estimacions sobre alguns jocs (monedes, daus, cartes, loteria...). 5.1. Resol problemes que impliquin domini dels continguts propis d'estadística i probabilitat, utilitzant estratègies neurístiques, de raonament (classificació, reconeixement de les relacions, ús de contraexemples), creant conjectures, construint, argumentant, i prenent decisions, valorant-ne les conseqüències i la conveniència de la seva utilització. 5.2. Reflexiona sobre el procés de resolució de problemes: revisa les operacions utilitzades, les unitats dels resultats, comprova i interpreta les solucions en el context, proposa altres maneres de resoldre'.</p>

e) *Primera llengua estrangera.*

El procés de progressiva globalització en el qual, des de la segona meitat del segle XX, està immers el nostre món, fa que sigui cada vegada més necessari fer front als nous reptes que es deriven de la desaparició gradual de les fronteres que tradicionalment s'establien entre països en el pla econòmic, polític, cultural i social. En aquest sentit, és evident que des de les edats més primerenques l'educació ha de tenir com un dels seus principals objectius dotar els ciutadans d'instruments útils per desenvolupar competències que els permetin adaptar-se adequadament a una nova societat cada vegada més interdependent i global.

L'aprenentatge de llengües estrangeres pren una rellevància especial en aquest pla, atès que la capacitat de comunicació és el primer requisit que ha de complir l'individu per sortir-se'n en un context cada cop més pluricultural i plurilingüe. Així ho han reconegut tots els governs de la Unió Europea, que al llarg dels últims anys han programat actuacions comunitàries diverses en matèria d'educació amb l'objectiu últim de fer possible que cada ciutadà tingui un coneixement pràctic d'almenys dos idiomes a més de la seva llengua materna, i així ho ha reflectit també la normativa espanyola, la qual, de conformitat amb això, atorga a la capacitat per a la comunicació en una o més llengües estrangeres un lloc destacat entre les finalitats a la consecució de les quals està orientat el nostre sistema educatiu actual.

Si és obvi que, a llarg termini, el domini d'una segona llengua incideix positivament en el desenvolupament personal de l'alumnat perquè li permet ampliar de manera significativa les seves possibilitats a l'hora de prosseguir estudis o incorporar-se al mercat laboral, és necessari cridar l'atenció a més sobre les importants repercussions que es poden derivar des del punt de vista cognitiu de l'aprenentatge de llengües estrangeres en edats primerenques. En efecte, nombroses recerques semblen confirmar que l'adquisició en l'etapa de primària de competències comunicatives en una llengua diferent de la materna sol estar associada a una millora dels resultats en altres camps com ara la competència matemàtica, l'expressió plàstica o el domini de la lectoescriptura. S'ha constatat així mateix que l'estudi d'altres llengües afavoreix el desenvolupament de la memòria auditiva i la capacitat d'escoltar, i d'aquesta manera contribueix significativament al desenvolupament de les habilitats de comunicació en tots els aspectes. Finalment, a escala més profunda, hi ha un ampli consens a l'hora d'assenyalar l'efecte beneficiós que exerceix l'aprenentatge d'altres llengües en el desenvolupament d'una sensibilització adequada davant la diversitat de la nostra societat, en l'acceptació de les diferències existents com a factor enriquidor, i en el desenvolupament de la comprensió, la tolerància i la valoració d'altres identitats culturals.

El currículum bàsic per a l'etapa d'educació primària s'estructura al voltant d'activitats de llengua tal com aquestes es descriuen en el Marc comú europeu de referència per a les llengües: comprensió i producció (expressió i interacció) de textos orals i escrits. Els continguts, els criteris i els estàndards estan organitzats en quatre grans blocs que es corresponen amb les activitats de llengua esmentades, eix dels ensenyaments de la matèria. Les relacions existents entre aquests tres elements del currículum bàsic no són unívokes, a causa de la naturalesa especial de l'activitat lingüística. Això suposa que, per a cadascuna de les tasques comunicatives esmentades i descrites en els estàndards, s'ha d'incorporar el conjunt dels continguts recollits per a cada bloc d'activitat respectiu. De la mateixa manera, per avaluar el grau d'adquisició de cadascun dels estàndards d'aprenentatge d'una determinada activitat de llengua, s'han d'aplicar tots i cadascun dels criteris d'avaluació recollits i descrits per a l'activitat corresponent.

En l'etapa d'educació primària s'ha de tenir molt en compte que es parteix d'un nivell competencial bàsic, tant en la interacció comunicativa com en la comprensió i la producció de textos, per la qual cosa és essencial remetre's sempre a contextos familiars per a l'alumnat d'aquesta edat, aprofitant així els coneixements prèviament adquirits i les capacitats i les experiències que té. Partint d'aquest fet, s'ha de fomentar un ús de la llengua contextualitzat, en el marc de situacions comunicatives pròpies d'àmbits diversos i

que permetin un ús de la llengua real i motivador. L'ús del joc, sobretot en els primers anys, i la realització de tasques conjuntes no només són elements essencials per establir adequadament les bases per a l'adquisició d'una llengua, sinó que poden a més contribuir al fet que la matèria, lluny de limitar-se a ser un mer objecte d'estudi, es converteixi a més en un instrument de socialització al servei del grup. A mesura que l'alumnat avanci en edat es poden introduir gradualment explicacions de caràcter més teòric, evolucionant des d'un primer processament de caràcter essencialment semàntic a un processament sintàctic més avançat.

Primera llengua estrangera

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 1. Comprensió de textos orals</p> <p>Identificar el sentit general, la informació essencial i els punts principals en textos orals molt breus i senzills en llengua estàndard, amb estructures simples i lèxic d'ús molt freqüent, articulats amb claredat i lentament i transmesos de viva veu o per mitjans tècnics, sobre temes habituals i concrets relacionats amb les pròpies experiències, necessitats i interessos en contextos quotidians predictibles o relatius a àrees de necessitat immediata en els àmbits personal, públic i educatiu, sempre que les condicions acústiques siguin bones i no distorsionin el missatge, es pugui tornar a escoltar el que s'ha dit o demanar confirmació i disposi de suport visual o d'una referència contextual clara.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques més adequades per a la comprensió del sentit general, la informació essencial o els punts principals del text.</p> <p>Identificar aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, sobre la vida quotidiana (hàbits, horaris, activitats, celebracions), condicions de vida (habitatge, entorn), relacions interpersonals (familiars, d'amistat, escolars), comportament (gestos habituals, ús de la veu, contacte físic) i convencions socials (normes de cortesia), i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una comprensió adequada del text.</p> <p>Distingir la funció o les funcions comunicatives principals del text (p. e. una demanda d'informació, una ordre, o un oferiment) i un repertori limitat dels seus elements més habituals, així com els patrons discursius bàsics (p. e. inici i tancament conversacional, o els punts d'una narració esquemàtica).</p> <p>Reconèixer els significats més comuns associats a les estructures sintàctiques bàsiques pròpies de la comunicació oral (p. e. estructura interrogativa per demanar informació).</p> <p>Reconèixer un repertori limitat de lèxic oral d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb les pròpies experiències, necessitats i interessos, i utilitzar les indicacions del context i de la informació continguda en el text per fer-se una idea dels significats probables de paraules i expressions que es desconeixen.</p> <p>Discriminar patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i reconèixer els significats i les intencions comunicatives generals relacionats amb aquests.</p>	<p>Comprèn l'essencial d'anuncis publicitaris sobre productes que li interessin (jocs, ordinadors, CD, etc.).</p> <p>Comprèn missatges i anuncis públics que continguin instruccions, indicacions o un altre tipus d'informació (per exemple, nombres, preus, horaris, en una estació o en uns grans magatzems).</p> <p>Entén el que se li diu en transaccions habituals senzilles (instruccions, indicacions, peticions, avisos).</p> <p>Identifica el tema d'una conversa quotidiana predictable que té lloc en la seva presència (per exemple, en una botiga, en un tren).</p> <p>Entén la informació essencial en converses breus i senzilles en les quals participa que tractin sobre temes familiars com, per exemple, un mateix, la família, l'escola, el temps lliure, la descripció d'un objecte o un lloc.</p> <p>Comprèn les idees principals de presentacions senzilles i ben estructurades sobre temes familiars o del seu interès (per exemple, música, esport, etc.), sempre que disposi d'imatges i il·lustracions i es parli de manera lenta i clara.</p> <p>Comprèn el sentit general i el que és essencial i distingeix els canvis de tema de programes de televisió o un altre material audiovisual dins de la seva àrea d'interès p. e. en que s'entrevisten joves o personatges coneguts sobre temes quotidians (per exemple, el que els agrada fer en el seu temps lliure) o en que s'informa sobre activitats d'oci (teatre, cinema, esdeveniment esportiu, etc.).</p>	

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 2. Producció de textos orals: expressió i interacció</p> <p>Estratègies de producció:</p> <p>Planificació</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concebre el missatge amb claredat, distingint-ne la idea o idees principals i l'estructura bàsica. - Adequar el text al destinatari, context i canal, aplicant el registre i l'estructura de discurs adequats a cada cas. <p>Execució</p> <ul style="list-style-type: none"> - Expressar el missatge amb claredat, coherència, estructurant-lo adequadament i ajustant-se, si s'escau, als models i les fórmules de cada tipus de text. - Reajustar la tasca (emprendre una versió més modesta de la tasca) o el missatge (fer concessions en el que realment li agradaria expressar), després de valorar les dificultats i els recursos disponibles. - Recolzar-se en els coneixements previs i treure'n el màxim partit (utilitzar llenguatge 'prefabricat', etc.). - Compensar les carències lingüístiques mitjançant procediments lingüístics, paralingüístics o paratextuals: <p>Lingüístics</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modificar paraules de significat semblant. - Definir o parafrasejar un terme o expressió. <p>Paralingüístics i paratextuals</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demanar ajuda. - Assenyalat objectes, usar d'ictics o efectuar accions que aclareixen el significat. - Usar llenguatge corporal culturalment pertinent (gestos, expressions facials, postures, contacte visual o corporal, proxèmica). - Usar sons extralingüístics i qualitats prosòdiques convencionals. <p>Aspectes socio culturals i sociolingüístics: convencions socials, normes de cortesia i registres; costums, valors, creences i actituds; llenguatge no verbal.</p> <p>Funcions comunicatives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salutacions i presentacions, disculpes, agraiments, invitacions. - Expressió de la capacitat, el gust, la preferència, l'opinió, l'acord o el desacord, el sentiment, la intenció. - Descripció de persones, activitats, llocs, objectes, hàbits, plans. - Narració de fets passats remots i recents. - Petició i oferiment d'ajuda, informació, instruccions, objectes, opinió, permís. - Establiment i manteniment de la comunicació. <p>Estructures sintactico discursives.¹</p> <p>Lèxic oral d'alta freqüència (producció) relatiu a identificació personal; habitatge, llar i entorn; activitats de la vida diària; família i amics; treball i ocupacions; temps lliure, oci i esport; viatges i vacances; salut i cures físiques; educació i estudi; compres i activitats comercials; alimentació i restauració; transport; llengua i comunicació; medi ambient, clima i entorn natural; i tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>Patrons sonors, accents, ritmes i d'entonació.</p>	<p>Participar de manera simple i comprensible en converses molt breus que requereixin un intercanvi directe d'informació en àrees de necessitat immediata o sobre temes molt familiars (un mateix, l'entorn immediat, persones, llocs, objectes i activitats, gustos i opinions), en un registre neutre o informal, utilitzant expressions i frases senzilles i d'ús molt freqüent, normalment atacades o enllaçades amb connectors bàsics, encara que a vegades la pronunciació no sigui molt clara, siguin evidents les pauses i titubejos i sigui necessària la repetició, la parafrasi i la cooperació de l'interlocutor per mantenir la comunicació.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques per produir textos orals monològics o dialògics molt breus i senzills, utilitzant, p. e., fórmules i llenguatge prefabricat o expressions memoritzades, o reforçant amb gestos el que es vol expressar.</p> <p>Conèixer aspectes socio culturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una producció oral adequada al context, respectant les convencions comunicatives més elementals.</p> <p>Complir la funció comunicativa principal del text (p. e. una felicitació, un intercanvi d'informació, o un oferiment), utilitzant un repertori limitat dels seus elements més freqüents i de patrons discursius bàsics (p. e. salutacions per a inici i comiat per a tancament conversacional, o una narració esquemàtica desenvolupada en punts).</p> <p>Manejar estructures sintactico discursives bàsiques (p. e. enllaçar paraules o grups de paraules amb connectors bàsics com "i", "llavors", "però", "perquè"), encara que se segueixin cometent errors bàsics de manera sistemàtica, p. e., en temps verbals o en la concordància.</p> <p>Conèixer i utilitzar un repertori limitat de lèxic oral d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb els propis interessos, experiències i necessitats.</p> <p>Articular, en general de manera comprensible però amb evident influència de la primera o altres llengües, un repertori molt limitat de patrons sonors, accents, ritmes i d'entonació bàsics, adaptant-los a la funció comunicativa que es vol portar a terme.</p> <p>Fer-se entendre en intervencions breus i senzilles, encara que siguin evidents i freqüents els titubejos inicials, les vacil·lacions, les repeticions i les pauses per organitzar, corregir o reformular el que es vol dir.</p> <p>Interactuar de manera molt bàsica, utilitzant tècniques molt simples, lingüístiques o no verbals (p. e. gestos o contacte físic) per iniciar, mantenir o concloure una conversa breu.</p>	<p>Fa presentacions breus i senzilles, prèviament preparades i assajades, sobre temes quotidians o del seu interès (presentar-se i presentar altres persones; donar informació bàsica sobre si mateix, la seva família i la seva classe; indicar les seves aficions i interessos i les principals activitats del seu dia a dia; descriure breument i de manera senzilla la seva habitació, el seu menú preferit, l'aspecte exterior d'una persona, o un objecte; presentar un tema que li interessi (el seu grup de música preferit); dir el que li agrada i no li agrada i donar la seva opinió usant estructures senzilles).</p> <p>Se'n surt en transaccions quotidianes (p. e. demanar un producte en una tenda i preguntar-ne el preu).</p> <p>Participa en converses cara a cara o per mitjans tècnics (telèfon, Skype) en les quals s'estableix contacte social (donar les gràcies, saludar, acomiadar-se, adreçar-se a algú, demanar disculpes, presentar-se, interessar-se per l'estat d'algú, felicitar algú), s'intercanvia informació personal i sobre afers quotidians, s'expressen sentiments, s'ofereix alguna cosa a algú, es demana prestada alguna cosa, queda amb amics o es donen instruccions (p. e. com s'arriba a un lloc amb ajuda d'un plaol).</p> <p>Participa en una entrevista, p. e. mèdica anomenant parts del cos per indicar què li fa mal.</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 3. Comprensió de textos escrits</p> <p>Identificar el tema, el sentit general, les idees principals i la informació específica en textos, tant en format imprès com en suport digital, molt breus i senzills, en llengua estàndard i amb un lèxic d'alta freqüència, i en els quals el tema tractat i el tipus de text siguin molt familiars, quotidians o de necessitat immediata, sempre que es pugui llegir el que no s'ha entès, es pugui consultar un diccionari i disposi de suport visual i contextual.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques més adequades per a la comprensió del sentit general, la informació essencial o els punts principals del text.</p> <p>Identificar aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, sobre la vida quotidiana (hàbits, horaris, activitats, celebracions), condicions de vida (habitatge, entorn), relacions interpersonals (familiars, d'amistat, escolars) i convencions socials (normes de cortesia), i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una comprensió adequada del text.</p> <p>Distingir la funció o les funcions comunicatives principals del text (p. e. una felicitació, una demanda d'informació, o un oferiment) i un repertori limitat dels seus elements més habituals, així com els patrons discursius bàsics (p. e. inici i tancament d'una carta o els punts d'una descripció esquemàtica).</p> <p>Reconèixer els significats més comuns associats a les estructures sintàctiques bàsiques pròpies de la comunicació escrita (p. e. estructura interrogativa per demanar informació).</p> <p>Reconèixer un repertori limitat de lèxic escrit d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb les seves experiències, necessitats i interessos, i inferir del context i de la informació continguda en el text els significats probables de paraules i expressions que es desconeixen.</p> <p>Reconèixer els signes ortogràfics bàsics (p. e. punt, coma), així com símbols d'ús freqüent (p. e. @, £), i identificar els significats i les intencions comunicatives generals relacionats amb aquests.</p>	<p>Comprèn instruccions, indicacions i informació bàsica en notes, rètols i cartells en carrers, botigues, mitjans de transport, cinemes, museus, col·legis, i altres serveis i llocs públics.</p> <p>Comprèn informació essencial i localitza informació específica en material informatiu senzill com ara menús, horaris, catàlegs, llistes de preus, anuncis, guies telefòniques, publicitat, fullets turístics, programes culturals o d'esdeveniments, etc.</p> <p>Comprèn correspondència breu i senzilla (SMS, correus electrònics, postals i targetes) que tracti sobre temes familiars com, per exemple, un mateix, la família, l'escola, el temps lliure, la descripció d'un objecte o un lloc, la indicació de l'hora i el lloc d'una cita, etc.</p> <p>Comprèn el que és essencial i els punts principals de notícies breus i articles de revistes per a joves que tractin temes que li siguin familiars o siguin del seu interès (esports, grups musicals, jocs d'ordinador).</p> <p>Comprèn el que és essencial d'històries breus i ben estructurades i identifica els personatges principals, sempre que la imatge i l'acció condueixin gran part de l'argument (lectures adaptades, còmics, etc.).</p>	<p>Comprèn instruccions, indicacions i informació bàsica en notes, rètols i cartells en carrers, botigues, mitjans de transport, cinemes, museus, col·legis, i altres serveis i llocs públics.</p> <p>Comprèn informació essencial i localitza informació específica en material informatiu senzill com ara menús, horaris, catàlegs, llistes de preus, anuncis, guies telefòniques, publicitat, fullets turístics, programes culturals o d'esdeveniments, etc.</p> <p>Comprèn correspondència breu i senzilla (SMS, correus electrònics, postals i targetes) que tracti sobre temes familiars com, per exemple, un mateix, la família, l'escola, el temps lliure, la descripció d'un objecte o un lloc, la indicació de l'hora i el lloc d'una cita, etc.</p> <p>Comprèn el que és essencial i els punts principals de notícies breus i articles de revistes per a joves que tractin temes que li siguin familiars o siguin del seu interès (esports, grups musicals, jocs d'ordinador).</p> <p>Comprèn el que és essencial d'històries breus i ben estructurades i identifica els personatges principals, sempre que la imatge i l'acció condueixin gran part de l'argument (lectures adaptades, còmics, etc.).</p>

Continguts	Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
Bloc 4. Producció de textos escrits: expressió i interacció		
<p>Estratègies de producció:</p> <p>Planificació</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mobilitzar i coordinar les pròpies competències generals i comunicatives amb la finalitat de dur a terme la tasca eficaçment (repassar què se sap sobre el tema, què es pot o es vol dir, etc.). - Localitzar i usar adequadament recursos lingüístics o temàtics (ús d'un diccionari o gramàtica, obtenció d'ajuda, etc.). <p>Execució</p> <ul style="list-style-type: none"> - Expressar el missatge amb claredat ajustant-se als models i fórmules de cada tipus de text. - Reajustar la tasca (emprenere una versió més modesta de la tasca) o el missatge (fer concessions en el que realment li agradaria expressar), després de valorar les dificultats i els recursos disponibles. - Recolectar-se en els coneixements previs i treure'n el màxim partit (utilitzar llenguatge 'prefabricat', etc.). <p>Aspectes socio culturals i sociolingüístics: convencions socials, normes de cortesia i registres; costums, valors, creences i actituds; llenguatge no verbal.</p> <p>Funcions comunicatives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salutacions i presentacions, disculpes, agraïments, invitacions. - Expressió de la capacitat, el gust, la preferència, l'opinió, l'acord o el desacord, el sentiment, la intenció. - Descripció de persones, activitats, llocs, objectes, hàbits, plans. - Narració de fets passats remots i recents. - Petició i oferiment d'ajuda, informació, instruccions, objectes, opinió, permís. - Establiment i manteniment de la comunicació. <p>Estructures sintacticodiscursives.¹</p> <p>Lèxic escrit d'alta freqüència (producció) relatiu a identificació personal; habitatge, llar i entorn; activitats de la vida diària; família i amics; treball i ocupacions; temps lliure, oci i esport; viatges i vacances; salut i cures físiques; educació i estudi; compres i activitats comercials; alimentació i restauració; transport; llengua i comunicació; medi ambient, clima i entorn natural; tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>Patrons gràfics i convencions ortogràfiques.</p>	<p>Construir, en paper o en suport electrònic, textos molt curts i senzills, compostos de frases simples aïllades, en un registre neutre o informal, utilitzant amb correcció raonable les convencions ortogràfiques bàsiques i els principals signes de puntuació, per parlar de si mateix, del seu entorn més immediat i d'aspectes de la seva vida quotidiana, en situacions familiars i predecibles.</p> <p>Conèixer i aplicar les estratègies bàsiques per produir textos escrits molt breus i senzills, p. e. copiant paraules i frases molt usuals per dur a terme les funcions comunicatives que es persegueixen.</p> <p>Conèixer aspectes socio culturals i sociolingüístics bàsics concrets i significatius (p. e. les convencions sobre l'inici i el tancament d'una carta a persones conegudes) i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una producció escrita adequada al context, respectant les normes de cortesia bàsiques.</p> <p>Complir la funció comunicativa principal del text escrit (p. e. una felicitació, un intercanvi d'informació, o un oferiment), utilitzant un repertori limitat dels seus elements més freqüents i de patrons discursius bàsics (p. e. salutacions per a inici i comiat per a tancament d'una carta, o una narració esquemàtica desenvolupada en punts).</p> <p>Manejar estructures sintàctiques bàsiques (p. e. enllaçar paraules o grups de paraules amb connectors bàsics com "i", "llavors", "però", "perquè"), encara que se segueixin cometent errors bàsics de manera sistemàtica, p. e., en temps verbals o en la concordança.</p> <p>Conèixer i utilitzar un repertori limitat de lèxic escrit d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb els propis interessos, experiències i necessitats.</p> <p>Aplicar patrons gràfics i convencions ortogràfiques bàsiques per escriure amb correcció raonable paraules o frases curtes que s'utilitzen normalment quan es parla, però no necessàriament amb una ortografia totalment normalitzada.</p>	<p>Completa un formulari breu o una fitxa amb les seves dades personals (per exemple, per registrar-se a les xarxes socials, per obrir un compte de correu electrònic, etc.).</p> <p>Escriu correspondència personal breu i simple (missatges, notes, postals, correus, xats o SMS) en la qual dona les gràcies, felicitat algú, fa una invitació, dona instruccions, o parla de si mateix i del seu entorn immediat (família, amics, aficions, activitats quotidianes, objectes, llocs) i fa preguntes relatives a aquests temes.</p>

¹ Continguts sintacticodiscursius per idiomes:

Alemany	Francès	Anglès	Italia	Portuguès
<p>- Expressió de relacions lògiques: conjunció (<i>und</i>); disjunció (<i>oder</i>); oposició (<i>aber</i>); causa (<i>weil</i>); finalitat (<i>um - Infinitiv, z. B. Ich habe es/Inf.</i>); comparació (<i>genachtet um ihr zu helfen</i>); comparació (<i>so Adj. wie; kleiner (als); der größte</i>).</p> <p>- Relacions temporals (<i>wenn; bevor; nachdem</i>).</p> <p>- Afirmació (<i>affirmativen Sätzen; Ja (+affirmative Zeichen)</i>).</p>	<p>- Expressió de relacions lògiques: conjunció (<i>et</i>); disjunció (<i>ou</i>); oposició (<i>mais</i>); causa (<i>parce que</i>); finalitat (<i>pour + Inf.</i>); comparació (<i>aussi/plus/moins que</i>).</p> <p>- Relacions temporals (<i>quand, d'abord, ensuite, après</i>).</p> <p>- Exclamació (ortografia, corba entonativa).</p>	<p>- Expressió de relacions lògiques: conjunció (<i>and</i>); disjunció (<i>or</i>); oposició (<i>but</i>); causa (<i>because</i>); finalitat (<i>to - infinitive, e. g. I did it to help her</i>); comparació (<i>as Adj. as; smaller (than); the biggest</i>).</p> <p>- Relacions temporals (<i>when; before; after</i>).</p> <p>- Afirmació (<i>affirmative sentences; Yes (+ tag)</i>).</p>	<p>- Expressió de relacions lògiques: conjunció (<i>e</i>); disjunció (<i>o</i>); oposició (<i>ma</i>); causa (<i>perché</i>); finalitat (<i>per/a + Inf.</i>); comparació (<i>più/di; come; il più grande</i>).</p> <p>- Relacions temporals (<i>quando, prima, dopo</i>).</p> <p>- Interrogació (<i>totali; parziali introdotte da come, dove, quando, perché, quanto, chi, che, cosa, che cosa, quale</i>).</p>	<p>- Expressió de relacions lògiques: conjunció (<i>e</i>); disjunció (<i>ou</i>); oposició (<i>mas</i>); causa (<i>porque</i>); finalitat (<i>para + Inf.</i>); comparació (<i>mais/menos (do) que...; maior...; grau do adj. e do adv.</i>).</p> <p>- Relacions temporals (<i>quando; antes/ depois de + Inf.</i>).</p> <p>- Afirmació (<i>sentenças declarativas afirmativas; sim + frase (p. e. Sim, tenho três.)</i>).</p>

ANNEX II

Assignatures específiques

a) *Educació artística.*

Les manifestacions artístiques són aportacions inherents al desenvolupament de la humanitat: no és possible un estudi complet de la història de la humanitat en el qual no es tingui en compte la presència de l'art en totes les seves possibilitats. D'altra banda, el procés d'aprenentatge en l'ésser humà no pot estar allunyat del desenvolupament de les seves facetes artístiques que li serveixen com un mitjà d'expressió de les seves idees, pensaments i sentiments. De la mateixa manera que ocorre amb altres llenguatges, l'ésser humà utilitza tant el llenguatge plàstic com el musical per comunicar-se amb la resta d'éssers humans.

Des d'aquesta perspectiva, entendre, conèixer i investigar des d'edats primerenques els fonaments dels llenguatges esmentats ha de permetre a l'alumnat el desenvolupament de l'atenció, la percepció, la intel·ligència, la memòria, la imaginació i la creativitat. A més, el coneixement plàstic i musical ha de permetre el gaudi del patrimoni cultural i artístic, atès que es valoren i es respecten les aportacions que s'hi han anat afegint.

Els alumnes i les alumnes són persones del segle XXI i no poden estar allunyats del coneixement de les tecnologies pròpies d'aquest segle; així doncs, també han d'aprendre a utilitzar, de manera responsable, les possibilitats que les tecnologies de la informació i la comunicació ofereixen per al desenvolupament de les capacitats artístiques en l'alumnat.

L'àrea d'educació artística s'ha dividit en dues parts: l'educació plàstica i l'educació musical, atenent l'estudi dels dos llenguatges esmentats anteriorment. Al seu torn, cadascuna d'aquestes parts se subdivideix en tres blocs, que tot i que estant relacionats entre si mantenen certes diferències amb la resta. No obstant això, en el seu desenvolupament metodològic el docent pot abordar de manera conjunta els diferents blocs.

El primer dels blocs de l'educació plàstica, Educació audiovisual, està referit a l'estudi de la imatge en totes les seves manifestacions, tant visual com audiovisual, en el qual cobren una gran rellevància les aportacions que les tecnologies de la informació i la comunicació efectuen en el món de la imatge. El segon bloc, denominat Educació artística, fa referència al conjunt de conceptes i procediments que tradicionalment han estat associats a l'àrea. L'últim bloc inclou el desenvolupament des del punt de vista gràfic dels sabers adquirits des de l'àrea de matemàtiques en l'apartat de geometria.

L'educació musical també s'ha dividit en tres blocs: el primer referit a l'audició, en el qual l'alumnat ha d'indagar les possibilitats del so; el segon bloc comprèn el desenvolupament d'habilitats per a la interpretació musical; el tercer bloc és el destinat al desenvolupament de capacitats expressives i creatives des del coneixement i la pràctica de la dansa.

Educació artística

A) Educació plàstica

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 1. Educació audiovisual</p> <p>1. Distingir les diferències fonamentals entre les imatges fixes i en moviment i classificar-les seguint patrons apresos.</p> <p>2. Aproximar-se a la lectura, l'anàlisi i la interpretació de l'art i les imatges fixes i en moviment en els seus contextos culturals i històrics, comprendre de manera crítica el seu significat i funció social i ser capaç d'elaborar imatges noves a partir dels coneixements adquirits.</p> <p>3. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació de manera responsable per a la recerca, creació i difusió d'imatges fixes i en moviment.</p>	<p>1.1. Reconeix les imatges fixes i en moviment en el seu entorn i les classifica.</p> <p>2.1. Analitza de manera senzilla i utilitzant la terminologia adequada imatges fixes en consideració a la mida, el format, els elements bàsics (punts, rectes, plans, colors, il·luminació, funció...).</p> <p>2.2. Coneix l'evolució de la fotografia del blanc i negre al color, de la fotografia en paper a la digital, i valora les possibilitats que ha proporcionat la tecnologia.</p> <p>2.3. Reconeix els diferents temes de la fotografia.</p> <p>2.4. Fa fotografies, utilitzant mitjans tecnològics, i posteriorment analitza si l'enquadrament és el més adequat al propòsit inicial.</p> <p>2.5. Elabora cartells amb diverses informacions considerant els conceptes de mida, equilibri, proporció i color, i hi afegeix textos utilitzant la tipografia més adequada a la seva funció.</p> <p>2.6. Seqüència una història en diferents vinyetes a les quals incorpora imatges i textos seguint el patró d'un còmic.</p> <p>2.7. Reconeix el cinema d'animació com un gènere del cinema i comenta el procés utilitzat per a la creació, el muntatge i la difusió d'una pel·lícula d'animació, dut a terme tant amb la tècnica tradicional com amb la tècnica actual.</p> <p>2.8. Porta a terme obres senzilles d'animació per familiaritzar-se amb els conceptes elementals de la creació audiovisual: guió, realització, muntatge, so.</p> <p>3.1. Maneja programes informàtics d'elaboració senzills i retoc d'imatges digitals (copiar, tallar, enganxar, modificar mida, color, brillantor, contrast...) que li serveixin per a la il·lustració de treballs amb textos.</p> <p>3.2. Coneix les conseqüències de la difusió d'imatges sense el consentiment de les persones afectades i en respecta les decisions.</p> <p>3.3. No consenteix la difusió de la seva pròpia imatge quan no considera adequats els fins d'aquesta difusió.</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
Bloc 2. Expressió artística	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar l'entorn proper i l'imaginari, i explicar amb un llenguatge plàstic adequat les seves característiques. 2. Representar de manera personal idees, accions i situacions valent-se dels elements que configuren el llenguatge visual. 3. Realitzar produccions plàstiques seguint pautes elementals del procés creatiu, experimentar, reconèixer i diferenciar l'expressivitat dels diferents materials i tècniques pictòriques i escollir les més adequades per a la realització de l'obra planejada. 4. Utilitzar recursos bibliogràfics, dels mitjans de comunicació i d'Internet per obtenir informació que li serveixi per planificar i organitzar els processos creatius, així com per conèixer i intercanviar informacions amb altres alumnes. 5. Imaginar, dibuixar i elaborar obres tridimensionals amb materials diferents. 6. Conèixer les manifestacions artístiques més significatives que formen part del patrimoni artístic i cultural, adquirir actituds de respecte i valoració d'aquest patrimoni. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Utilitza el punt, la línia i el pla quan representa l'entorn proper i l'imaginari. 2.1. Distingeix i explica les característiques del color, quant a la seva lluminositat, to i saturació, i les aplica amb un propòsit concret a les seves produccions. 2.1. Classifica i ordena els colors primaris (magenta, cian i groc) i secundaris (verd, violeta i vermell) en el cercle cromàtic i els utilitza amb sentit a les seves obres. 2.2. Coneix la simbologia dels colors freds i càlids i aplica els coneixements esmentats per transmetre diferents sensacions en les composicions plàstiques que efectua. 2.3. Analitza i compara les textures naturals i artificials, així com les textures visuals i tàctils i és capaç de fer treballs artístics utilitzant aquests coneixements. 2.4. Organitza l'espai de les seves produccions bidimensionals utilitzant conceptes bàsics de composició, equilibri i proporció. 2.5. Distingeix el tema o el gènere d'obres plàstiques. 3.1. Utilitza les tècniques de dibuix i/o pictòriques més adequades per a les seves creacions, maneja els materials i els instruments de manera adequada, i té cura del material i l'espai d'ús. 3.2. Porta a terme projectes en grup respectant les idees dels altres i col·laborant amb les tasques que se li hagin encomanat. 3.3. Explica amb la terminologia aprisa el propòsit dels seus treballs i les seves característiques. 4.1. Organitza i planeja el seu propi procés creatiu partint de la idea, recollint informació bibliogràfica, dels mitjans de comunicació o d'Internet, desenvolupant-la en esbossos i escollint els que millor s'adeqüen als seus propòsits en l'obra final, sense utilitzar elements estereotipats, i és capaç de compartir amb altres alumnes el procés i el producte final obtingut. 5.1. Confecciona obres tridimensionals amb diferents materials planificant el procés i escollint la solució més adequada als seus propòsits en la seva producció final. 6.1. Reconeix, respecta i valora les manifestacions artístiques més importants del patrimoni cultural i artístic espanyol, especialment les que s'han declarat patrimoni de la humanitat. 6.2. Aprecia i gaudeix de les possibilitats que ofereixen els museus de conèixer les obres d'art que s'hi exposen. 6.3. Coneix alguna de les professions dels àmbits artístics, s'interessa per les característiques del treball dels artistes i artesans i gaudeix com a públic en l'observació de les seves produccions.

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 3. Dibuix geomètric</p> <p>1. Identificar conceptes geomètrics en la realitat que envolta l'alumne i relacionar-los amb els conceptes geomètrics que preveu l'àrea de matemàtiques amb la seva aplicació gràfica.</p> <p>2. Iniciar-se en el coneixement i maneig dels instruments i materials propis del dibuix tècnic i manejar-los adequadament.</p>	<p>1.1. Identifica els conceptes d'horitzontalitat i verticalitat i els utilitza en les seves composicions amb fins expressius.</p> <p>1.2. Traça, utilitzant l'esquadra i el cartabó, rectes paral·leles i perpendiculars.</p> <p>1.3. Utilitza el regle considerant el mil·límetre com a unitat de mesura habitual aplicada al dibuix tècnic.</p> <p>1.4. Suma i resta segments utilitzant el regle i el compàs.</p> <p>1.5. Calcula gràficament la mediatriu d'un segment utilitzant el regle i el compàs.</p> <p>1.6. Traça cercles coneixent el radi amb el compàs.</p> <p>1.7. Divideix la circumferència en dues, tres, quatre i sis parts iguals utilitzant els materials propis del dibuix tècnic.</p> <p>1.8. Aplica la divisió de la circumferència a la construcció d'estrelles i elements florals als quals posteriorment aplica el color.</p> <p>1.9. Continua sèries amb motius geomètrics (rectes i corbes) utilitzant una quadrícula facilitada amb els instruments propis del dibuix tècnic.</p> <p>1.10. Suma i resta angles de 90, 60, 45 i 30 graus utilitzant l'esquadra i el cartabó.</p> <p>1.11. Analitza la realitat descomponent-la en formes geomètriques bàsiques i traslladant-la a composicions bidimensionals.</p> <p>1.12. Identifica en una obra bidimensional formes geomètriques simples.</p> <p>1.13. Efectua composicions utilitzant formes geomètriques bàsiques suggerides pel professor.</p> <p>1.14. Coneix i comprèn el terme d'escala i és capaç d'aplicar-lo canviant l'escala d'un dibuix senzill mitjançant l'ús d'una quadrícula.</p> <p>2.1. Coneix i aprecia el resultat de la utilització correcta dels instruments de dibuix i valora la precisió en els resultats.</p>

B) Educació musical	
Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluable
<p>Bloc 1. Escolta</p> <p>1. Utilitzar l'escolta musical per indagar en les possibilitats del so de manera que serveixin com a marc de referència per a creacions pròpies.</p> <p>2. Analitzar l'organització d'obres musicals senzilles i descriure els elements que les componen.</p> <p>3. Conèixer exemples d'obres variades de la nostra cultura i d'altres per valorar el patrimoni musical coneixent la importància del seu manteniment i difusió i aprendre el respecte amb el qual han d'afrontar les audicions i les representacions.</p>	<p>1.1. Identifica, classifica i descriu utilitzant un vocabulari precís les qualitats dels sons de l'entorn natural i social.</p> <p>2.1. Distingeix tipus de veus, instruments, variacions i contrastos de velocitat i intensitat després de l'escolta d'obres musicals, i és capaç d'emetre'n una valoració.</p> <p>2.2. S'interessa per descobrir obres musicals de diferents característiques, i les utilitza com a marc de referència per a les creacions pròpies.</p> <p>3.1. Coneix, entén i observa les normes de comportament en audicions i representacions musicals.</p> <p>3.2. Comprèn, accepta i respecta el contingut de les normes que regulen la propietat intel·lectual quant a la reproducció i còpia d'obres musicals.</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Bloc 2. La interpretació musical</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Entendre la veu com a instrument i recurs expressiu, partint de la cançó i de les seves possibilitats per interpretar, crear i improvisar. 2. Interpretar sol o en grup, mitjançant la veu o instruments, utilitzant el llenguatge musical, composicions senzilles que continguin procediments musicals de repetició, variació i contrast, assumint la responsabilitat en la interpretació en grup i respectant tant les aportacions dels altres com la persona que assumeix la direcció. 3. Explorar i utilitzar les possibilitats sonores i expressives de diferents materials, instruments i dispositius electrònics. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Reconeix i descriu les qualitats de la veu a través d'audicions diverses i les recrea. 2.1. Reconeix i classifica instruments acústics i electrònics, de diferents registres de la veu i de les agrupacions vocals i instrumentals. 2.2. Utilitza el llenguatge musical per a la interpretació d'obres. 2.3. Tradueix al llenguatge musical convencional melodies i ritmes senzills. 2.4. Interpreta peces vocals i instrumentals de diferents èpoques, estils i cultures per a diferents agrupaments amb acompanyament i sense. 2.5. Coneix i interpreta cançons de diferents llocs, èpoques i estils, i en valora l'aportació a l'enriquiment personal, social i cultural. 3.1. Busca informació bibliogràfica, en mitjans de comunicació o a Internet informació sobre instruments, compositors, intèrprets i esdeveniments musicals. 3.2. Utilitza els mitjans audiovisuals i els recursos informàtics per crear peces musicals i per a la sonorització d'imatges i representacions dramàtiques.
<p>Bloc 3. La música, el moviment i la dansa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adquirir capacitats expressives i creatives que ofereixen l'expressió corporal i la dansa, en valora l'aportació al patrimoni i gaudeix de la seva interpretació com una forma d'interacció social. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Identifica el cos com a instrument per a l'expressió de sentiments i emocions i com a forma d'interacció social. 1.2. Controla la postura i la coordinació amb la música quan interpreta danses. 1.3. Coneix danses de diferents èpoques i llocs i en valora l'aportació al patrimoni artístic i cultural. 1.4. Reprodueix i gaudeix interpretant danses tradicionals espanyoles i entén la importància de la seva continuïtat i el trasllat a les generacions futures. 1.5. Inventa coreografies que corresponen amb la forma interna d'una obra musical i comporta un ordre espacial i temporal.

b) *Educació física.*

L'assignatura d'educació física té com a finalitat principal desenvolupar en les persones la seva competència motriu, entesa com la integració dels coneixements, els procediments, les actituds i els sentiments vinculats a la conducta motora fonamentalment. Per a la seva consecució no és suficient amb la mera pràctica, sinó que és necessari l'anàlisi crítica que consolidi actituds, valors referenciats al cos, al moviment i a la relació amb l'entorn. D'aquesta manera, l'alumnat ha d'aconseguir controlar i donar sentit a les pròpies accions motrius, comprendre els aspectes perceptius, emotius i cognitius relacionats amb aquestes accions i gestionar els sentiments que s'hi vinculen, a més d'integrar coneixements i habilitats transversals, com ara el treball en equip, el joc net i el respecte a les normes, entre d'altres.

Així mateix, l'educació física està vinculada a l'adquisició de competències relacionades amb la salut a través d'accions que ajudin a l'adquisició d'hàbits responsables d'activitat física regular, i de l'adopció d'actituds crítiques davant de pràctiques socials no saludables.

La competència motriu evoluciona al llarg de la vida de les persones i desenvolupa la intel·ligència per saber què fer, com fer-ho, quan i amb qui en funció dels condicionants de l'entorn. Entre els processos implícits en la conducta motriu és necessari destacar el fet de percebre, interpretar, analitzar, decidir, executar i avaluar els actes motors. Entre els coneixements més destacables que es combinen amb els procediments esmentats estan, a més dels corresponents a les diferents activitats físiques, els relacionats amb la corporeïtat, amb el moviment, amb la salut, amb els sistemes de millora de les capacitats motrius i amb els usos socials de l'activitat física, entre d'altres. I entre les actituds hi ha les derivades de la valoració i el sentiment sobre les seves pròpies limitacions i possibilitats, el gaudi de la pràctica i la relació amb els altres.

Les situacions a les quals respon una acció motriu, en un procés d'ensenyament i aprenentatge, suposen establir entorns de característiques diferents en els quals la resposta té, també, significats diferents. En uns casos es tracta d'aconseguir un rendiment, en altres l'ergonomia, l'expressivitat, i la recreació, entre d'altres. En aquest sentit, l'educació física ha d'oferir situacions i contextos d'aprenentatge variats; des dels que únicament tractin de controlar els moviments propis i conèixer millor les possibilitats personals, fins a altres en els quals les accions han de respondre a estímuls externs variats i coordinar-se amb les actuacions de companys o adversaris, i en què les característiques del medi poden ser canviants. La lògica interna de les situacions o activitats motrius proposades es converteix, així, en una eina imprescindible de la programació de l'assignatura.

Els elements curriculars de la programació de l'assignatura d'educació física es poden estructurar al voltant de cinc situacions motrius diferents:

a) Accions motrius individuals en entorns estables: se solen basar en models tècnics d'execució en els quals la capacitat d'ajust és decisiva per aconseguir conductes motrius cada vegada més eficaces, optimitzar la realització, gestionar el risc i assolir desimboltura en les accions. Aquest tipus de situacions se solen presentar en les activitats de desenvolupament de l'esquema corporal, d'adquisició d'habilitats individuals, la preparació física de manera individual, l'atletisme, la natació i la gimnàstica en alguns dels seus aspectes, entre d'altres.

b) Accions motrius en situacions d'oposició. En aquestes situacions és imprescindible la interpretació correcta de les accions d'un oponent, la selecció encertada de l'acció, l'oportunitat del moment de dur-la a terme, i l'execució de la decisió esmentada. L'atenció, l'anticipació i la previsió de les conseqüències de les pròpies accions en el marc de l'objectiu de superar el contrari són algunes de les facultats implicades. A aquestes situacions corresponen els jocs d'un contra un, els jocs de lluita, el judo, el bàdminton, el tennis, el minitennis i el tennis de taula, entre d'altres.

c) Accions motrius en situacions de cooperació, amb oposició o sense. En aquestes situacions es produeixen relacions de cooperació i col·laboració amb altres participants en entorns estables per aconseguir un objectiu, i es pot produir que les relacions de col·laboració tinguin com a objectiu superar l'oposició d'un altre grup. L'atenció selectiva, la interpretació de les accions de la resta dels participants, la previsió i l'anticipació de les pròpies accions atenent les estratègies col·lectives, el respecte a les normes, la capacitat d'estructuració espaciotemporal, la resolució de problemes i el treball en grup són capacitats que adquireixen una dimensió significativa en aquestes situacions; a més de la pressió que pot suposar el grau d'oposició d'adversaris en cas que n'hi hagi. Jocs tradicionals, activitats adaptades del món del circ, com ara acrobàcies o malabars en grup; esports com el patinatge per parelles, els relleus en línia, la gimnàstica en grup, i esports adaptats, jocs en grup; esports col·lectius com ara bàsquet, handbol, beisbol, rugbi, futbol i voleibol, entre d'altres, són activitats que pertanyen a aquest grup.

d) Accions motrius en situacions d'adaptació a l'entorn físic. El que és més significatiu en aquestes accions és que el medi on es duen a terme les activitats no té sempre les mateixes característiques, cosa que genera incertesa. En general es tracta de desplaçaments amb materials o sense, efectuats en l'entorn natural o urbà que pot estar més o menys condicionat, però que experimenten canvis, per la qual cosa l'alumnat necessita organitzar i adaptar les seves conductes a les seves variacions. És decisiva la interpretació de les condicions de l'entorn per situar-se, prioritzar la seguretat sobre el risc i per regular la intensitat dels esforços en funció de les possibilitats personals. Aquestes activitats faciliten la connexió amb altres àrees de coneixement i l'aprofundiment en valors relacionats amb la conservació de l'entorn, fonamentalment del medi natural. Es pot tractar d'activitats individuals, grupals, de col·laboració o d'oposició. Les marxes i les excursions a peu o amb bicicleta, les acampades, les activitats d'orientació, els grans jocs a la naturalesa (de pistes, d'aproximació i d'altres), l'esquí, en les seves diverses modalitats, o l'escalada, formen part, entre d'altres, de les activitats d'aquest tipus de situació.

e) Accions motrius en situacions d'índole artística o d'expressió. En aquestes situacions les respostes motrius requerides són de caràcter estètic i comunicatiu i poden ser individuals o en grup. L'ús de l'espai, les qualitats del moviment, així com els components rítmics i la mobilització de la imaginació i la creativitat en l'ús de diferents registres d'expressió (corporal, oral, dansada, musical) són la base d'aquestes accions. Dins d'aquestes activitats tenim els jocs cantats, l'expressió corporal, les danses, el joc dramàtic i el mim, entre d'altres.

La proposta curricular de l'educació física ha de permetre organitzar i seqüenciar els aprenentatges que ha de desenvolupar l'alumnat d'educació física al llarg del seu pas pel sistema educatiu, tenint en compte el moment maduratiu de l'alumnat, la lògica interna de les diverses situacions motrius, i que hi ha elements que afecten de manera transversal tots els blocs com són les capacitats físiques i les coordinatives, els valors socials i individuals i l'educació per a la salut.

El ventall d'activitats de la proposta curricular ha de reflectir les manifestacions culturals de la societat en què vivim, que es manifesta tant en formes d'oci noves com el turisme actiu i les activitats de fitnes o *wellness*, com en els jocs i esports, o en les manifestacions artístiques. L'oferta variada i equilibrada, que contingui activitats de tots els tipus de situació motriu i incorpori els elements transversals en funció de les característiques maduratives corresponents a cada curs, ha de permetre que l'alumnat progressi en la seva competència motriu.

Quant a l'adopció d'hàbits saludables és molt important tenir en compte que es considera que fins a un 80% de nens i nenes en edat escolar únicament participen en activitats físiques a l'escola, tal com recull l'informe Eurydice, de la Comissió Europea de 2013; per això l'educació física en les edats d'escolarització ha de tenir una presència important en la jornada escolar si es vol ajudar a pal·liar el sedentarisme, que és un dels factors de risc identificats, que influeix en algunes de les malalties més esteses en la societat actual.

Els nivells que l'educació física planteja s'han d'adequar al nivell de desenvolupament de les alumnes i dels alumnes, tenint sempre present que la conducta motriu és el principal objecte de l'assignatura i que en aquesta conducta motriu han de quedar aglutinats tant les intencions de qui les efectua com els processos que es posa en joc per dur-la a terme.

En l'etapa de l'educació primària l'educació física permet als estudiants explorar el seu potencial motor a la vegada que desenvolupen les competències motrius bàsiques. Això implica mobilitzar tota una sèrie d'habilitats motrius, actituds i valors en relació amb el cos, a través de situacions d'ensenyament-aprenentatge variades, en les quals l'experiència individual i la col·lectiva en els diferents tipus d'activitats permeten adaptar la conducta motriu als diferents contextos. En aquesta etapa, la competència motriu ha de permetre comprendre el seu propi cos i les seves possibilitats i desenvolupar les habilitats motrius bàsiques en contextos de pràctica, que s'han d'anar complicant a mesura que es progressa en els cursos successius. Les mateixes activitats i l'acció del docent ajuden a desenvolupar la possibilitat de relacionar-se amb els altres, el respecte, la col·laboració, el treball en equip, la resolució de conflictes mitjançant el diàleg i l'assumpció de les regles establertes, el desenvolupament de la iniciativa individual i d'hàbits d'esforç.

El joc és un recurs imprescindible en aquesta etapa com a situació d'aprenentatge, coherent amb les intencions educatives, i com a eina didàctica pel seu caràcter motivador. Les propostes didàctiques han d'incorporar la reflexió i l'anàlisi del que passa i la creació d'estratègies per facilitar la transferència de coneixements d'altres situacions.

Educació física

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge
<p>1. Resoldre situacions motrius amb diversitat d'estímul i condicionants espaciotemporals, seleccionant i combinant les habilitats motrius bàsiques i adaptant-les a les condicions establertes de manera eficaç.</p> <p>2. Utilitzar els recursos expressius del cos i el moviment, de manera estètica i creativa, i comunicar sensacions, emocions i idees.</p> <p>3. Resoldre reptes tàctics elementals propis del joc i d'activitats físiques, amb oposició o sense, aplicant principis i regles per resoldre les situacions motrius, actuant de manera individual, coordinada i cooperativa i exercint les diferents funcions implícites en jocs i activitats.</p> <p>4. Relacionar els conceptes específics d'educació física i els que s'introdueixen en altres àrees amb la pràctica d'activitats físicoesportives i artísticocreatives.</p> <p>5. Reconèixer els efectes de l'exercici físic, la higiene, l'alimentació i els hàbits posturals sobre la salut i el benestar, i manifestar una actitud responsable cap a un mateix.</p> <p>6. Millorar el nivell de les seves capacitats físiques, regulant i dosificant la intensitat i la durada de l'esforç, tenint en compte les seves possibilitats i la seva relació amb la salut.</p> <p>7. Valorar, acceptar i respectar la pròpia realitat corporal i la dels altres, mostrant una actitud reflexiva i crítica.</p> <p>8. Conèixer i valorar la diversitat d'activitats físiques, lúdiques, esportives i artístiques.</p> <p>9. Opinar coherentment amb actitud crítica tant des de la perspectiva de participant com d'espectador, davant les possibles situacions conflictives sorgides, participar en debats, i acceptar les opinions dels altres.</p> <p>10. Manifestar respecte cap a l'entorn i el medi natural en els jocs i les activitats a l'aire lliure.</p> <p>11. Identificar i interioritzar la importància de la prevenció, la recuperació i les mesures de seguretat en la realització de la pràctica de l'activitat física.</p> <p>12. Extreure i elaborar informació relacionada amb temes d'interès en l'etapa, i compartir-la, utilitzant fonts d'informació determinades i fent ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a recurs de suport a l'àrea.</p> <p>13. Demostrar un comportament personal i social responsable, respectant-se un mateix i els altres en les activitats físiques i en els jocs, acceptant les normes i regles establertes i actuant amb interès i iniciativa individual i treball en equip.</p>	<p>1.1. Adapta els desplaçaments a diferents tipus d'entorns i d'activitats físicoesportives i artísticocreatives, n'ajusta la realització als paràmetres espaciotemporals i manté l'equilibri postural.</p> <p>1.2. Adapta l'habilitat motriu bàsica de salt a diferents tipus d'entorns i d'activitats físicoesportives i artísticocreatives, n'ajusta la realització als paràmetres espaciotemporals i manté l'equilibri postural.</p> <p>1.3. Adapta les habilitats motrius bàsiques de manipulació d'objectes (llançament, recepció, copejament, etc.) a diferents tipus d'entorns i d'activitats físicoesportives i artísticocreatives aplicant correctament els gestos i utilitzant els segments dominants i no dominants.</p> <p>1.3.1. Aplica les habilitats motrius de gir a diferents tipus d'entorns i d'activitats físicoesportives i artísticocreatives tenint en compte els tres eixos corporals i els dos sentits, i ajustant la seva realització als paràmetres espaciotemporals i mantenint l'equilibri postural.</p> <p>1.4. Manté l'equilibri en diferents posicions i superfícies.</p> <p>1.5. Realitza activitats físiques i jocs en el medi natural o en entorns no habituals, adaptant les habilitats motrius a la diversitat i incertesa procedent de l'entorn i a les seves possibilitats.</p> <p>2.1. Representa personatges, situacions, idees, sentiments utilitzant els recursos expressius del cos individualment, en parelles o en grups.</p> <p>2.2. Representa o expressa moviments a partir d'estímul rítmics o musicals, individualment, en parelles o grups.</p> <p>2.3. Coneix i porta a terme balls i danses senzilles representatives de diferents cultures i diferents èpoques, seguint una coreografia establerta.</p> <p>2.4. Construeix composicions grupals en interacció amb els companys i les companyes utilitzant els recursos expressius del cos i partint d'estímul musicals, plàstics o verbals.</p> <p>3.1. Utilitza els recursos adequats per resoldre situacions bàsiques de tàctica individual i col·lectiva en diferents situacions motrius.</p> <p>3.2. Fa combinacions d'habilitats motrius bàsiques ajustant-se a un objectiu i a uns paràmetres espaciotemporals.</p> <p>4.1. Identifica la capacitat física bàsica implicada de manera més significativa en els exercicis.</p> <p>4.2. Reconeix la importància del desenvolupament de les capacitats físiques per a la millora de les habilitats motrius.</p> <p>4.3. Distingeix en jocs i esports individuals i col·lectius estratègies de cooperació i d'oposició.</p> <p>4.4. Comprèn l'explicació i descrició dels exercicis fets, usant els termes i els coneixements que sobre l'aparell locomotor es porten a terme en l'àrea de ciències de la naturalesa.</p> <p>5.1. Té interès per millorar les capacitats físiques.</p> <p>5.2. Relaciona els principals hàbits d'alimentació amb l'activitat física (horaris de menjars, qualitat/quantitat dels aliments ingerits, etc....).</p> <p>5.3. Identifica els efectes beneficiosos de l'exercici físic per a la salut.</p> <p>5.4. Descríu els efectes negatius del sedentarisme, d'una dieta desequilibrada i del consum d'alcohol, tabac i altres substàncies.</p> <p>5.5. Fa els escalfaments i en valora la funció preventiva.</p> <p>6.1. Mostra una millora global respecte al nivell de partida de les capacitats físiques orientades a la salut.</p> <p>6.2. Identifica la seva freqüència cardíaca i respiratòria, en diferents intensitats d'esforç.</p> <p>6.3. Adapta la intensitat del seu esforç al temps de durada de l'activitat.</p> <p>6.4. Identifica el seu nivell comparant els resultats obtinguts en proves de valoració de les capacitats físiques i coordinatives amb els valors corresponents a la seva edat.</p> <p>7.1. Respecta la diversitat de realitats corporals i de nivells de competència motriu entre els nens i les nenes de la classe.</p> <p>7.2. Pren consciència de les exigències i valoració de l'esforç que comporten els aprenentatges de noves habilitats.</p> <p>8.1. Exposa les diferències, les característiques i/o les relacions entre jocs populars, esports col·lectius, esports individuals i activitats a la naturalesa.</p> <p>8.2. Reconeix la riquesa cultural, la història i l'origen dels jocs i l'esport.</p> <p>9.1. Adopta una actitud crítica davant les modes i la imatge corporal dels models publicitaris.</p> <p>9.2. Explica als seus companys les característiques d'un joc practicat a classe i el seu desenvolupament.</p> <p>9.3. Mostra bona disposició per solucionar els conflictes de manera raonable.</p> <p>9.4. Reconeix i qualifica negativament les conductes inapropiades que es produeixen en la pràctica o en els espectacles esportius.</p> <p>10.1. Es fa responsable de l'eliminació dels residus que es generen a les activitats en el medi natural.</p> <p>10.2. Utilitza els espais naturals respectant la flora i la fauna del lloc.</p> <p>11.1. Explica i reconeix les llesions i les malalties esportives més comunes, així com les accions preventives i els primers auxilis.</p> <p>12.1. Utilitza les noves tecnologies per localitzar i extreure la informació que se li sol·licita.</p> <p>12.2. Presenta els seus treballs atenent les pautes proporcionades, amb ordre, estructura i neteja i utilitza programes de presentació.</p> <p>13.1. Té interès per millorar la competència motriu.</p> <p>13.2. Demostra autonomia i confiança en diferents situacions, i resol problemes motors amb espontaneïtat, creativitat.</p> <p>13.3. Incorpora a les seves rutines la cura i la higiene del cos.</p> <p>13.4. Participa en la recollida i l'organització de material utilitzat a les classes.</p> <p>13.5. Accepta formar part del grup que li correspongui i el resultat de les competicions amb esportivitat.</p>

c) *Segona Llengua estrangera.*

Les directrius marcades en els últims anys des de la Unió Europea i el Consell d'Europa en matèria educativa han coincidit a subratllar repetidament la importància que té el multilingüisme com a factor determinant en la competitivitat dels estats que conformen l'espai europeu. En efecte, la coexistència harmònica de nombroses llengües constitueix un símbol que exemplifica a la perfecció un dels principis inspiradors de la Unió: la unitat en la diversitat. No obstant això, aquesta riquesa lingüística planteja també importants desafiaments, i fa que sigui necessari arbitrar mesures orientades a superar les barreres lingüístiques existents i facilitar la comunicació entre els habitants dels diferents països. Per aquest motiu, que tots els ciutadans europeus dominin dos idiomes més, a banda de la seva llengua materna, s'ha constituït com un dels objectius dins de la política lingüística europea.

En la línia inspiradora d'aquests principis, en l'etapa de primària s'inclou dins del bloc de matèries específiques l'àrea Segona llengua estrangera, per tal d'ampliar l'horitzó comunicatiu de l'alumnat des de l'inici de la seva formació, sempre en funció de la regulació i de la programació de l'oferta educativa que estableixi cada Administració i, si s'escau, de l'oferta dels centres docents.

Si, en essència, és possible fer extensius tots els avantatges que reporta l'estudi d'una primera llengua estrangera a l'adquisició successiva d'altres, cal subratllar a més el fet que la presència de dues llengües estrangeres o més en el currículum constitueix un mecanisme d'utilitat extraordinària per consolidar a la llarga la reflexió i el domini de la pròpia llengua i de les altres estudiades prèviament atès que, independentment de les conclusions teòriques que puguin assolir-se en etapes posteriors, en l'aprenentatge de qualsevol llengua, fins i tot a edats molt primerenques, els coneixements lingüístics adquirits a les restants exerceixen un paper fonamental. En efecte, l'estudi d'una segona llengua estrangera sovint comporta desenvolupar estratègies vàlides per aprendre'n moltes més, ja que la comparació i el contrast entre els diferents codis lingüístics comporta un desenvolupament més gran de la capacitat d'establir analogies i contrastos i d'inferir o deduir regles generals.

Integrant tots aquests aspectes, el currículum bàsic, així com en el cas de la primera llengua estrangera, s'estructura al voltant d'activitats de llengua tal com aquestes es descriuen en el Marc comú europeu de referència per a les llengües: comprensió i producció (expressió i interacció) de textos orals i escrits. Els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable estan organitzats en quatre grans blocs que es corresponen amb les activitats de llengua esmentades, eix dels ensenyaments de la matèria. Les relacions existents entre aquests dos elements del currículum bàsic no són unívokes, a causa de la naturalesa especial de l'activitat lingüística. Això implica que, per avaluar el grau d'adquisició de cadascun dels estàndards d'aprenentatge d'una determinada activitat de llengua, s'han d'aplicar tots i cadascun dels criteris d'avaluació recollits i descrits per a l'activitat corresponent. No obstant això, és necessari tenir en compte que les expectatives respecte al nivell de competència a assolir en l'estudi d'una segona llengua estrangera han de ser, almenys inicialment, inferiors a les establertes per a la primera, tal com es reflecteix en els estàndards d'aprenentatge avaluable previstos. Des d'aquesta perspectiva és significatiu el concepte de competència parcial, tal com es descriu en el Marc, que apunta que no es tracta d'acceptar per principi un coneixement restringit d'una llengua, sinó d'entendre que, dins de la seva limitació, un maneig d'aquesta encara que sigui limitat contribueix a ampliar la competència plurilingüe de l'alumnat.

Respecte a la metodologia, s'han d'aplicar els mateixos principis expressats en relació amb l'estudi de la primera llengua estrangera, si bé s'han de tenir en compte les diferències que, pel que fa a la motivació, estan presents en el procés d'adquisició successiva d'altres llengües. Partint sempre de la base que el nivell competencial bàsic del qual es parteix és molt elemental, per la qual cosa, tant en la interacció comunicativa com en la comprensió i producció de textos, és essencial remetre's sempre a contextos

familiars per a l'alumnat d'aquesta edat, i aprofitar així els coneixements prèviament adquirits i les capacitats i les experiències que té. Partint d'aquest fet, s'ha de fomentar un ús de la llengua contextualitzat, en el marc de situacions comunicatives pròpies d'àmbits diversos i que permetin un ús de la llengua real i motivador. L'ús del joc, sobretot en els primers anys, i la realització de tasques conjuntes no només són elements essencials per establir adequadament les bases per a l'adquisició d'una llengua, sinó que poden a més contribuir al fet que la matèria, lluny de limitar-se a ser un mer objecte d'estudi, es converteixi a més en un instrument de socialització al servei del grup. A mesura que l'alumnat avanci en edat es poden introduir gradualment explicacions de caràcter més teòric, de manera que s'evoluciona des d'un primer processament de caràcter essencialment semàntic a un processament sintàctic més avançat.

Segona llengua estrangera

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>Bloc 1. Comprensió de textos orals</p> <p>Identificar el sentit general, la informació essencial o els punts principals en textos orals molt breus i senzills en llengua estàndard, amb estructures simples i lèxic d'ús molt freqüent, articulats amb claredat i lèntament i transmesos de viva veu o per mitjans tècnics, sobre temes habituals i concrets relacionats amb les pròpies experiències, necessitats i interessos en contextos quotidians predecibles o relatius a àrees de necessitat immediata en els àmbits personal, públic i educatiu, sempre que les condicions acústiques siguin bones i no distorsionin el missatge, es pugui tornar a escoltar el que s'ha dit o demanar confirmació i disposi de suport visual o d'una clara referència contextual.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques més adequades per a la comprensió del sentit general, la informació essencial o els punts principals del text.</p> <p>Identificar aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, sobre vida quotidiana (hàbits, horaris, activitats, celebracions), condicions de vida (habitatge, entorn), relacions interpersonals (familiars, d'amistat, escolars), comportament (gestos habituals, ús de la veu, contacte físic) i convencions socials (normes de cortesia), i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una comprensió adequada del text.</p> <p>Distingir la funció o les funcions comunicatives principals del text (p. e. una demanda d'informació, una ordre, o un oferiment) i un repertori limitat dels seus elements més habituals, així com els patrons discursius bàsics (p. e. inici i tancament conversacional, o els punts d'una narració esquemàtica).</p> <p>Reconèixer els significats més comuns associats a les estructures sintàctiques bàsiques pròpies de la comunicació oral.</p> <p>Reconèixer un repertori limitat de lèxic oral d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb les pròpies experiències, necessitats i interessos, i utilitzar les indicacions del context i de la informació continguda en el text per fer-se una idea dels significats probables de paraules i expressions que es desconeixen.</p> <p>Discriminar patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i reconèixer els significats i les intencions comunicatives generals relacionats amb aquests.</p>	<p>Comprèn, en missatges i anuncis públics, informació molt senzilla (per exemple, nombres, preus, horaris), sempre que estigui articulada a velocitat lenta i de manera clara, i no hi hagi interferències que distorsionin el missatge.</p> <p>Entén la idea general del que se li diu en transaccions i gestions habituals en situacions de necessitat immediata.</p> <p>Entén la informació essencial en converses breus i senzilles en les quals participa que tractin sobre temes familiars, per exemple, com un mateix, la família, l'escola, el temps lliure, la descripció d'un objecte o un lloc.</p> <p>Comprèn el sentit general i distingeix els canvis de tema de programes de televisió o altre material audiovisual dins de la seva àrea d'interès (p. e. en els quals s'entrevisten joves o personatges coneguts sobre temes quotidians, o en els quals s'informa sobre activitats d'oci).</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p align="center">Bloc 2. Producció de textos orals: expressió i interacció</p> <p>Construir textos orals molt bàsics i participar de manera molt simple, però comprensible, en converses molt breus que requereixen un intercanvi directe d'informació en àrees de necessitat immediata o sobre temes molt familiars (un mateix, l'entorn immediat, persones, llocs, objectes i activitats, gustos i opinions), en un registre neutre o informal, utilitzant expressions i frases senzilles i d'ús molt freqüent, normalment aïllades o enllaçades amb connectors bàsics, encara que la pronunciació no sigui molt clara, les pauses i els titubejos siguin evidents, i sigui necessària la repetició, la parafrasi i la cooperació de l'interlocutor per mantenir la comunicació.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques per produir textos orals monològics o dialògics molt breus i senzills, utilitzant, p. e., fórmules i llenguatge prefabricat o expressions memoritzades, o recolzant amb gestos el que es vol expressar.</p> <p>Conèixer aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una producció oral adequada al context, respectant les convencions comunicatives més elementals.</p> <p>Complir la funció comunicativa principal del text (p. e. una felicitació, un intercanvi d'informació, o un oferiment), utilitzant un repertori limitat dels seus elements més freqüents i de patrons discursius bàsics (p. e. salutacions per a inici i comiat per a tancament conversacional, o una narració esquemàtica desenvolupada en punts).</p> <p>Manejar estructures sintàctiques bàsiques (p. e. enllaçar paraules o grups de paraules amb connectors bàsics com "i", "llavors", "però", "perquè"), encara que se segueixin cometent errors bàsics de manera sistemàtica, p. e., en temps verbals o en la concordança.</p> <p>Conèixer i utilitzar un repertori limitat de lèxic oral d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb els propis interessos, experiències i necessitats.</p> <p>Articular, en general de manera comprensible però amb evident influència de la primera llengua o d'altres, un repertori molt limitat de patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, adaptant-los a la funció comunicativa que es vol portar a terme.</p> <p>Fer-se entendre en intervencions breus i senzilles, encara que siguin evidents i molt freqüents els titubejos inicials, les vacil·lacions, les repeticions i les pauses per organitzar, corregir o reformular el que es vol dir.</p> <p>Interactuar de manera bàsica, utilitzant tècniques molt simples, lingüístiques o no verbals (p. e. gestos o contacte físic) per iniciar, mantenir o concloure una conversa breu.</p>	<p>Fa presentacions molt breus i senzilles, prèviament preparades i assajades, sobre temes quotidians o del seu interès (presentar-se i presentar altres persones; donar informació bàsica sobre si mateix, la seva família i els seus estudis; indicar les seves aficions i interessos i les principals activitats del seu dia a dia; descriure breument i de manera senzilla persones o objectes; dir que li agrada i no li agrada i donar la seva opinió usant estructures elementals).</p> <p>Se'n surt en situacions molt bàsiques en, p. e., botigues, restaurants o espais d'oci.</p> <p>Participa en converses informals cara a cara o per mitjans tècnics (telèfon, Skype) en les quals s'estableix contacte social (donar les gràcies, saludar, acomiadar-se, adreçar-se a algú, demanar disculpes, presentar-se, interessar-se per l'estat d'algú, felicitar algú); s'intercanvia informació personal i sobre afers quotidians; s'expressen sentiments i opinions senzills, i es donen instruccions (p. e. com s'arriba a un lloc amb ajuda d'un plànol).</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p align="center">Bloc 3. Comprensió de textos escrits</p> <p>Identificar el tema, el sentit general, les idees principals i alguna informació específica en textos, tant en format imprès com en suport digital, molt breus i senzills, en llengua estàndard i amb un lèxic d'alta freqüència, i en els quals el tema tractat i el tipus de text siguin molt familiars, quotidians o de necessitat immediata, sempre que es pugui rellegir el que no s'ha entès, es pugui consultar un diccionari i disposi de suport visual i contextual.</p> <p>Conèixer i saber aplicar les estratègies bàsiques més adequades per a la comprensió del sentit general, la informació essencial o els punts principals del text.</p> <p>Identificar aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics, concrets i significatius, sobre vida quotidiana (hàbits, horaris, activitats, celebracions), condicions de vida (habitatge, entorn), relacions interpersonals (familiars, d'amistat, escolars) i convencions socials (normes de cortesia), i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una comprensió adequada del text.</p> <p>Distingir la funció o les funcions comunicatives principals del text (p. e. una felicitació, una demanda d'informació, o un oferiment) i un repertori limitat dels seus exponentes més habituals, així com els patrons discursius bàsics (p. e. inici i tancament d'un correu electrònic o els punts d'una descripció esquemàtica).</p> <p>Reconèixer els significats més comuns associats a les estructures sintàctiques bàsiques pròpies de la comunicació escrita (p. e. estructura interrogativa per demanar informació).</p> <p>Reconèixer un repertori limitat de lèxic escrit d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb les seves experiències, necessitats i interessos, i inferir del context i de la informació continguda en el text els significats probables de paraules i expressions que es desconeixen.</p> <p>Reconèixer els signes ortogràfics bàsics (p. e. punt, coma), així com símbols d'ús freqüent (p. e. ©, @, £), i identificar els significats i les intencions comunicatives generals relacionats amb aquests.</p>	<p>Comprèn, amb suport visual, el que és essencial d'instruccions i indicacions senzilles, i informació bàsica, en notes, rètols i cartells en carrers, botigues, mitjans de transport, cinemes, museus, col·legis, i altres serveis i llocs públics.</p> <p>Comprèn informació essencial i localitza informació específica en material informatiu senzill com, p. e., menús, horaris, catàlegs, llistes de preus, anuncis, guies telefòniques, publicitat, fulls turístics, programes culturals o d'esdeveniments.</p> <p>Comprèn correspondència (SMS, correus electrònics, postals i targetes) molt breu i senzilla que tracti sobre temes que li siguin molt coneguts com p. e., un mateix, la família, l'escola, el temps lliure, la descripció d'un objecte o un lloc, o la indicació de l'hora i el lloc d'una cita.</p> <p>Comprèn el que és essencial i els punts principals de notícies breus i articles de revistes per a joves que tractin temes que li siguin familiars o siguin del seu interès (esports, grups musicals, jocs d'ordinador, còmics).</p>
<p align="center">Bloc 4. Producció de textos escrits: expressió i interacció</p> <p>Construir, en paper o en suport electrònic, textos molt curts i senzills, compostos de frases simples aïllades, en un registre neutre o informal, utilitzant amb correcció raonable les convencions ortogràfiques bàsiques i els principals signes de puntuació, per parlar de si mateix, del seu entorn més immediat i d'aspectes de la seva vida quotidiana, en situacions molt familiars i predecibles.</p> <p>Conèixer i aplicar les estratègies bàsiques per produir textos escrits molt breus i senzills, p. e. copiant paraules i frases molt usuals per efectuar les funcions comunicatives que es persegueixen.</p> <p>Conèixer aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics concrets i significatius (p. e. les convencions sobre l'inici i tancament d'un correu electrònic, a persones conegudes) i aplicar els coneixements adquirits sobre aquests a una producció escrita adequada al context, respectant les normes de cortesia i d'etiqueta bàsiques.</p> <p>Complir la funció comunicativa principal del text escrit (p. e. una felicitació, un intercanvi d'informació, o un oferiment), utilitzant un repertori limitat dels seus exponentes més freqüents i de patrons discursius bàsics (p. e. salutacions per a inici i comiat per al tancament d'un correu electrònic, o una narració esquemàtica desenvolupada en punts).</p> <p>Manejar estructures sintàctiques bàsiques (p. e. enllaçar paraules o grups de paraules amb connectors bàsics com "i", "i llavors", "però", "perquè"), encara que se segueixin cometent errors bàsics de manera sistemàtica, p. e., en temps verbals o en la concordància.</p> <p>Conèixer i utilitzar un repertori limitat de lèxic escrit d'alta freqüència relatiu a situacions quotidianes i temes habituals i concrets relacionats amb els propis interessos, experiències i necessitats.</p> <p>Aplicar patrons gràfics i convencions ortogràfiques bàsiques per escriure amb correcció raonable paraules o frases curtes que s'utilitzen normalment quan es parla, però no necessàriament amb una ortografia totalment normalitzada.</p>	<p>Escriu correspondència personal breu i simple (missatges, notes, postals, correus o SMS) en què dona les gràcies, felicita algú, fa una invitació, dona instruccions, o parla de si mateix i del seu entorn immediat (família, amics, aficions, activitats quotidianes, objectes, llocs) i fa preguntes relatives a aquests temes.</p>

d) *Valors socials i cívics.*

Els valors socials i cívics tenen una vàlua fonamental per a les persones en una societat democràtica; d'aquí la importància que l'educació faciliti la construcció de la identitat individual i potenciï relacions interpersonals enriquidores per enfortir la convivència, d'acord amb valors cívics, socialment reconeguts.

L'àrea Valors socials i cívics ajuda, en gran mesura, a garantir el dret universal dels nens i les nenes a rebre una educació que els permeti desenvolupar-se al màxim de les seves possibilitats, formar-se en el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals i preparar-se per assumir una vida responsable en una societat lliure i tolerant amb les diferències.

Així mateix, reforça la preparació de les persones per actuar com a ciutadans participatius i implicats en la millora de la cohesió, la defensa i el desenvolupament de la societat democràtica. Aquesta formació inclou l'adquisició de competències socials i cíviques personals, interpersonals i interculturals per participar d'una manera eficaç i constructiva en societats cada vegada més diversificades.

La proposta d'aquesta àrea, formar les persones des de l'inici de l'educació primària en la reflexió i la vivència de valors, respon a la preocupació per millorar la qualitat de l'educació de tot l'alumnat, fomentant el desenvolupament de processos educatius que potenciïn la participació individual per aconseguir fins col·lectius. D'aquesta manera, s'enriqueixen les experiències socials dels alumnes, tenint en compte que viuen en societat mentre es formen i que les vivències compartides a l'escola enriqueixen els seus aprenentatges.

L'àrea incita a la reflexió i proposa aprenentatges relatius a la dignitat personal, al respecte als altres i als valors socials en la convivència. En primer lloc, la pretensió és que cada alumne adquireixi les competències necessàries per construir un autoconcepte ajustat i una bona autoestima, per prendre iniciatives responsables i viure amb dignitat. Una vegada elaborada la seva identitat personal, el nen està preparat per reconèixer l'altre. Per això, s'indueix a l'empatia, al respecte i a la tolerància de les altres persones i es proposen elements relacionats amb les habilitats necessàries per relacionar-se i actuar d'acord amb els drets i els deures humans fonamentals.

Una vegada que l'ésser humà és capaç de conèixer-se i acceptar-se a la vegada que comprèn i respecta els altres, pot assumir la complexitat de la convivència social. En aquest moment, s'estimulen actituds que propiciïn la interdependència positiva, la cooperació i la solidaritat d'acord amb els valors, els drets i els deures de la Constitució espanyola.

D'aquesta manera s'orienta els alumnes per comprendre la realitat social, resoldre conflictes de manera reflexiva, dialogar per millorar, respectar els valors universals, crear un sistema de valors propis i participar activament en la vida cívica de manera pacífica i democràtica.

Valors socials i cívics contribueix al fet que l'alumnat millori la seva competència per aprendre i tenir iniciativa, i estimula la motivació, l'esforç i les capacitats de reflexió, síntesi i estructuració. Els ajuda a enfrontar-se als problemes, experimentar i portar a terme projectes en equip, treballar de manera independent, prendre decisions i generar alternatives personals.

L'ensenyament de l'àrea requereix que el professor estimuli l'ajuda mútua i el treball cooperatiu, inspirat en la idea que totes les persones tenen capacitats encara que trobin algunes limitacions. Ha de potenciar el desenvolupament de competències que permetin als alumnes considerar-se valuosos i ajudar els altres, a la vegada que se senten reconeguts i es mostren receptius per rebre ajuda en la resolució dels seus problemes.

La metodologia a l'aula s'ha de fonamentar en la relació entre el progrés personal i l'acadèmic, perquè equilibri afectiu i aprenentatge van units i s'enforceixen mútuament. Les

decisiones metodològiques s'han de guiar per l'objectiu de facilitar el desenvolupament de persones ben formades i informades, capaços d'assumir els seus deures i defensar els seus drets, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

Els processos d'ensenyament i aprenentatge han d'estar basats en la participació de tots els alumnes, de manera que se sentin valuosos i capaços. D'aquí la importància de proposar el treball cooperatiu per a la realització de les tasques, que permet a l'alumnat l'anàlisi i l'expressió i la interpretació de pensaments, sentiments i fets en diferents contextos socials i culturals, així com l'ús del llenguatge per regular la conducta i relacionar-se amb els altres.

Mitjançant la presa de decisions basada en els judicis morals i la resolució de problemes i conflictes en col·laboració, s'adquireixen les competències necessàries per seguir diversos processos de pensament, utilitzar el raonament lògic, analitzar i enjudiciar críticament els problemes socials i històrics. El desenvolupament d'activitats, orientades per valors socialment admesos, en un clima de convivència acollidor, estimulant i educatiu, reforça en si mateix l'assoliment de les finalitats de l'àrea.

Valors socials i cívics

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. Construir l'estil personal basant-se en la respectabilitat i la dignitat personal.</p> <p>2. Desenvolupar el propi potencial, mantenir una motivació intrínseca i esforçar-se per assolir èxits individuals i compartits.</p> <p>3. Adquirir capacitats per prendre decisions de manera independent, i manejar les dificultats per superar frustracions i sentiments negatius davant els problemes.</p> <p>4. Crear una imatge positiva de si mateix prenent decisions meditada i responsables, basades en un bon autoconcepte.</p> <p>5. Estructurar un pensament efectiu i independent utilitzant les emocions de manera positiva.</p> <p>6. Desenvolupar l'autonomia i la capacitat d'emprenedoria per aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.</p> <p>7. Proposar-se desafiaments i portar-los a terme mitjançant una presa de decisions personal, meditada i responsable, i desenvolupar un bon sentit del compromís respecte a un mateix i als altres.</p>	<p style="text-align: center;">Bloc 1. La identitat i la dignitat de la persona</p> <p>1.1. Explica el valor de la respectabilitat i la dignitat personal.</p> <p>1.2. Raona el sentit del compromís respecte a un mateix i als altres.</p> <p>1.3. Actua de manera respectable i digna.</p> <p>2.1. Treballa en equip valorant l'esforç individual i col·lectiu per a la consecució d'objectius.</p> <p>2.2. Explica raons per assumir les seves responsabilitats durant la col·laboració.</p> <p>2.3. Genera confiança en els altres efectuant una autoavaluació responsable de l'execució de les tasques.</p> <p>3.1. Utilitza el pensament creatiu en l'anàlisi de problemes i el plantejament de propostes d'actuació.</p> <p>3.2. Proposa alternatives a la resolució de problemes socials.</p> <p>3.3. Sap fer front a la incertesa, la por o el fracàs.</p> <p>4.1. Coneix i assumeix els trets característics de la seva personalitat i els posa de manifest assertivament.</p> <p>4.2. Expressa la percepció de la seva pròpia identitat integrant la representació que fa de si mateix i la imatge que expressen els altres.</p> <p>4.3. Manifesta verbalment una visió positiva de les seves pròpies qualitats i limitacions.</p> <p>5.1. Reflexiona, sintetitza i estructura els seus pensaments.</p> <p>5.2. Utilitza estratègies de reestructuració cognitiva.</p> <p>5.3. Descriu el valor de la reestructuració cognitiva i la resiliència.</p> <p>5.4. Aplica l'autocontrol a la presa de decisions, la negociació i la resolució de conflictes.</p> <p>5.5. Fa un reconeixement adequat i identificació de les seves emocions.</p> <p>5.6. Expressa els seus sentiments, necessitats i drets a la vegada que respecta els dels altres en les activitats cooperatives.</p> <p>6.1. Participa en la solució dels problemes escolars amb seguretat i motivació.</p> <p>6.2. Fa propostes creatives i utilitza les seves competències per abordar projectes sobre valors socials.</p> <p>6.3. Identifica, defineix problemes socials i cívics i implanta solucions potencialment efectives.</p> <p>6.4. Defineix i formula clarament problemes de convivència.</p> <p>6.5. Raona la importància de la iniciativa privada en la vida econòmica i social.</p> <p>7.1. Sospesa les conseqüències de les seves accions.</p> <p>7.2. Desenvolupa actituds de respecte i solidaritat cap als altres en situacions formals i informals d'interacció social.</p> <p>7.3. Utilitza el pensament conseqüencial per prendre decisions ètiques.</p> <p>7.4. Identifica avantatges i inconvenients d'una solució possible abans de prendre una decisió ètica.</p>
<p>1. Expressar opinions, sentiments i emocions utilitzant coordinadament el llenguatge verbal i no verbal.</p> <p>2. Utilitzar habilitats d'escolta i el pensament de perspectiva amb empatia.</p> <p>3. Utilitzar l'assertivitat.</p>	<p style="text-align: center;">Bloc 2. La comprensió i el respecte en les relacions interpersonals</p> <p>1.1. Expressa amb claredat i coherència opinions, sentiments i emocions.</p> <p>1.2. Utilitza apropiadament els elements de la comunicació verbal i no verbal, de conformitat amb els sentiments.</p> <p>1.3. Utilitza la comunicació verbal en relació amb la no verbal en exposicions orals i debats.</p> <p>1.4. Exposar respectuosament els arguments.</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p>4. Iniciar, mantenir i finalitzar converses amb una manera de parlar adequada als interlocutors i el context, tenint en compte els factors que inhibeixen la comunicació per superar barreres i els que permeten aconseguir proximitat.</p> <p>5. Dialogar creant pensaments compartits amb altres persones per trobar el millor argument.</p> <p>6. Establir relacions interpersonals positives utilitzant habilitats socials.</p> <p>7. Actuar amb tolerància comprenent i acceptant les diferències.</p> <p>8. Anàlitzar críticament les conseqüències dels prejudicis socials, reflexionar sobre els problemes que provoquen i l'efecte en les persones que els pateixen.</p> <p>9. Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.</p>	<p>2.1. Escolta exposicions orals i entén la comunicació des del punt de vista de qui parla.</p> <p>2.2. Dialoga interpretant i donant sentit al que sent.</p> <p>2.3. Diu a terme activitats cooperatives detectant els sentiments i els pensaments que hi ha sota del que s'està dient.</p> <p>2.4. Col·labora en projectes grupals escoltant activament, demostrant interès per les altres persones i ajudant al fet que segueixin motivades per expressar-se.</p> <p>3.1. Expressa obertament les pròpies idees i opinions.</p> <p>3.2. Efectua una defensa tranquil·la i respectuosa de les posicions personals.</p> <p>3.3. Utilitza el llenguatge positiu.</p> <p>3.4. S'autoafirma amb respecte.</p> <p>4.1. Es comunica utilitzant expressions per millorar la comunicació i facilitar l'acostament amb el seu interlocutor en les converses.</p> <p>4.2. Mostra interès pels seus interlocutors.</p> <p>4.3. Comparteix sentiments durant el diàleg.</p> <p>4.4. Utilitza els elements que contribueixen al diàleg.</p> <p>4.5. Reconeix els elements que bloquegen la comunicació en diferents situacions.</p> <p>5.1. Infereix i dona el sentit adequat a l'expressió dels altres.</p> <p>5.2. Utilitza correctament les estratègies d'escolta activa: clarificació, parafraseig, resum, reestructuració, reflex de sentiments.</p> <p>5.3. Relaciona diferents idees i opinions per trobar els seus aspectes comuns.</p> <p>6.1. Interacciona amb empatia.</p> <p>6.2. Utilitza diferents habilitats socials.</p> <p>6.3. Sap contribuir a la cohesió dels grups socials als quals pertany.</p> <p>7.1. Identifica diferents maneres de ser i actuar.</p> <p>7.2. Respecta i accepta les diferències individuals.</p> <p>7.3. Valora les qualitats d'altres persones.</p> <p>7.4. Comprèn i aprecia positivament les diferències culturals.</p> <p>8.1. Anàliza els problemes que originen els prejudicis socials.</p> <p>8.2. Exposa raonadament les conseqüències dels prejudicis socials per a les persones de l'entorn social proper.</p> <p>8.3. Detecta i enjudicia críticament prejudicis socials detectats en el seu entorn proper i expressa les conclusions en treballs creatius.</p> <p>9.1. Forma part activa en les dinàmiques de grup.</p> <p>9.2. Aconsegueix l'acceptació dels companys.</p> <p>9.3. Estableix i manté relacions emocionals amistoses, basades en l'intercanvi d'afecte i la confiança mútua.</p> <p>9.4. Exposa mitjançant històries creatives les característiques de l'amistat.</p>

Criteris d'avaluació	Estandards d'aprenentatge avaluables
<p style="text-align: center;">Bloc 3. La convivència i els valors socials</p>	<p style="text-align: center;">Estandards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Resoldre laboració, posant de manifest una actitud oberta cap als altres i compartint punts de vista i sentiments.</p> <p>2. Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.</p> <p>3. Practicar l'altruisme en l'entorn pròxim i sensibilitzar sobre el seu valor.</p> <p>4. Implicar-se en l'elaboració i el respecte de les normes de la comunitat educativa utilitzant el sistema de valors personal que construeix a partir dels valors universals.</p> <p>5. Participar activament en la vida cívica de manera pacífica i democràtica transformant el conflicte en oportunitat, coneixent i utilitzant les fases de la mediació i utilitzant el llenguatge positiu en la comunicació de pensaments, intencions i posicionaments personals.</p> <p>6. Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social utilitzant la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.</p> <p>7. Crear un sistema propi de valors, assumir els drets i els deures de l'alumne, efectuar judicis morals de situacions escolars i resoldre dilemes morals amb supòsits pràctics.</p> <p>8. Comprendre el que és un dilema moral i resoldre dilemes morals per detectar prejudicis relatius a les diferències culturals.</p> <p>9. Respectar els valors universals i comprendre la necessitat de garantir els drets bàsics de totes les persones.</p> <p>10. Comprendre la declaració de la igualtat de drets i la no-discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, i aplicar-la a l'anàlisi de l'entorn social.</p> <p>11. Expressar la rellevància de preservar els drets de lliure expressió i opinió, llibertat de pensament, de consciència i de religió efectuant treballs d'anàlisi i síntesi.</p> <p>12. Comprendre la importància dels drets del nen i valorar les conductes que els protegeixen.</p> <p>13. Comprendre la correlació entre drets i deures, valorar situacions reals en relació amb els drets del nen i respectar la igualtat de drets de nens i nenes en el context social.</p> <p>14. Participar activament en la vida cívica valorant la igualtat de drets i coresponsabilitat d'homes i dones.</p> <p>15. Comprendre i valorar la igualtat de drets d'homes i dones, la coresponsabilitat en les tasques domèstiques i la cura de la família, i argumentar sobre la base de processos de reflexió, síntesi i estructuració.</p>	
	<p>1.1. Estableix relacions de confiança amb els iguals i les persones adultes.</p> <p>1.2. Desenvolupa projectes i resol problemes en col·laboració.</p> <p>1.3. Posa de manifest una actitud oberta cap als altres compartint punts de vista i sentiments durant la interacció social a l'aula.</p> <p>2.1. Mostra bona disposició a oferir i rebre ajuda per a l'aprenentatge.</p> <p>2.2. Recorre a les estratègies d'ajuda entre iguals.</p> <p>2.3. Respecta les regles durant el treball en equip.</p> <p>2.4. Utilitza les habilitats del treball cooperatiu.</p> <p>2.5. Utilitza desitges d'interdependència positiva.</p> <p>2.6. Descriu conductes solidàries.</p> <p>3.1. Es mostra generós en el seu entorn pròxim.</p> <p>3.2. És capaç de sensibilitzar sobre causes altruistes efectuant exposicions orals sobre el seu valor i comeses.</p> <p>3.3. Col·labora en causes altruistes en col·laboració amb la comunitat educativa.</p> <p>4.1. Explica el concepte de norma.</p> <p>4.2. Argumenta la necessitat que hi hagi normes de convivència en els diferents espais d'interacció social.</p> <p>4.3. Participa en l'elaboració de les normes del col·legi.</p> <p>4.4. Interfereix la necessitat de les normes de la seva comunitat educativa.</p> <p>4.5. Respecta les normes del centre escolar.</p> <p>5.1. Resol els conflictes de manera constructiva.</p> <p>5.2. Segueix les fases de la mediació en situacions reals i simulacions.</p> <p>5.3. Maneja el llenguatge positiu en la comunicació de pensaments, intencions i posicionaments en les relacions interpersonals.</p> <p>6.1. Raona el sentit de la responsabilitat social i la justícia social.</p> <p>6.2. Identifica i analitza críticament desigualtats socials.</p> <p>7.1. Coneix i respecta els drets i els deures de l'alumne.</p> <p>7.2. Fa judicis morals de situacions escolars.</p> <p>7.3. Justifica les seves actuacions sobre la base de valors personals com la dignitat, la llibertat, l'autoestima, la seguretat en un mateix i la capacitat d'enfrontar-se als problemes.</p> <p>8.1. Expressa el que és un dilema moral.</p> <p>8.2. Fa judicis morals.</p> <p>8.3. Analitza i resol dilemes morals en situacions reals i simulades.</p> <p>8.4. Resol dilemes morals en relació amb prejudicis relatius a les diferències culturals.</p> <p>9.1. Argumenta el caràcter universal dels drets humans.</p> <p>9.2. Exposa la importància que totes les persones gaudeixin dels drets bàsics: salut, benestar, alimentació, vestit, habitatge i assistència mèdica.</p> <p>9.3. Enjudicia críticament les circumstàncies de persones que viuen en situació de privació dels drets bàsics.</p> <p>10.1. Argumenta i exposa mitjançant imatges la importància de garantir la igualtat de drets i la no-discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.</p> <p>10.2. Analitza maneres de discriminació: racisme, xenofòbia, desigualtat d'oportunitats.</p> <p>10.3. Analitza feits discriminadors: maltractament, exclusió de minories ètniques, reclusió en camps de concentració, l'holocaust, segregació per malaltia...</p> <p>10.4. Descobreix i enjudicia críticament casos pròxims de desigualtat i discriminació.</p> <p>10.5. Detecta prejudicis i analitza conflictes derivats de l'ús d'estereotips en el context escolar.</p> <p>11.1. Valora i respecta la lliure expressió.</p> <p>11.2. Comprèn, interpreta i accepta opinions diferents de les pròpies.</p> <p>11.3. Relaciona diferents cultures i religions amb les formes de pensament de persones que hi pertanyen.</p> <p>11.4. Analitza, reflexiona i expressa conclusions sobre els drets de lliure expressió i opinió, llibertat de pensament, de consciència i de religió.</p> <p>12.1. Exposa els drets bàsics del nen.</p> <p>12.2. Argumenta la necessitat de protegir els drets bàsics del nen.</p> <p>12.3. Justifica la importància que tots els nens rebin ajuda.</p> <p>12.4. Raona les conseqüències de l'exploració infantil i el tràfic de nens.</p> <p>13.1. Exposa verbalment la correlació entre drets i deures.</p> <p>13.2. Raona la valoració de situacions reals, exposades a Internet, en relació amb els drets del nen.</p>

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>16. Respectar els valors socialment reconeguts, conèixer i apreciar els valors de la Constitució espanyola i els drets i els deures de la Constitució espanyola.</p> <p>17. Crear un sistema de valors propis efectuant judicis morals basats en els drets i els deures bàsics de la Constitució espanyola.</p> <p>18. Conèixer i expressar les notes característiques de la democràcia i la importància dels valors cívics en la societat democràtica, així com el significat dels símbols nacionals, la bandera, l'escut d'Espanya i l'himne nacional com a elements comuns de la nació espanyola i el conjunt dels espanyols.</p> <p>19. Comprendre la importància de la contribució dels ciutadans als serveis públics i els béns comuns a través dels impostos efectuant raonaments crítics.</p> <p>20. Fer un ús responsable dels béns de la naturalesa, comprendre i interpretar successos, analitzar causes i predir conseqüències.</p> <p>21. Contribuir a la conservació del medi ambient mantenint una actitud crítica davant les faltes de respecte.</p> <p>22. Valorar l'ús responsable de les fonts d'energia en el planeta, conscienciar-se del respecte de l'entorn i desenvolupar la capacitat crítica cap als esdeveniments que el modifiquen.</p> <p>23. Ser capaç d'efectuar primers auxilis i prendre mesures preventives valorant la importància de prevenir accidents domèstics.</p> <p>24. Utilitzar les noves tecnologies i desenvolupar valors socials i cívics en entorns segurs.</p> <p>25. Analitzar críticament la influència de la publicitat sobre el consum utilitzant les noves tecnologies.</p> <p>26. Valorar les normes de seguretat viària i analitzar les causes i conseqüències dels accidents de trànsit.</p> <p>27. Investigar sobre la prevenció d'accidents de trànsit generant iniciatives i alternatives personals.</p>	<p>13.3. Exposa mitjançant treballs de lliure creació les conclusions de l'anàlisi crítica de les diferències en l'assignació de tasques i responsabilitats en la família i la comunitat escolar en funció del sexe.</p> <p>14.1. Enjudicia críticament actituds de falta de respecte a la igualtat d'oportunitats d'homes i dones.</p> <p>14.2. Col·labora amb persones d'un altre sexe en diferents situacions escolars.</p> <p>14.3. Duu a terme diferents tipus d'activitats independentment del seu sexe.</p> <p>15.1. Exposa de manera argumentada la importància de valorar la igualtat de drets d'homes i dones, la coresponsabilitat en les tasques domèstiques i la cura de la família.</p> <p>15.2. Porta a terme treballs de lliure creació investigant casos de falta de coresponsabilitat en la cura de la família presentats en els mitjans de comunicació.</p> <p>15.3. Valora l'ús del diàleg per a la resolució de possibles conflictes en les relacions afectives.</p> <p>16.1. Enjudicia críticament els valors implícits en diverses situacions, d'acord amb els que constitueixen la vida en comú en una societat democràtica.</p> <p>16.2. Reflexiona sobre els drets i els deures de la Constitució espanyola.</p> <p>17.1. Explica els drets i els deures bàsics de la Constitució espanyola.</p> <p>17.2. Fa judicis morals senzills fonamentats.</p> <p>17.3. Participa en el benestar de l'entorn proper basant-se en els drets i els deures bàsics de la Constitució espanyola.</p> <p>18.1. Expressa les notes característiques de la convivència democràtica.</p> <p>18.2. Argumenta la importància dels valors cívics en la societat democràtica.</p> <p>19.1. Comprèn, valora i exposa per escrit el deure de l'aportació ciutadana al bé de la societat.</p> <p>19.2. Explica la funció dels impostos de proporcionar recursos socials que milloren la qualitat de vida dels ciutadans.</p> <p>19.3. Efectua produccions creatives sobre les conseqüències de no pagar impostos.</p> <p>20.1. Mostra interès per la naturalesa que l'envolta i se'n sent part integrant.</p> <p>20.2. Raona els motius de la conservació dels béns naturals.</p> <p>20.3. Proposa iniciatives per participar en l'ús adequat de béns naturals i en raona els motius.</p> <p>21.1. Analitza, explica i exposa les causes i les conseqüències de la intervenció humana en el medi.</p> <p>21.2. Investiga críticament la intervenció humana en el medi ambient i comunica els resultats.</p> <p>21.3. Argumenta comportaments de defensa i recuperació de l'equilibri ecològic i de conservació del medi ambient.</p> <p>22.1. Pren consciència de la limitació dels recursos energètics i explica les conseqüències de l'esgotament de les fonts d'energia.</p> <p>22.2. Investiga els efectes de l'abús de determinades fonts d'energia.</p> <p>22.3. Porta a terme treballs creatius sobre la necessitat de l'aire no contaminat per a la salut i la qualitat de vida.</p> <p>22.4. Exposa gràficament arguments per rebutjar activitats humanes contaminants.</p> <p>23.1. Valora la importància de la cura del cos i la salut i de prevenir accidents domèstics.</p> <p>23.2. Raona les repercussions de determinades conductes de risc sobre la salut i la qualitat de vida.</p> <p>23.3. Coneix les pràctiques de primers auxilis.</p> <p>23.4. Expressa les mesures preventives dels accidents domèstics més freqüents.</p> <p>24.1. Fa un ús ètic de les noves tecnologies.</p> <p>24.2. Coneix l'ús segur de les noves tecnologies.</p> <p>24.3. Analitza i enjudicia críticament els continguts de l'entorn digital.</p> <p>25.1. Efectua anàlisis d'informació digital sobre les raons per les quals les persones senten la necessitat de consumir quan veuen un anunci publicitari.</p> <p>25.2. Reflexiona sobre la influència de la publicitat i expressa les conclusions mitjançant treballs creatius.</p> <p>25.3. Efectua exposicions enjudiciant críticament hàbits de consum innecessari.</p> <p>26.1. Col·labora en campanyes escolars sobre la importància del respecte de les normes d'educació viària.</p> <p>26.2. Investiga sobre les principals causes dels accidents de trànsit amb l'ajuda de les noves tecnologies.</p> <p>26.3. Exposa les conseqüències de diferents accidents de trànsit.</p> <p>27.1. Analitza informació en premsa en relació amb els accidents de trànsit.</p> <p>27.2. Porta a terme projectes relacionats amb les principals causes dels accidents de trànsit, sobre els quals s'informa en diferents mitjans de comunicació.</p> <p>27.3. Reflexiona sobre la manera en què es podrien haver evitat accidents de trànsit i exposa les seves conclusions.</p> <p>27.4. Explica les principals mesures que es podrien prendre per prevenir accidents de trànsit.</p>